

«تکبرک»

با

شایعه سازی

اردیبهشت ۵۳

مدافع حریم مقدس مکتب حقه تشیع
حضرت آیت الله **شهید** شیخ قاسم اسلامی (رضوان الله تعالی علیه)
حق چاپ محفوظ است برای مؤلف

این کتاب در ۲۰۰۰ جلد در چاپ شمس بچاپ رسید

تهران سال ۱۳۵۳

«پیش گفتار»

پس از ستایش خداوند بی همتا ، و درود فراوان بر وان پاك رسول
يكنا ، و سلام و تحیات بی حد به ارواح طیبه و زکیة ائمه هدی صلوات الله
علیهم اجمعین ، بخصوص حضرت بقیة الله الاعظم ، و سیف نجات الامم
عجل الله تعالی فرجه الشریف .

باز هم نوای نای دیگری از حلقوم دشمنان دیرین مکتب مقدس
تشیع بگوش میرسد !

اینان چون مارگزنده‌ای از سوراخی سردرمی آورند تازهر خود
را بریزند و چون سرکوب میگردند ، و با شکست مواجه می شوند از
سوراخ دیگر سردرمی آورند !

دشمنان این آئین پاك ، در هر دور و زمانی با صورتهای مختلف ،
وقیافه‌های رنگارنگ ، و قلمهای جوراجور و سخنرانیهای متنوع عصر
پسند ، چون عیاران ، از هر گوشه و کنار خود نمائی نموده ، و با دستاویزهای
زبیدی خود در قلوب ساده‌لوحان سپیاشی می‌کنند !

نه از خدا می‌هراسند ! و نه از پیمبر گرامی اسلام شرم می‌کنند !
و نه از ساحت مقدس اولیاء علیهم السلام حیا می‌نمایند ! و نه از کیفر
روز جزا باکی دارند ! .

و با این جرأت جسارت‌کسه شاید تا این چند سال اخیر نمونه
ضعیفی هم در همه ممالک اسلامی بخصوص این سرزمین که مهد تشیع ،
و مهبط انوار مقدسه مکتب علمی اوصیاء گرامی رسول بزرگوار اسلام
می‌باشد بچشم نمی‌خورد ، مصمم شده‌اند سفره اسلام و تشیع را بر چیده ،
و بر عقائد حقه ، و مکتب علمی و عملی ، و اخلاقی و اجتماعی شیعه خط
ابطالی کشیده ، و این دین کهنسال عمیق را محو و نابود سازند !!

دشمنان اسلام همواره کوشش داشته‌اند ، که زیر بنای این مکتب
قدیم ، و قویم ، و مستحکم دینی را خالی نموده ، و شالوده آن را که بهمت
عالی فحول علماء اسلام ، با آثار نفیسه ارزنده ، ریخته بودند بیکباره از
بینخوبن برکنده ، و پایه و اساس آن را فرو ریزند ، لیکن موفق نمی‌شدند ،
و آنچه نیرو و مصرف می‌کردند ، چه از راه تبلیغ ، و چه از طریق کتاب
و نوشته ، کوچکترین موفقیتی نصیبشان نمی‌گردید . زیرا : باشمشیر
برنده منطق دانشمندان ارزنده مکتب تشیع ، و نیروی قوی ایمان توده
مردم مسلمان تار و پود تبلیغاتشان درهم کوبیده میشد .

متأسفانه به علل و موجباتی که شرحش از توانائی قلم بیرونست

در این چند سال اخیر که مکتب هوس و دین‌کشی، و شهوات، گسترش پیدا کرده، و جهان در آلودگی‌های خانمانسوزی فرورفته از همین رهگذر در قالب تشیع، حملات شدیدتری را علیه این مکتب مقدس، آغاز کرده، و از هر گونه جانبداری از حلقه بگوشان خود و افترا نسبت به مدافعین حریم مقدس ولایت فر و گزار نکرده‌اند!

و تا آنجا که توانسته‌اند از هر گونه سعی بلیغی در این راه پرخطر مضایقه نمی‌کنند! و سمهای کشنده خود را در کبسول‌های جورا جور به عوام‌الناس می‌خورانند!

گاهی در قالب امامت، و وصایت، حضرت علی ابن ابیطالب علیه السلام را کت بسته تسلیم «شینخین» می‌کنند، و این دو را بنام «تقوای سیاسی» سرآمد بشر معرفی نموده، و شیعه را بنام اتحاد خیالی و جعلی خود می‌کوبند!

و گاهی علی بن ابیطالب علیه السلام را ناخوانده و نا نوشته معرفی نموده، و باثروت حضرت خدیجه علیها السلام را بمکتب فرستاده و نوشتن و خواندن می‌آموزند! و از این تهمت و جسارت که کیفری جز آتش دوزخ ندارد حیا نمی‌کنند!

و گاهی بحریم حرم مطهر حضرت حسین بن علی علیهما السلام می‌تازند، و مرقد منور او را به تمسخر و استهزا گرفته، و خاک قبر مطهرش را که از نظر معنویت و صفا، دل هر صاحب‌دلی را زنده و معطر می‌سازد، و بهر پیکری جان می‌دهد بی‌ارزش می‌شمارند!

و گاهی اشکی که از سوز و گداز آن خاطرۀ دهشتناک بر گونه می‌ریزد، و قطرات خونی را که هنوز بجهانی درس حریت و آزادگی

میدهد، ونیم روز مکتبی که مکتب نهائی انسانها یعنی تشیع را از هرگونه گزند قطعی بیمه کرد، و پرچم مظلومیت و جانبازیش هنوز شمع هر جمعی است مسخره می کنند!

و گاهی امارت «شیخین» را با کمال جرأت و بی باکی «جهلا و یا عناداً» به قرآن کریم، و آیات شور مستند نموده! و از افترا، و تفسیر برای نمی هر اسند، در عین حال، خود را «شیعه علوی» هم مینامند!!

و گاهی مختصات، و امتیازات امامان علیهم السلام را از قبیل: علم غیب و غیره پوزخند زده، و با مهارتی که برای اغفال عوام بکار می برند منکر می شوند، ولی خود و آباء و اجداد خویش را واجد همه اسرار انگاشته، و حتی جد بزرگوار! خود را صاحب کشف و کرامات معرفی می نمایند، آنهم باستناد خبر دست اول «گر بالای علی» پسر کر بلائی مؤمن، او یار مزرعه پشم آباد که نه اصلش معلوم است، و نه هویتش روشن، باطمینان عجیبی کنار قبرستانی که این جد و الاقبار مدفون گردیده شبی هنگام آبیاری مزرعه ای در سایه روشن مهتاب، می بیند سیاهی ازدور می آید، چون نزدیک تر شد حیوانی را شبیه «شتر» به رنگ سمنند می بیند که در حاشیه قبر زانو میزند و جنازه او را بر شتر گذارده بسمت مغرب می برند، و راوی خبر، که از اعلام او یاران آن زمان بوده از کرامت جد بزرگوار آن نویسنده، و دهشت منظر بیهوش به کناری می افتد!!

و گاهی شفاعت انبیاء و اولیاء و صالح مؤمنین و ملائکه مقربین را در قالب اعتقاد بشفاعت به مسخره گرفته، و با سبک بسیار زنده و مسخره انکار می کنند!

و گاهی بعلماء حقیقی تشیع، چون علامه مجلسی ها، محقق

کرکی ها ، میردامادها شیخ بهائی ها و نظائر ایشان که حقاً حافظ اصول و فروع و اساس اسلام و قرآن کریم بوده اند حمله نموده ، و با کمال گستاخی ایشان را باین سو و آن سو می کشند ، و دامن پاکشان را با تهمت و افترا و سبک بسیار زنده های آلوده می سازند !

و گاهی در وجهه ملیت ، برای اینکه جائی در قلوب نوآموزان مکتب ندیده بازکنند ، و بهتر سم پاشی نمایند ، طوری خود را جلوه می دهند که هر سخن ناهنجاری را بتوانند در دل های بی نقش ایشان جاداده ، و نقشه های شوم خویش را از این راه ، سریع تر پیاده کنند !

و گاهی ولایت مطلقه کلیه الهیه ائمه دین و هدایه معصومین علیهم السلام را منکر می شوند !

و گاهی به کتاب «**نهج البلاغه**» می تازند ، و آن را مجعول و ساختگی لقب میدهند !!

و گاهی در اثر جهل به خطابه های آتشین و عمیق علی علیه السلام و نارسائیهای فکری و عدم تأمل در معانی سخنان آنحضرت ، علی علیه السلام را بمدح و ثنای «شیخین» متهم نموده و از این انتساب ، سوء استفاده می کنند !

و بانداشتن بضاعت علمی ، و ناآگاهی از الفبای مکتب مقدس تشیع ، و اسلام زنده قرآن کریم ، و نداشتن در کفوی برای فهم این مکتب تعلیمی عمیق انسانی ، بهر سو میدوند ، و با فعالیت شدید پی گیری ، عقائد مردم ساده لوح را متزلزل می سازند !

و در این راه برای پیشبرد هدفهای مشموم خود از همه گونه اوزار از قبیل: لباس علم و قیافه طالب علم ، و دلال بازار ، و تاجر پر آزار ، و بقال و عطار ،

و بیکاره و ولگرد، و مهندس زمین پیما، و داور بیکار دوار، و حتی کفن فروش، و مرده شوی قبرستان هم استفاده می کنند!

و چنین وانمود می کنند که خرافاتی که باسلام افزوده اند، با این انقلاب فکری در مقام جداسازی آن خرافات از اسلام علویند، و باین نام، همه شئون اسلام عزیز را بیازی گرفته اند!

باری اگر بخواهم این جرثومه های پلید را که بر هیچ چیز اسلام رحم نمی کنند، و کانون همه اختلافات و تشنجات، و ابتلاعات، و تضعیف عقائد شده اند، و آتش بی ایمانی را شدیداً دامن زده اند، يك يك معرفی کنم و هدفهایشان را بامدارك مقطوعه ای که در دست است ارائه دهم میتوانم، ولی نزاکت، و ادب، و مصلحت اسلام عزیز را فعلاً در این میدانم که نامی از آنان نبرم.

همینقدر بشما برادران مسلمان میگویم، اگر گوش فراسخن این قبیل طراران عقائد بدهید، و خود را در این مسیر خطرناك بیندازید، در جهت سیل مدهشی قرار میگیرید که چیزی نمی گذرد همه مقدسات دینی خود را از دست داده و بخاك سیاهتان می نشانند.

حال: این وجیزه که در دست شماست پاسخی است از آنچه در این روزها از همان طریق بر سر زبان بر خسی کوتاه نظران افتاده و چنین شهرت داده اند که حضرت علی عليه السلام در خطبه ۲۱۹ کتاب «نهج البلاغه» پسر خطاب را مدح و ثنا نموده است!

لذا بر آن شدم که خطبه مورد نظر را عیناً نقل نموده و آنچه را که برای روشن شدن مطلب و رفع این اتهام لازم است بیان کنم، و من الله التوفيق وعليه التكلان.

«متن خطبه»

لله بلاد فلان فقد قوم الاود وداوى العمى خلف الفتنة، و اقام
السنة، ذهب نقى الثوب، قليل العيب اصاب خيرها، وسبق شرها،
ادى الى الله طاعته، واتقاه بحقه، رحل وتركهم فى طرق متشعبة،
لا يهتدى فيها الضال، ولا يستيقن المهتدى .

ترجمه: خداوند شهرهای «فلان» را برکت دهد که راست نمود
کجی (مردمان) را و درمان کرد بیماری (های اجتماعی) را و بعقب انداخت
آشوب (ها) را و برپا داشت سنت (رسول گرامی اسلام) را (از میان مردم)
رفت در حالیکه پاک جامه و کم عیب بود، به نیکوئی خلافت رسید، و از
آفت آن پیشی گرفت، فرمان خدا برد، و با پرهیزگاریش حق خدا را

ادانمود ولیکن از دنیا رفت و مردم را در راههای گوناگون بیفکنند که گمراه، در آن راهها هدایت نمیشود، و جویای هدایت از آنها یقین پیدا نمی‌کند.

«نهج البلاغه»

قرنها گذشت، و هزاران کتاب علمی در شکل نثر و یا نظم بجای ماند، و رجال فضیلت، و ارباب دانش و خرد و هنر و ادب با اینهمه آثار ارزنده، جهانی را در پرتو تعلیمات پراچ خود روح نوینی بخشیده، و به هراتسانی، فراخور درك، و میزان استعداد، و توانائی معنویش حیات جاوید افاضه نموده‌اند.

آثاری که از نظر ارزش شاید سنجش آنها بدین سادگی و آسانی میسر نباشد.

آثاری که از جهت اسلوب کلمات، و شیوه جمله‌بندیها و عبارات و ظرافت قوالب و الفاظ، و متانت و سلاست معانی، و استحکام ریشه‌های منشآت، و برجستگی حقایق، هر ادیب اریبی شیفته خامه توانای این دانشمندان بزرگ شده، و در بیان مجموعه دانشها چنان داد سخن داده‌اند که آموزندگان مکتب فضیلت را مسحور قلم شیوای خویش ساخته‌اند.

هم نیکو سخن گفته‌اند، و هم سخن نیکو بیادگار گذارده‌اند. ولی بشریت تاکنون، در هیچ نقطه‌ای از جهان، استاد ماهرى در سخن سرائی، پس از رسول گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، چون مولی‌الموحدين، امیر المؤمنین، علی بن ابیطالب عَلَيْهِ السَّلَام بخود ندیده است.

که مکتب عالی انسانی را در هیئت الفاظی در حد اعلاى متانت، و صلابت و صیانت، و عظمت، و فصاحت، تا آن اندازه محکم، و مستحکم چنان جلوه دهد که اعجوبه‌های علم، و استوانه‌های دانش و فضیلت، در برابر دریای مواج بی‌کرائش مبهوت مانده، و وفق دانش را در این فن چنان روشن کرده، که همگان را زیر نفوذ جاذبه سخنان گهربار خویش در آورد.

آری سخنان حضرت علی علیه السلام از نظر عظمت، و جلالت و طلاقت، و سلاست، در افقی است که هر متفکری بی‌یقین در یابد که این فخامت، و جزالت از قریحه يك بشر عادی، و انسان معمولی خارج است، و این همه توانائی نیست مگر اثر قوه متفکره سرشار يك انسان مافوق، و ملکوتی، و رشحه‌ایست از رشحات ولی اعظم کبریائی.

انواع دانش‌هایی که در مطلع گوهر درخشان الفاظ تابناک آن ولی کردگاری خودنمایی میکند، قوه متفکره فحول دانشمندان، و علماء عالیقدر را خیره کرده است.

مشکلات علومى را که دانش بشرى بهر کجا برسد، و در هر سرزمین، بساط علمى خویش بگسترده ناتوان‌تر از آنست که بتواند عشرى از اعشار آن را حتى باینش‌های عمیق علمى حل کند، این عنصر نیرومند انسانی، با نیروی بیان، و سخنان سحرآمیزش چنان رفع مشکل نموده، و گره‌های محکم علوم عالیّه را که دست‌توانای هیچ دانشمندی نتوانسته آن را بگشاید، با قدرت بیان و سحر کلام چنان گشوده است که جهان فضیلت و دانش را انگشت بدهان، حیران نموده است.

در سخنان عرفانیس، با عباراتی موجز چنان شیفتگان مکتب

توحید را نیرو بخشیده ، که هر عاشق شیدا ، و دلباخته حق را با يك جمله تکان دهنده ، بقرب حقیقی او کشانده است .

در علوم عقلیه ، و فلسفه آفرینش ، و اسرار خلقت . و بدایع وجود و نوا در جهان ، و ظرائف کون ، و مظاهر صنع ، و منابع طبیعت ، و ذخائر ناسوت ، و حقایق ملکوت ، و اسرار لاهوت بایمان معجزش قدم آنجا نهاده که اگر دریا های دانش بهم به پیوند ، و خردها دست بدست هم دهند ، و دفتر های علمی انسانها بهم مرتبط گردد و همه اشجار قلم گردد . برابر اقیانوس بی پایان دانش آن یکتا گوهر آفرینش و وجود ملکوتی مولی الکوین ، و امام الخاقین ، امیر المؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام ذره ای از آن همه شخصیت و قطره ای از آن دریای بیکران را نمیتوانند در قالبی بریزند ، و وی را بشناسانند .

در فن ادب ، و فصاحت ، و طلاقت لسان ، دریای جوشانی است که : سبحان و ائلی ها ، و ابوالعتائیه ها ، و ابونواسها ، و فرزدقها ، و کمیتها ، و طغرائیها ، و رشید و طواطها ، و ابوفراسها با همه هنر نمائیهای ادیبان در برابر دررئیمینه ، و لثالی غالیه ، و کلمات مکتونه آن بی همتا گوهر خزانه ولایت و امامت ، همه و همه انگشت بدهان در بهت و حیرت فرورفته اند .

در خلاقیت انشاءات ، و بدایع معانی ، و غوامض لثالی چون خورشید تابانی است که دل هر صاحب دلی را بنور بیان و لویش روشن نموده ، و نقش حقیقت و معنویت بخشیده است .

و همانست که گفتند : « کلامه دون کلام الخالق و فوق کلام المخلوق » (۱) و گوهر شاهوار سخنان آن عزیز انسان ملکوتی را با هیچ

۱- سخن او دون سخن خالق و فوق سخن مخلوق است .

سخنی نمیتوان مقایسه کرد. و بگفته «علامه خوئی» در شرح «نهج»
علی علیه السلام «امام الکلام» است همانطور که «امام الانام» است.

متأسفانه: باینکه شعاع انوار سخنان دلنشین آنحضرت چنان
جاذبه‌ای دارد که کمتر دلی است که به معنویت، وصفای بیانش زنده، و روشن
و مجذوب نشده باشد معذک برخی از خفاشان. و کوردلان، که استعداد
درک حقیقت را از دست داده‌اند، و از دید این خورشید تابنده عاجز
مانده‌اند، با دیدی مغرضانه چنین وانمود می‌کنند که بسیاری از
«نهج البلاغه» را جماعتی از فصحاء شیعه تنظیم نموده‌اند، و ربطی به
حضرت علی علیه السلام ندارد!!

گرچه پر پیدا است که این نایب‌نایان، شایسته اینگونه داورها
نیستند، و توانای بر پذیرش حقیقت مکتب ولوی نمیباشند، ولی این شبهه
و احتمال کودکانه، از منطوق خرد و انصاف بسی دور است.

زیرا: اولاً اگر کسی به علم بیان، و روش ادبیت عرب کاملاً آشنائی
داشته باشد، و در فن خطابه، و اسلوب سخن سرائی بمعنی الأعم ذوقی
بدست آورده باشد، بی‌یقین میتواند کلمات اصیل و فصیح، و موزون را از
غیر اصیل، و ناموزون، و غیر فصیح امتیاز دهد. بلکه اگر در این فن از
ذوق سرشاری برخوردار باشد، حتی قادر است با توجه به سبک نویسندگان،
و گویندگان، نوشته‌ها و گفته‌های ایشان را کاملاً از هم جدا سازد، و اگر
مطلبی و یا نوشته‌ای را از گوینده و یا نویسنده‌ای بشنود و ببیند میتواند
تشخیص دهد که این نسبت صحیحاً انجام گرفته و یا آنکه بغلط نسبت داده
شده است.

چنانکه هم‌اکنون دانشمندانی هستند که با سخنان ادبا و شعرا

قویاً انس گرفته‌اند در درجه‌ای که اگر جمله‌ای و یا شعری را از ادیب و یا شاعری در کتاب دیگری به‌یمنند بسادگی درستی و نادرستی انتساب آن را درک نموده، و بنظر ایشان، مطالب، از جهت انتساب کاملاً مشخص و مسلم است.

همینطور نیز هر کس به‌اسالیب منشآت عرب آشنائی کامل داشته باشد، و با کلمات اصیله، و فصیحه، و خو گرفته باشد، بدون هر گونه تردیدی می‌تواند بفهمد که مجموعه «نهج البلاغه» از نخست تا پایانش از نظر فصاحت، و ظرافت، و سلاست، و متانت، گذشته از اینکه هم‌آهنگ است، از نظر قدرت ادبی در افقی است که دست توانای علم به حریمش نمی‌رسد، و اگر بعضی از این کتاب شریف را دیگران اضافه نموده بودند، بخوبی مشخص و نمایان بود، و این خود دلیل روشنی است که بر ارباب فضل و دانش مسلم می‌دارد که تمامی «نهج البلاغه» مقطوعاً از منشآت مولی‌الموحدین، علی بن ابیطالب علیه السلام است.

و این احتمال واهی که بعضی داده‌اند! یا ناشی از جهل به اسلوب کلام فصیح است، و یا بغض و عناد نسبت به امیر مؤمنان و خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام ایشان را بر اینگونه مالیخولیاها و داشته، و هر زمان بشکلی آتشی درونی خویش را جلوه می‌دهند.

و اگر این‌گونه جسارت‌ها که کمابیش در اذهان برخی محرومان مکتب فضیلت انسانیت خلیجان دارد ریشه اصلی میداشت تاکنون در حدود بیش از یکصد شرح بر «نهج البلاغه» نوشته شده است و حتی يك يك کلمات، از نظر فصاحت، و ظرافت، و سلاست، و صلابت و محکمی مورد مذاقه شدید علمی قرار گرفته است، هیچیک از فحول

علماء خاصه و عامه که این خدمت را عهده دار بوده اند حتی تفوه باین فکر هم نکرده اند که بعضی از «نهج البلاغه» را دیگران اضافه کرده باشند. و با آنهمه تحقیقات عمیقهای که در کتب مفصله شروح، مضبوط است، و همه جوانب، و ابعاد منشآت امیر المؤمنین حضرت علی علیه السلام را دقیقاً بررسی کرده اند کسی که ارزش علمی داشته باشد لب به چنین جسارت نگشوده است.

اینان: که همه شیعه نبوده اند تا توهم شود تعصبات دینی مانع از آن شده باشد. بلکه غالباً از فحول علماء متعصب عامه اند، و اگر میتوانند حتی احتمال ضعیفی در انتساب «نهج البلاغه» بآن حضرت بدهند برای سرکوبی منابع شیعی، مضایقه نمی نمودند.

اکنون برای مزید توضیح و توجه بیشتر خوانندگان عزیز شروحنی را که بر این کتاب نوشته شده است بطور نمونه فهرستی که «علامه امینی» رضوان الله علیه در ج ۴ «الغدیر» نقل کرده است از نظر شما می گذاریم.

۱- «اعلام نهج البلاغه» تألیف، سید علی بن الناصر که معاصر سید رضی رضوان الله علیه بوده، و این نخستین شرحی است که بر کتاب مزبور نوشته شده است.

۲- شرح احمد بن محمد وبری از اعلام قرن پنجم.

۳- شرح ضیاء الدین ابوالرضا فضل الله راوندی «۵۱۱».

۴- «معارج نهج البلاغه» تألیف، ابی الحسن علی بن ابی القاسم زید بن امیرک... «۵۱۶».

۵- «منهاج البراعة» تألیف ابی الحسین سعید بن هبة الله قطب الدین

راوندی .

۶- «حدایق الحقایق» تألیف شیخ ابوالحسین محمد بن حسین بن حسن بیهقی نیشابوری که به «قطب الدین کیدری» معروف است .

۷- افضل الدین ، حسن بن علی بن احمد ماهابادی .

۸- قاضی عبدالجبار .

۹- محمد بن عمر طبری شافعی .

۱۰- سید رضی الدین ابوالقاسم ، علی بن موسی بن طاووس

حسینی .

۱۲- ابوطالب تاج الدین ، معروف به ابن ساعی .

۱۳- کمال الدین ، شیخ میثم بن علی بن میثم بحرانی .

۱۴- شیخ احمد بن حسن ناوندی ، که از اعلام قرن هفتم

است .

۱۵- علامه حلی ، جمال الدین ، ابومنصور ، حسن بن یوسف بن

مطهر ، رضوان الله علیه .

۱۶- شیخ کمال الدین ، عبدالرحمن بن محمد بن ابراهیم عتائقی

حلی . از اعلام قرن هشتم در ۴ مجلد .

۱۷- یحیی بن حمزه علوی یمنی از ائمه زیدیه ، که مشکلات

لغویه نهج البلاغه را شرح داده است .

۱۸- سعد الدین ، مسعود بن عمر بن عبدالله تفتازانی شافعی .

۱۹- سید فصیح الدین محمد بن حبیب الله بن احمد حسینی .

۲۰- مولی قوام الدین یوسف بن حسن ، که به «قاضی بغداد» مشهور

است .

۲۱- «روضۃ الابرار» تألیف ابوالحسن علی بن حسن زواری .
که از شاگردان محقق کرکی بوده ، و شرحش بفارسی تألیف گردیده
است .

۲۲- «منهج الفصاحة» تألیف مولی جلال الدین حسین بن
خواجه شرف الدین ، عبدالحق اردبیلی که به «الهی» معروف است ، و شرح
اونیز بفارسی تألیف گردیده .

۲۳- «تنبیه الغافلین و تذکرۃ العارفين» تألیف مولی فتح الله
بن مولی شکر الله کاشانی «شرح فارسی» .

۲۴- عزالدین علی بن جعفر ، شمس الدین آملی که از شاگردان
شیخ علی بن هلال جزائری بوده است «شرح فارسی» .

۲۵- مولی عمادالدین علی قاری استرآبادی که از اعلام قرن
دهم بوده است .

۲۶- مولی شمس بن محمد بن مراد .

۲۷- شیخ بهائی عاملی رحمه الله تعالی .

۲۸- شیخ رئیس ابوالحسن میرزا قاجاری .

۲۹- شیخ نورمحمد بن قاضی عبدالعزیز بن قاضی طاهر ، محمد
محلی «شرح فارسی» .

۳۰- «منهاج الاولایة» تألیف مولی عبدالباقی خطاط صوفی
تبریزی «شرح فارسی» .

۳۱- «انوار الفصاحة» تألیف مولی نظام الدین علی بن حسن
جیلانی ، در ۳ مجلد .

۳۲- شیخ حسین بن شهاب الدین بن حسین عاملی کرکی .

۳۳ - «العقد النضید المستخرج من شرح ابن ابی الحدید»
تألیف فخر الدین عبداللہ بن مؤید باللہ کہ شرح نہج البلاغہ ابن ابی الحدید
را خلاصہ کردہ است .

۳۴ - سید ماجد بن محمد بحرانی .

۳۵ - شیخ محمد مہدی بن ابی تراب سہندی «شرح فارسی» .

۳۶ - «بہجۃ الحدائق» و «حدائق الحقائق» دو شرح صغیر و
کبیر، تألیف میرزا اعلاء الدین محمد گلستانہ .

۳۷ - سید حسن بن مظہر بن محمد یمنی جرموزی حسنی .

۳۸ - مولی تاج الدین حسن، معروف بہ «ملا تاجا» شرح فارسی .

۳۹ - مولی محمد صالح بن محمد باقر روغنی قزوینی از اعلام

قرن یازدہم «شرح فارسی»

۴۰ - سید نعمت اللہ جزایری، در ۳ مجلد .

۴۱ - مولی سلطان محمود بن غلامعلی طبسی قاضی کہ از شاگردان

علامہ مجلسی بودہ است . رضوان اللہ علیہما .

۴۲ - مولی محمد رفیع بن فرج جیلانی .

۴۳ - شیخ محمد علی بن شیخ ابی طالب زاہدی جیلانی اصفہانی کہ

در سال ۱۱۸۱ در ہند از دنیا برفت .

۴۴ - سید عبداللہ بن محمد رضا شہر حسینی کاظمینی کہ دو شرح

نوشتہ است .

۴۵ - امیر محمد مہدی خاتون آبادی اصفہانی «شرح فارسی»

۴۶ - حاج سید محمد تقی بن امیر محمد مؤمن حسینی قزوینی

«شرح فارسی» .

۴۷- میرزا باقر نواب بن محمد بن محمد لاهیجی اصفهانی که در عصر فتحعلی شاه قاجار بوده است «شرح فارسی»

۴۸- حاج نصرالله بن فتح الله دزفولی که شرح ابن ابی الحدید را ترجمه نموده، و بدرخواست ناصرالدین شاه قاجار تحقیقاتی نیز بر آن افزوده است .

۴۹- سیدصدرالدین بن محمد باقر موسوی دزفولی که از شاگردان آقا محمدبیدآبادی بوده است .

۵۰- سید مقتی عباس .

۵۱- مولی احمد بن علی اکبر مراغی ساکن تبریز که تعلیقه‌ای بر مشکلات نهج نوشته است .

۵۲- شیخ بهاءالدین محمد .

۵۳- استاد محمد حسن نائل مرصفی که مشکلات کلمات نهج را شرح داده است .

۵۴- شیخ محمد عبده .

۵۵- «منهاج البراعة» تألیف حاج میرزا حبیب الله موسوی خوئی .

۵۶- «شرح الاحتمام علی نهج بلاغة الامام» تألیف شیخ جواد طارمی بن حاج مولی محرمعلی زنجانی .

۵۷- «الدرة النجفیه» تألیف حاج میرزا ابراهیم خوئی شهید .

۵۸- جهانگیر خان قشقائی

۵۹- «الاشاعة» تألیف سید اولادحسن بن محمد حسن هندی .

۶۰- شیخ محمد حسین بن محمد خلیل شیرازی .

۶۱- سید علی اطهر کهجوی هندی .

۶۲- استاد محیی الدین خیاط ساکن بیروت در ۳ مجلد .

۶۳- سید ذاکر حسین اختر دهلوی که به لغت «اردو» شرح

کرده است .

۶۴- استاد محمد بن عبدالحمید مصری .

۶۵- سیدظفر مهدی لکهنوی «به لغت اردو»

۶۶- «بلاغ المنهج» سید هبة الدین محمد علی شهرستانی .

۶۷- شیخ محمد علی بن بشاره خیقانی .

۶۸- میرزا محمد تقی الماسی «شرح فارسی»

۶۹- شیخ عبدالله بحرانی ، صاحب معالم .

۷۰- شیخ عبدالله بن سلیمان بحرانی سماهیجی .

۷۱- حاج مولی علی علیاری تبریزی .

۷۲- مولی حبیب الله کاشانی .

۷۳- سید عبدالحسین حسینی آل کمونه بروجردی .

۷۴- میرزا محمد علی بن محمد نصیر چهار دهی کیلانی در

۳ مجلد .

۷۵- میرزا محمد علی قراچه داغی تبریزی .

۷۶- استاد محمد محیی الدین عبدالحمید . استاد کرسی لغت عربی

در جامعه «الازهر» .

و غیر ایشان از علما و فضلا و دانشمندی که شروحی بر «نهج البلاغه»

نوشته اند . و تحقیقات مفصله ای که در این مورد از خود بیادگار گذارده اند .

آیا میتوان گفت که اینهمه اعلام فحول ارزنده فریقین کورکورانه این کتاب را شرح نموده اند

و ثانیاً: از اینهمه که بگذریم. جامع «نهج البلاغة» سید بزرگوار و علامه بی بدیل، شریف رضی رضوان الله علیه بوده که از مفاخر دانش، و فضیلت، و ائمه فقه و تفسیر و حدیث و ادب بوده، و در زهد و تقوی قرینی نداشته است

و چنین شخصیتی با آن ورع، و علم سرشاری که داشته امکان نداشته مطالبی را بمقام مقدس ولوی نسبت دهد که از آن حضرت نباشد. در اینجا بی مناسبت نمیدانم که از شخصیت این سید بزرگوار، و عالم المعی بعنوان تیمن نمونه ای بیاورم.

(ترجمه سید رضی ره)

ابوالحسن محمد بن السید النقیب ابی احمد حسین بن موسی بن محمد بن موسی بن ابراهیم بن موسی بن جعفر الصادق، امام الأئمه صلی الله تبارک و تعالی علیهما وسلم (۱).

سید رضی، برادر سید مرتضی «علم الهدی» رضوان الله علیهما هر دو فرزند ابی احمد بوده اند که پدر بزرگوارشان به «ظاهر اوحد» لقب داشته، و ۵ مرتبه نقابت طالبین بدست با کفایت او بود، و شرف و شخصیت وی در عصر عباسیین و بوی پیله در درجه ای بوده است که مستغنی از بیانست. و مادر گرامیشان سیده فاطمه بنت الحسین، ابن ابی محمد حسن اطروش، ابن علی بن حسن بن علی بن عمر بن ابی طالب بوده است (۲).

۱- روضات الجنات ج ۶ ط ج

۲- القدير: ج ۴ ص ۱۸۱

صاحب ترجمه ، فقیهی متبحر ، و عالمی روشن ضمیر ، و ادیبی
عظیم‌النظیر ، و شاعری فصیح ، و متکلمی بلیغ ، و مفسری بی‌همتا بوده ،
و در علو همت و بزرگواری . وزهد و تقوی عدیلی نداشته ، و چندان مورد
توجه بوده که قبله حاجات ارباب نیاز بوده است .

«ابن ابی‌الحدیقه معتزلی» مینویسد : این بزرگوار در کمال
عفت نفس ، و علو همت زندگی میکرده ، و در درجه‌ای استغناء طبع داشته
که در عمرش از هیچکس صلّه ، و یا جایزه ، و تحفه‌ای نمی‌پذیرفته
است .

«صاحب‌روضات» درج ۶ ص ۱۹۱ ط ج از «ابن خلکان» از
ابی‌الفتح بن جنی نقل میکند که شریف رضی در دوران کودکی که عمر
او به ۱۰ سال نرسیده بود ، علم نحو را در محضر «سیرافی نحوی»
میآموخت .

روزی در مجلس درس ، چنانکه عادت تعلیم و آموزش است ،
استاد ، از شریف رضی پرسید ؟ اگر بگوئیم «رایت عمر» علامت نصب
عمر چیست ؟ سید بزرگوار بدون درنگ فرمود : بغض علی بن ابیطالب
علیه‌السلام .

سیرافی ، و همه حضار مجلس از تیزهوشی او بشگفت آمدند .

این داستان را «ابن خلکان شافعی» از ثعالبی نیز در کتاب
«یتیمه‌الدهر» نقل نموده ، سپس میگوید :

سیدمرقوم پس از ده سالگی به گفتن شعر اشتغال ورزید ، و در این
فن‌گوی سبقت را از همه ربود ، و اگر بگوئیم : او از همه قریش در
قریحه تواناتر بوده ، جزافه نگفته‌ایم ، عنوان نقابت از پدر بزرگوارش

بوی منتقل گردید، در حالیکه هنوز از فیض حیات و زندگی او بر خوردار بوده است.

او حافظ قرآن بود، و کتابی در معانی قرآن تصنیف نموده که همانندش دیده نشده است. و نیز کتاب دیگری در «مجازات قرآن کریم» تصنیف فرموده که از نظر نوع تصنیف از نوادراست.

دیگر از تصنیفات وی کتاب «المتشابه فی القرآن» و کتاب «مجازات الآثار النبویة» و کتاب «نهج البلاغة» و کتاب «خصائص الائمة» که علامه مجلسی در کتاب «بحار الانوار» از این کتاب، بسیار نقل فرموده، و کتاب «تلخیص البیان عن مجازات القرآن» و کتاب «الخصائص» و کتابی در سیره پدر بزرگوارش، و کتاب انتخاب شعر ابن حجاج که آن را به «الحسن من شعر الحسين» نامیده است، و کتاب «اخبار قضاة البغداد» و رسائلی که به «ابی اسحاق صحابی» نوشته است در ۳ مجلد، و کتاب دیوان شعرش که مشهور است، و دو تفسیر نیز داشته که نجاشی نقل میکند یکی بنام «حقایق التأویل» و دیگری بنام «حقایق التنزیل» بوده، و کتاب «معانی القرآن» و کتاب «تعلیق خلاف الفقهاء» و حاشیه ای بر «ایضاح» ابی علی فارسی و «زیادات» در شعر ابن حجاج، و زیادات در شعر «ابی تمام» و کتاب «انشرح الصدر فی مختارات من الشعر» (۱).

و درید طولایش در سخن نثر گوی سبقت از متقدمین، و متأخرین، چون «حرب بن هشام» و «هیبیة بن ابی وهب»، و عمر بن ابی ربیعة، و

۱- قسمتی از تألیفات صاحب ترجمه را علامه امینی از فهرست نجاشی نقل کرده است.

«ابو دهیل» و «محمد بن صالح حسنی» و «علی بن محمد جمانی» و
«ابن طباطبایا اصفهانی» و «علی بن محمد صاحب الزنج» ربوده
است.

«صاحب روضة» در علوم صاحب ترجمه، از «ابی الحسن
عمری» نقل نموده که شریف رضی حافظ قرآن بوده، و معلمی که قرآن
تعلیم وی نموده بود، خانه‌ای باواهدا کرد، سید پذیرفت، معلم بدو گفت:
حق من بر تو بیش از حق پدرتست، زیرا ترا با سخن خدا آشنا نموده، و
قرآن کریم بتو آموخته‌ام، چون این بگفت با احترام حق معلم، سید
بزرگوار، هدیه‌ی او را پذیرفت.

و نیز در داستان مفصلی که به حکایت «ابی اسحاق ابراهیم بن هلال
صابی» کاتب وزیر «ابو محمد مهلبی» آورده می‌نویسد:

روزی سید مرتضی «علم الهدی» رضوان الله علیه برادر مساجد
صاحب ترجمه بر وزیر مهلبی وارد شد و پس از تجلیل فراوان که از وی
بعمل آمد اندکی بمذاکره پرداختند سپس سید از مجلس وی برخاست
و برفت.

و ساعتی نگذشت که دربان مهلبی خبر آورد که شریف رضی
تشریف فرما میشوند «ابو محمد مهلبی» درحالی که بنوشتن نامه‌ای
اشتغال داشت با کمال شتاب نامه را بیکسو افکنده، و سراسیمه این
عالم بزرگوار را از دهلیز خانه استقبال نموده، و در صدر مجلس نشاند، و
خود او در نهایت فروتنی برابر سید قرار گرفت، و پس از ساعتی چون
سید، قصد بازگشت نمود، مهلبی وی را بدرقه نمود.

حاجب گوید: چون وزیر، بخانه بازگشت بدو گفتم: مرا اجازه

فرمائی کہ پرسشی کنم؟ گفت: آری. گفتم: می‌خواهم بدانم این همه احترام و تجلیل از سید شریف بچه سبب بود؟ پاسخ داد روزی خبیر آوردند که خداوند فرزندی باین بزرگوار عنایت فرموده است، هزار دینار برای او فرستادم که هدیه‌های از من برای او باشد، سید شریف نپذیرفت، و عیناً بازگردانید، و پیغام فرستادم که وزیر میدان من از کسی هدیه نمی‌پذیرم. دوباره زر، بوی بازگرداندم، بدین بهانه که مبلغ اعطائی را به قابله‌ها بدهید، این بار نیز قبول فرموده، و بازگردانید، و فرمود: وزیر میدان که پیر زنان خاندان ما این خدمت را بدون انتظار اجر و مزد انجام می‌دهند، و صلح‌های نمی‌پذیرند. با رسوم فرستادم، و خاطر نشان ساختم که وجه تقدیمی را به طلاب علوم مرحمت فرمایند. طبق زر را در مجلس درس بحضورش تقدیم داشتند در حالیکه طالبین علم، و شاگردان آن عالم قدوسی از محض روی استفاده می‌کردند. سید روی بدیشان نموده، فرمود:

هر کس هر اندازه که بدین دنانیر نیازی دارد استفاده کند هیچکس دست بطرف طبق دراز نکرد، مگر یکی از ایشان، بر خاست و یک دینار برداشت، قسمتی از آن را صرف حاجت خویش نموده و بقیه را باز گرداند. سید رضی رضوان الله علیه، از سبب جو یا شد جواب داد، دیشب برای مطالعه کتاب به روغن چراغ نیاز پیدا کردم، و خازن مدرسه نبود تا از او بستانم، لذا از بقال، مقداری روغن جهت افروختن چراغ بقرض گرفتم، و این قطعه از دینار را برای آن برداشتم تا بابت قیمت روغن چراغ ببقال داده، قرض خود را ادا نمایم (این مطلب ناگفته نماند که سید مرقوم محلی را برای طلاب علوم دینی مهیا فرموده بود بنام «دارالعلم» و

آنچه مورد نیاز ایشان بود مجاناً مرحمت میفرمود)

سیدرضی، چون این سخن بشنید مقرر داشت برای خزانه اموال بعدد طلاب، کلیدهای متعددی تهیه شود، و بهر کس کلیدی بدهند که در موقع ضرورت در انتظار خازن نمانند. و مجدداً طبق زرا با رسوم برای من بازگردانند، سپس وزیر مهلبی گوید: چگونه میتوان در برابر يك چنین علوهمت، و بزرگواری، خضوع نمود، و تعظیم نکرد.

«صاحبروضات» در ج ۶ ص ۲۰۲ ط ج از صاحب «حدائق

المقربین» ذیل ترجمه سیدرضی می نویسد :

سیدمرقوم: در نهایت زهد و ورع بود، و حالات، و مقامات، و کشف و کراماتی داشته است. چنانکه حکایت شده روزی بنماز جماعت برادر بزرگوارش «سیدمرتضی» حاضر شده، و بدو اقتدا نموده بود. پس از فراغ از نماز روی به برادر نموده می گوید :

از این پس بشما اقتدا نخواهم کرد، پرسید چرا؟ جواب داد ترا در نماز، حیاض دیدم! سید مرتضی درنگی نموده، انصاف داد و گفت: راست گفتمی، زیرا در بین نماز مسئله ای از مسائل حیض در فکرم خلیجان نمود، و در اندیشه حل آن بودم.

و بعضی داستان را چنین یاد کرده اند، که سیدرضی از همانجاکه برادر، در فکر مسئله حیض فرورفته بود، نماز را فرادی نموده، و از مسجد پریشان حال به خانه درآمد و واقعه را بمادر گفت، مادرش بحیرت فرورفت، چون سید مرتضی بخانه درآمد، و از جریان امر، آگاهی یافت، انصاف داده بگفت: بمسجد می آمدم، زنی مسئله ای از احکام حیض از من جو یا شد، چون بنماز ایستادم بیاد آن مسئله افتادم و برادرم نماز را از همینجا

فرادی نموده است .

و نیز در جلال قدرت را بن بزرگوار، خاصه و عامه نوشته اند : شبی علامه بی بدیل عالم تشیع، و احیا کننده مذهب مقدس جعفری « شیخ مفید نورالله مضعه الشریف، و حشره مع الشهداء و الصالحین - در خواب دید حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا سلام الله علیها دست دو فرزند خود، حسنین علیهما السلام را گرفته بنزد او آورده، و خطاب بوی کرده فرمود: « علمها الفقه » شیخ، چون از خواب بر میخیزد بشگفت میآید و صبح همان شب که به مسجد میرود، مادر بزرگوار « سیدین » دست دو فرزند خود را گرفته بحضور شیخ میرسد، و میگوید: « ایها الشیخ » این دو کودک، فرزندان منند، نزد تو آوردم تا فقه بدیشان بیاموزی. شیخ مفید اشک از دیدگانش می ریزد، و خوابی که دیده بود برای آن بانوی شایسته نقل می فرماید، و تعلیم ایشان را بعهدہ می گیرد، و چندان در ابواب فضائل، و علوم ورزیده گردیده، و شهرت پیدامی کنند که اعلمیت و امتیاز ایشان بر دیگر علماء عصر، مقطوع و مسلم می گردد .

خلاصه آنکه در فضیلت صاحب ترجمه همینقدر بس که قاطبه علماء خاصه، و عامه در پیشگاه عظمت علم و تقوای این نخبه مکتب فضیلت سر تعظیم فرود آورده اند، و نام نامی او زیور کتابهای فریقین است .

چنانکه در پاورقی ص ۴۱ ج ۱ شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید،

ترجمه او را از کتابهای زیر یاد کرده است :

تاریخ ابن اثیر	۷	:	۲۸۰
تاریخ بغداد	۲	:	۲۴۶-۲۴۷

۴-۳	:	۱۲	تاریخ ابن کثیر
۲	:	۲	ابن خلکان
۷۵	-	۷۳	دمیة القصر
۵۷۹	-	۵۷۲	روضات الجنات
۱۸۲	:	۳	شذرات الذهب
۱۴۱	:	۵	لسان المیزان
۲۰-۱۸	:	۳	مرآة الجنان
۲۴۰	:	۴	النجوم الزاهرة
۳۷۹-۳۷۴	:	۲	الوافی بالوفیات
۱۳۵-۱۱۶	:	۳	یتیمة الدهر
			عیون التواریخ
			المنتظم ابن جوزی

«ابن اثیر» درج ۷ ص ۲۸۰ در حوادث سال ۴۰۶ می نویسد :

در این سال ، شریف رضی محمد بن حسین بن موسی بن ابراهیم بن موسی بن جعفر ، ابوالحسن ، صاحب دیوان مشهور وفات کرد ، و بر جنازه آن بزرگوار تمامی طبقات مردم حاضر بودند ، جز برادرش سید مرتضی «علم الهدی» زیرا توانا نبود که جنازه برادری چون او را به بیند .

و در پاورقی همین صفحه می نویسد : سید شریف در سال ۳۵۹ قمری بدنیآ آمد ، و نخست در سن ۱۰ سالگی بنظم اشعار اشتغال ورزید و بسیار تیزهوش ، و پر استعداد بوده ، کتابی در معانی قرآن کریم تصنیف نموده که بی نظیر است ، و کتاب دیگری در مجازات قرآن دارد ، و دیوان

شعری نیز دارد که مشهور است او توانا ترین شعرای قریش در این فن بوده جز اینکه او و برادر و پدرش عقیده به تشیع داشته‌اند .

(مؤلف) اگر این نابینای کوردل حقیقت ولوی را درك نکرده ، دلیل بر نقص نمیباشد بلکه باید بگوئیم در رأس همه فضايل «تشیع» او بوده است .

واز « ثعالبی » در « یتیمه الدهر » نقل نموده که گوید : سید مرقوم ، در عصر خود بدیلی نداشته ، و از « انجب » سادات عراق بوده ، و به انواع محاسن ، و کمالات معنویه ، و فضل و دانش آراسته بوده است . او از همه طالبین ، چه گذشتگان و چه آیندگان نشان در فن شاعری استادتر بوده ، و اگر بگوئیم او ماهرترین شعراء قریش بوده خلاقی گفته نشده است .

و نیز « علامه امینی » در ج ۴ « القلیور » ۱۸۱ - ۲۲۱ - و علامه « سید محمد حسن امینی » در ج ۴ « اعیان الشیعة » ۱۷۳ - ۱۸۶ و دیگر بزرگان ترجمه وی را در کتب فنی خود نگاشته‌اند ، که نیازی به استقصاء همه آنها نداریم .

آیا شخصیتی ، چون این عالم ارزنده جامع کمالات نفسانیه ، با آن زهد و تقوی که داشته است امکان دارد مطلبی را بساحت مقدس ولایت ، نسبت دهد که از وی نباشد !

حاشا ثم حاشا

آنها که به چنین جسارتها خود را می‌آیند ، عناصری هستند که سرو کاری با مکتبهای دینی ندارند ، و از منابع تاریخی اسلام

ناآگاهند، و با فقدان سرمایه‌های علمی، چون در مسیر هوسات‌نفسانیند،
و طبعاً با مکتب مقدس قرآن کریم، و مدینه فاضله علم رسول‌گرامی
اسلام همیشه در تنازعند! و بدین وسوس، جز ایجاد نفاق، و تشکیک
در عقاید مسلمانان و خالی کردن زیربنای مدارک ارزنده شیعی، و رخنه
در عقاید و افکار ساده‌لوحان، هدف دیگری ندارند. چنین آتشهایی را
بدامن می‌زنند. **أف علیهم ثم اف علیهم**

(بررسی)

«پیرامون خطبه»

آنچه از شروح متعدده‌ای که عامه ، و خاصه بر «نهج البلاغه» نوشته‌اند ، برمی‌آید در کلمه «قوان» که خطبه ، بدان مصدر است ، احتمالات چندی داده‌اند .

«مولی فتح الله کاشانی» صاحب تفسیر معروف «منهج الصادقین» که از علماء بزرگ ، و خدمتگزار ، و مفسری و الامقام بوده است در کتاب «تنبيه الغافلین و تذكرة العارفين» شرح فارسی نهج البلاغه ، می‌نویسد :

این کلام ، تعریض است به مخالفان ، که بعد از رسول خدا ﷺ فتنه انگیز شدند ، و خود را در مقام مخالفت و بدعت انداختند ، و به ترك

سنت و طاعت ، خویش را مستحق قهر الهی ساختند .

سپس می نویسد :

و مراد به « فلان » بعضی اصحابند که در زمان حضرت رسالت بودند ، و قبل از انتشار فتنه که بعد از آن حضرت واقع شده وفات نمودند .

« علامه خوئی » در شرح « نهج » احتمال داده است که مقصود « مالک بن اشتر نخعی » باشد ، زیرا اوست که بدانگونه مدح و ثنا شایسته بوده ، و صلاحیت چنین تمجیدی را داشته است .

« ابن ابی الحدید معتزلی » در ج ۲ شرح « نهج » ص ۳ می نویسد : مقصود ، عمر بن خطاب است ، و چنین ادعا نموده که در نسخه نهجی که به خط سید رضی رضوان الله علیه بدست آورده ، ذیل کلمه « فلان » نام عمر یاد شده است !

سپس به اقوال دیگر نیز اشاره نموده . و مستبعد شمرده که مورد مدح ، غیر پدر خطاب باشد .

و از « ابی جعفر ، یحیی بن ابی زید علوی » نقل نموده که او نیز کلمه « فلان » را به عمر بن خطاب تفسیر کرده ، و در پاسخ این سؤال که چگونه علی بن ابیطالب علیه السلام عمر را تا این پایه ، مدح و ثنا گفته گوید : اما « امامیه » بر آنند که این سخنان ، بر وجه « توریة » بوده است که از ظواهر الفاظ خطبه چنین توهم میشود آنحضرت ، وی راستود ، و از عیب و نقص مبرا داشته ، ولی در باطن ، او را توییح نموده است .

و اما « صالحیون » از فرق « زینبیه » پیروان « حسن بن صالح » بر آنند که آن حضرت ، عمر را در حداعلی ، تمجید نموده و مدح و ثنا

گفته است ، و این تجلیل از مقام پسر خطاب بسی بجا بوده است !
 و اما « جاردیده » از فرق « زیدیه » پیروان « ابی الجارود »
 بر آنند که این سخنان را علی علیه السلام برای نکوهش « عثمان بن عفان »
 بیان داشته است . یعنی : در مقام تعریض بر عثمان ، عمر را ثنا گفته ،
 و خواسته بفرماید : ای عثمان ، تو در درجه‌های آلوده به هوسات هستی
 که امیر پیش از تو با همه آلودگیهایش تا این حد آلوده نبوده ، و تواز خوبیهای
 ظاهری او بر خوردار نبوده نیستی !

یعنی : با ستودن نسبی عمر ، عثمان را نکوهش کرده است !
 شارح معتزلی گوید : بوی گفتم : اگر چنین باشد و مدح و ثنای
 امیر سابق جهت تعریض بر امیر لاحق بوده . در صورتی صحیح است که
 امیر سابق ، استحقاق چنان مدحی را داشته باشد ، و در غیر این صورت ،
 مدح ، مفهومی ندارد . سخن که بدینجا رسید ، نقیب پاسخی نداد !
 و از « قطب‌دو ندی » نقل نموده که گوید : مقصود آنحضرت از
 کلمه « فلان » مدح و ثنای بعضی از اصحابش بوده ، و روش ایشان را
 ستوده است که به فتنه‌هایی که پس از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم
 برخاست دامن نیالودند .

ولی این احتمال ، چندان وجهی ندارد .
 زیرا : از سیاق کلمات ، و ترکیبات الفاظ جملات و معانی قوالب
 عبارات ، مثل (قوم الأود . و داوی العمد . و اقام السنة . و خلف الفتنة)
 چنین برمیآید که این سخنان ، در مورد امیر و حاکمی بوده است .
 پس از این از « محمد بن جریر طبری » نقل نموده که او نیز به
 صراحت می گوید : مقصود آنحضرت مسلماً پسر خطاب بوده است !

باین حال ، و اختلاف مشارب و اقوال ، بیقین نمیتوان بمقصد
حقیقی ، و مراد واقعی آنحضرت رسید ، و تشخیص قطعی داد که مورد نظر
که بوده ، و این خطبه در چه موردی انشاء گردیده است .

و میتوان گفت : این از متشابهات خطبه‌های آنحضرت است . و
دلیل قاطعی که راه را بر هر گونه احتمال خلاف به بندد در دست نیست .
و آنچه در تعیین مصداق گفته اند ، احتمالات و استحساناتی بیش نمیباشد ،
بخصوص ، دفاعی که بعضی عامه کرده اند که با توجه به دیگر سخنان
حضرت علی علیه السلام در نکوهش شدید عمر ، قضاوتی بس غیر عادلانه ، و
متعصبانه است .

ولذا میتوان گفت : که بقرینه نکوهشی که آنحضرت در موارد
عدیده از عمر بن خطاب نموده است ، بیقین در این خطبه اگر مدح و
ثنائی باشد مقصود ، او نبوده است .

اکنون : برای نمونه یکی از خطبه‌های دیگر آنحضرت را که
در همین نهج البلاغه مذکور است و معروف است به « شقشقیه » که بشدت
پسر خطاب و دیگر خلفا را نکوهش کرده و مورد ملامت قرار داده است
برای توضیح مطلب در اینجا میآوریم .

«خطبه شقشقیه»

اما والله لقد تقمصها ابن ابي قحافة وانه ليعلم ان محلي منها
محل القطب من الرحي ينحدر عنى السيل ولا يرقى الى الطير ،
فسدلت دونها ثوبا ، و طويت عنها كسحا ، و طففت ارتاى بين ان
اصول بيد جذاء او اصبر على طخية عمياء به - رم فيها الكبير و

يشيب فيها الصغير، و يكدح فيها مؤمن حتى يلقي ربه فرأيت
ان الصبر على هانا حاجي. فصبرت و في العين قذى و في الحلق
شجاً، اري ترائي نهياً حتى مضى الاول لسبيله فادلى بها الى ابن
الخطاب بعده (ثم تمثل بقول الاعشى) شتان ما يومى على كورها-
و يوم حيان اخي جابر ، فيا عجباً بينا هو يستقيها في حياته
اذ عقدها لآخر بعد وفاته لشدما تشطراض عليها فصيرها في حوزة
خسناء يغلظ كلمها، ويخشن مسها و يكثر العثار فيها، و الاعتذار
منها ، فصاحبها كراكب الصعبة ان اشنق لها خرم وان اسلس لها
تقحم فمنى الناس لعمر الله بخبط و شماس و تلون و اعتراض
فصبرت على طول المدة و شدة المحنة حتى اذا مضى لسبيله ،
جعلها في جماعة زعم انى احدهم فيالله و للشورى متى اعتراض
الريب في مع الأول منهم حتى صرت اقرن الى هذه النظائر، لكنى
اسقفت اذا سفوا و طرت اذ طاروا افصغى رجل منهم لضغنه و مال
الآخر لصهره مع هن وهن الى ان قام ثالث القوم نافجاً حضيبيته،
بين نثيله و معتلفه ، و قام معه بنوابيه يخضمون مال الله خضم
الأبل بنته الربيع الى ان انتكث فتله واجهز عليه عمله، و كبت به
بطنته ، فما راعنى الا والناس كعرف الضبع الى ينثالون على
من كل جانب حتى لقد وطى الحسنان و شق عطفاي مجتمعين حولي
كرو بيضة الغنم، فلما نهضت بالأمر نكثت طائفة و مرقت اخرى و
فسق آخرون ، كأنهم لم يسمعوا كلام الله حيث يقول (تلك الدار
الآخرة نجعلها للذين لا يريدون علواً في الأرض ولا فساداً و
العاقبة للمتقين) بلى والله لقد سمعوها و وعوها، ولكنهم حليت
الدنيا في اعينهم ، وراقهم زبرجها ، اما والذي فلق الحبة و برء
النسمة؛ لولا حضور الحاضر؛ و قيام الحجة بوجود الناصر؛ وما
اخذ الله على العلماء ان لا يقاروا على كظة ظالم ولا سغب مظلوم

لألقيت حبلاً علي غار بها؛ ولسقيت آخرها بكأس أولها ولا لقيتم
 دنياكم هذه از هد عندی من عفة عنز قالوا وقام اليه رجل من
 اهل السواد عند بلوغه الي هذا الموضع من خطبته فناوله كتاباً
 فاقبل ينظر فيه؛ فلما فرغ من قرائته، قال له ابن عباس: يا
 امير المؤمنين لو اطردت خطبتك من حيث افضيت فقال:
 هيهات يا ابن عباس تلك شقشقة هدرت ثم قرت، قال ابن عباس:
 فوالله ما أسفت علي كلام قط كأسفي علي هذا الكلام ان لا يكون
 امير المؤمنين (عليه السلام) بلغ منه حيث اراد.

این خطبه را «شقشقیه» نامیده‌اند بدینجهت که در پایان آن
 در جواب ابن عباس آنحضرت فرمود: «شقشقة هدرت» و «مقصه»
 خوانده‌اند باین سبب که خطبه با این کلمه آغاز گردیده است «اما والله
 لقد تمصها ...»

امیرالمؤمنین علیه‌السلام در این خطبه از هر سه خلیفه شکایت
 نموده و ظلم و ستم ایشان را متذکر گردیده، و غضب خلافت را که از
 بزرگترین خیانت‌هایی بوده که باسلام عزیز وارد گردیده شدیداً نکوهش
 فرموده است.

ترجمه: آگاه باش، بخدا سوگند پسرابی قحافه (ابوبکر) خلافت
 را چون پیراهنی در بر نمود درحالیکه میدانست موقعیت و محل من
 برای خلافت، چون قطب است نسبت به سنگ آسیا (۱)

۱- قطب‌میله آهنینی است که وسط سنگ آسیا قرار دارد و اگر نباشد سنگ
 نه برجامی ماند و نه گردش و نظامی دارد - و مقصود آنحضرت اینست که همانطور
 که سنگ آسیا قائم بر آن میله است و گرنه گردش ندارد همچنین خلافت بدون
 من گردش و نظامی ندارد.

(معارف، ودانشهاچون) سیل از (سرچشمه فیاض نیروی ملکوتی) من فرو میریزد. و هیچ پروازکننده (در آسمان علم و دانش) به دانش من نمی رسد.

پس از جامه خلافت پهلو تپه‌ی نموده، و از طلب آن دست برداشتم، و در اندیشه شدم که با دست بریده (یعنی به تنهایی و بدون یاری دهنده و ناصر، برستمکاران) حمله کنم یا بر کوری (و گمراهی مردم) شکیبائی پیشه سازم که در آن بزرگسال، بنهایت پیری رسد، و خوردسال (چون پیر) افسرده و پثر مرده) شود. و مؤمن به رنج و تعب افتد تا پروردگار خویش را ملاقات کند، دیدم شکیبائی بخرد نزدیک تر (و بمصلحت اسلام انطباق است).

پس شکیبائی ورزیدم (و ترك قتال و جدال نمودم) در حالیکه در دیدگانم غبار و خاشاک بود که از آن آزار می کشیدم، و گلویم را استخوان گرفته بود.

(این کنایه از شدت آزاری بود که از غضب خلافت، و ظلم و ستم خلفا بر مردم، و گمراهی امت، آنحضرت را رنج میداد) میراث خود را تاراج شده می دیدم (یعنی: خلافت مسلم مرا با بزور و ستم غارت کردند، و امت را در تیره نادانی و ضلالت فرو بردند) تا آنکه اولی راه خویش بپایان رساند (و برای کیفر جفایش بعالم دیگر رفت) پس خلافت را بعد از خود به فلان (یعنی عمر بن خطاب) واگذار (۱)

۱- و از عجائب است که نزد اهل سنت و جماعت نص کردن ابا بکر عمر را بر خلافت در حال مرض صوابست و نص کردن پیغمبر صلی الله علیه و آله امیر المؤمنین علیه السلام را بر خلافت در حال مرض ناروا و نا صواب نمودن با الله من شرو را نفسهم و من سیات عقائد هم. و صاحب کشف الغمّة رحمه الله چند بییتی در

سپس آنحضرت به شعر «اعشى» تمثیل جست در مدح عامر، و هجو
علقمه گفته: چقدر تفاوت است بین روز من که بر پشت شتر سوار و در
هواهای گرم، رنج سفر را تحمل می کنم و روز حیان که برادر جابر
است.

یعنی روزی که نزد حیان، غرق در نعمت بودم (اعشى از ندما
حیان بوده است) و شاید علت تمثیل آن حضرت به شعر «اعشى» بدین منظور
بوده که خواسته بفرماید:

چقدر تفاوت است بین امروز من که بامحنت تبعات و ظلم و ستم
خلفا، و خیانت های ایشان مواجهم، و روزی که نزد رسول خدا صلی الله
علیه و آله وسلم از برکات وجود مقدسش کسب فیض مینموده، و از دریای
مواج دانشش برخوردار بودم.

پس جای شکفت بسیار است که ابوبکر در حال زندگی خلافت
را از خود فسخ مینماید (۱) و برای پس از مرگش (در حال بیماری منتهی

این باب آورده که دو بیت آن اینست:

قدضل یهجر سیدالبشر

اوصی النبی فقال قائلهم

یهجر فقد اوصی الی عمر

واری ابابکر اصاب ولم

وصیت کرد پیغمبر من خلافت را بامیر المؤمنین و نص کرد بر او پس گفت
گوینده از ایشان. مراد عمر بن خطاب است که بتحقیق که خطا کرد باین
وصیت و هذیان میگوید در وقت رحلت بهترین آدمیان و چنان مینمود که ابوبکر
وصیت بصواب کرده و هذیان نگفته که خلافت را باو وصیت نموده.

۱- نوشته اند که ابوبکر جهت اغفال مردم روزی بمنبر آمده و در مجتمع
مسلمانان گفت: «اقیلونی ولست بخیر کم و علی فیکم» یعنی بیعت خود را از من
فسخ کنید که با بودن علی در میان شما بهتر از شما نمی باشم.

به موت) همین خلافت را برای دیگری (عمر) تثبیت میکنند !!
این دو خلافت را چون دو پستان شتر سخت بکرفته و بین خود
تقسیم نمودند (مقصود از تشرط در خلافت اشتراک ایندو در منافع بوده
است یعنی خلافت را وسیله سودجویی و ریاست، و تأمین هوسات خویش
قراردادند !!)

پس ابوبکر، خلافت را در طبیعتی خشن و درشت مستقر ساخت
(یعنی سپرد به پسر خطاب که مردی خشن و سخت و تندخو بوده است) که
زبانی بس زخم زننده، و بر خوردی بس ناهموار داشت و (در مسائل و
احکام حلال و حرام اسلام) لغزش و پوزش طلبیش بسیار بود (بطوریکه
به کرات می گفت: **لولا اعلی لهلك عمر**) .

پس صاحب چنین طبیعت خشنی چون سوار شتر سرکشی است که
رام نشده باشد اگر مهار آن را بکشند بینی خود را مجروح ساخته و پاره
کند، و اگر بحال خود رهایش سازند بشدت در مهلکه افتد .

پس سوگند به بقای خدا که (در زمان او) مردم به قدم نهادن در
غیر طریق قویم، و رمیدن از صراط مستقیم، و تلون مزاج، و پیمودن
عرض طریق مبتلا شدند (وراه راست را از دست دادند) پس (بار دوم نیز)
بر درازی روزگار (دوران طولانی خلافت عمر) و سختی اندوه بسیار
شکیبائی و رزیدم تا او (نیز) راه خویش بیابان رساند (و برای کیفی، بدار
باقی شتافت) و خلافت را در جماعتی قرارداد، و مرا یکی از ایشان
پنداشت .

پس ای پروردگار، برای (این) شورای (مشوم) بفریاد من رس،
چگونه مردم در منزلت و مقام و موقعیت من با اول ایشان (ابوبکر) به

شك و تردید در افتادند ، تا جائی که با این اشخاص (۵ نفر دیگری که عمر برای تشکیل شورای خلافت تعیین نموده بود) هم‌تا شدم .

ولی (برای مصلحت اسلام ، و حفظ زحمات رسول خدا ﷺ و ابقاء مکتب مقدس آسمانی حق) با ایشان مدارا نموده ، و در طیران ، نزدیک شدم بزمین چون ایشان نزدیک گردیدند . و به پرواز در آمدم چون ایشان به پرواز درآمدند (کنایه از اینکه برای جلوگیری از هرگونه خطر و پراکندگی در نشیب و فراز با ایشان مدارا نمودم و با اینکه هر قدمی که برمی داشتند اسلام را تهدید به خطر می نمود ولی ناآگاهی جمعی از امت که برای تأمین هوساتشان سر در قید فرمان ایشان در آورده بودند از یک طرف ، و خطر بیشتری که در مخالفت صریح با ایشان از طرف دیگر بیشتر اسلام را تهدید می نمود ، بر آن شدم که باز هم دامن شکیبائی از دست نداده ، و سپر صبر در سر کشم) پس یکی از ایشان برای حسدش از من روی بگردانید (۱)

و دیگر ایشان برای دامادی و بستگی با عثمان نیز از من اعراض

نمود (۲)

۱- محتمل است که مقصود : طلحة باشد زیرا تیمی و پسر عم ابی بکر بوده و این تمبیله برای امارت همیشه با بنی هاشم حسد می ورزیده و کینه دیرینه داشتند و اگر بگوئیم طلحة در روز شوری نهوده مقصود : سعد بن ابی وقاص است که هرگز با آنحضرت بیعت نکرد و شاید سبب کینه او با آنحضرت این بوده که مادرش حمنة دختر سفیان بن امیه بن عبد شمس بود ، و بستگان ایشان و صنادیدشان بشمشیر علی (ع) کشته شده بوده اند .

۲- مقصود : عبدالرحمن بن عوف است که از طرف مادر با عثمان بتگی داشت چون او شوهر ام کلثوم دختر عقبه بن ابی معیط بود که خواهر مادری عثمان است و این مصاهره و دامادی موجب کینه توزی او گردید که هرگز دست به بیعت با آنحضرت دراز نکرد و همیشه در جبهه مخالف قرار داشت .

و این روگردانی از من تنها از جهت دامادی و خویشی با عثمان نبوده بلکه) با شیئی قبیح و شیئی قبیح (که تذکرش مستهجن و زشت است توأم) بوده است (شاید اشاره باین باشد که علاوه بر این خویشاوندی) بغض و عداوتی که با آنحضرت داشته، و یا طمعی که برای خلافت بعد از عثمان در سر می‌پرورانده و یا دیگر هوسات شیطانی که ذکر آنها را علی علیه السلام قبیح شمرده است موجب کینه او بوده است).

تا آنکه سومین قوم (چون اولین و دومین، به ظلم و ستم) خلافت را (غصب نموده و) بدست خویش گرفت! در حالیکه از بسیاری خودخواهی و غرور هر دوزیر بغل، و تهی‌گاه خود را بادکننده بود (چون شتری که از بسیار خوردن و آشامیدن، میان موضع سرکین و علفش (شکمش) باد می‌کند و برمی‌آید. این جمله کنایه از آنست که همت او فقط صرف بدست آوردن و جمع آوری بیت‌المال می‌گردید تا خوب بخورد و خوب بیاشامد، و سرکین بیفکند.

چنانکه حیوانات، جز این هدفی ندارند و یا کنایه از این بوده که از کثرت غرور و نخوت هر دو جانب او متورم گردیده بود) و برخاستند با او فرزندان پدرش (یعنی: بنی‌امیه، که همه خویشاوند وی بودند با او همداستان شدند) در حالیکه با همه دهان خود مال خدا (بیت‌المال) را (با نشاط و شادی تمام) می‌خوردند همانطور که شتر با همه دهان خود علف بهار را می‌خورد (و سهم داران از بیت‌المال و مستحقین را که حق بر آن داشتند محروم و گرسنه می‌گذارند!)

تا آنکه ریسمان تابیده او باز شد و رفتار ناپسند موجب سرعت کشتن او گردید، و پر خوری و شکم‌پراوی را برو درافکنند (یعنی:

بیدادگری او بر مسلمانان و تجاوز او در بیت‌المال و محروم کردن مستمندان و دیگر قبایح عملی و اخلاقیش وی را بهلاکت رسانید).

پس (از گذشته شدن عثمان) هیچ چیز مرا به شگفتی نیاورد جز اینکه مردم مانند موی گردن کفتار از هر سو جانب من روی آوردند تا آنجا که در این بیعت حسن و حسین (علیهما السلام) (۱) پایمال گردیدند، و از زیادی جمعیت و ازدحام، ردای من از هر دو طرف شکافته شد، و چون گله‌گوسفندگردم در آمدند .

پس چون بامر خلافت برخاستم، گروهی بیعت با مرا شکستند؛ و جماعتی از راه شریعت (و دین خدا و فرمانبری او) چون نیر، از کمان بیرون رفتند؛ و طایفه‌ای دیگر فاسق شدند، و براه باطل رفتند (۲)

گویاکه ایشان نشنیده بودند کلام خدا را که میفرماید: «تلك الدار الاخرة نجعلها للذين لا يريدون علواً في الارض ولا فساداً والعاقبة للمتقين» آن سرا و نعیم جاودانیش را قرار دادیم برای کسانی

۱- بعضی گفته‌اند . مراد به «حسنان» دو انگشت ابهام آن حضرت بوده، چه «حسن» بمعنی ابهام آمده . یعنی : کوفتناك گردانیدند هر دو انگشت بزرگی مرا از جهت کثرت عقد بیعت (تنبيه الغافلين و تذكرة المارقين) وعن المرتضى قدس سره مثل هذا ، و ورد في ذلك رواية على مافي ج ۳ من منهاج البراعة للخوائي رحمه الله تعالى .

۲- مراد به «ناکثین» عایشه و طلحة و زبیرند که عهد شکستند و بر آن حضرت خروج کردند و در حدود بصره با او محاربه نمودند و «مارقین» خوارچند که در نهران علم بغی برافراشتند و با آنحضرت در مقام محاربه در آمدند و «فاسقین» قاسطین اند یعنی : معاویه و اصحاب او که در صفین با آنحضرت مقاتله نمودند . (تنبيه الغافلين و تذكرة المارقين) .

که در روی زمین سرکشی نکرده، و فتنه و آشوب نینگیزند و سرانجام نیک برای پرهیزگارانست .

آری بخدا سوگند که این آیه را شنیده و حفظ کرده‌اند آن را ولیکن زیورهای دنیا در نظر ایشان جلوه نمود، و آنان را فریفت (یعنی : چون چشم واقع بین نداشتند ! زینتهای ناپیدار این جهان ، و حب جاه ، و خودستائی ، ایشان را از قید فرمانبری خدا و رسول خدا ﷺ بیرون کشید و براه باطل و شیطانی برفتند) .

آگاه باش ، سوگند به خداوندی که (بقدرت از لیش) دانه را شکافت ، و (به حکمت بالغه اش) انسان را آفرید اگر نبود حضور حاضر شوندگان (برای بیعت بامن) و قائم شدن حجت ، بر من برای عهدی که پروردگار از علماء اخذ فرموده که راضی نشوند بر سیری ستمکار در ظلم و ستمش ، و گرسنگی ستم دیده و مظلوم در ستم کشیش ، هر آینه می انداختم ریسمان (شتر) این خلافت را بر کوهان آن ، و سیراب می نمودم پایان خلافت را با جام اول آن (یعنی : همانند گذشته ، از خلافت بر این مردم نااستوار می گذشتم ، و اکنون نیز کنار رفته و در این کار اقدام نمی نمودم) و هر آینه یافته‌اید شما دنیای خود را (که بآن می نازید و دین خود را در بندست آوردن آن می بازید) که نزد من از جیفه بز ، یا عطسه آن بی ارزش تر است (و من این کار را گذشته از اینکه حق آسمانی خود میدانم ، برای رسیدن به آرزوهای دنیوی اقدام نمی کنم ، بلکه برای نظم امور مردم ، و حفظ شریعت مقدسه اسلام ، و گسترش داد در میان امت ، و اصلاح امر معاش و معاد ، و مرمت خرابکاریهای گذشتگانست) .

راویان گفته‌اند : سخن آنحضرت که بدینجا رسید ، مردی از اهل سواد (عراق) برخاست و نوشته‌ای بحضرتش داد و در آن نوشته نظر میفرمود ، و چون از مطالعه آن فارغ شد ، ابن عباس گفت : ای امیر مؤمنان (پیشوای پرهیزکاران) (چه نیکو بود) سخن ، و کلام (بلاغت نظام) خود را از آنجا که باقی مانده بود ، جاری ساخته و ادامه میدادی پس آن حضرت فرمود : ای ابن عباس هیهات ، این ، مانند شششقه شتر بود که نزد هیجان نفس و اشتغال آن باصوت و غریدن از دهان بیرون آید و بعد از آن قرار گیرد و ساکن شود (کنایه از اینکه هیهات که از اینگونه سخنان ، دیگر گفته شود) .

ابن عباس گوید : بخدا سوگند که بر هیچ سخنی در همه عمر اندوهگین نشدم در اندازه نأسفم بر این کلام که نشد امیر المؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام برسد از آن کلام به جائی که خواست او بوده است .

آیا باین خطبه آتشین که بصراحت خیانت خلفا باسلام وقرآن کریم ، و مجتمع اسلامی بیان شده ، و خانمانسوزیهای که بویژه پس از رحلت رسولگرامی اسلام صلی الله علیه و آله وسلم درمدت امارت ، و حکومت ایشان در اجتماع مسلمانان پدید آمد قدم بقدم بازگو گردیده ، و تحریف و تعطیلی که در حدود و مقررات نظامی این مکتب ملگوتی رخ داده بود ، و باصرف بیت المال در راه عناوین وهوسات ایشان ، فقر ، و مساکین ، و ضعفاء این ملت بلاکش کوبیده شده ، و آنهمه اختلافات طبقاتی که پدید آوردند ، بطور وضوح خاطر نشان گردیده !! که هر خردمند بیدار و بی غرض ، شك و تردیدی در هیچیک از مطاعن مذکوره ندارد ، و تواریخ اسلامی نیز از صدها مانند اینها مشحون و پر است ،

کسی میتواند حتی تقوه باین کند که علی علیه السلام با همه این خطایا که خود ناظر آنها بوده ، پسر خطاب را مورد مدح و ثنا قرار دهد ؟
آیا شدنی است که در خطبه « شقشقیة » عمر را عنصری ستمگر ، و سودجو ، و خشن ، و درشتخو ، و ناهموار معرفی کند . و در جای دیگر وی را مدح و ثنا گوید !

علی علیه السلام که در « شقشقیة » بخدا سوگند یاد کرده که در دوران حکومت « عمر » مردم از طریق قویم دین ، و آئین مبین قرآن کریم منحرف گشته ، و به راههای باطل گرائیدند ، چگونه میتوان حتی تصور نمود که چنین خیانت بزرگ اجتماعی را نادیده انگاشته ، و پیشوائی جائز ، و این چنین راهنمای ضلالی را بستانید !

آیا امیر المؤمنین علیه السلام را به تناقض گوئی نسبت دادن و چنین بی ادبی شرم آوری را بازگو کردن ! دلیل بر نارسائی فکر ، و بی باکی در گفتار . و نهمت و افترا بمقام شامخ ولایت نمی باشد؟ « نعوذ بالله من شرور انفسهم »

و اگر این هرزه گویان که چنین سمهای کشنده را در قالب تشیع ! بخورد مردم میدهند ! جد کنند که مقصود از کلمه « فلان » در خطبه مورد گفتگو پسر خطاب بوده ، و اوست که مورد مدح و ثنا قرار گرفته ، و بنام مکتب مقدس شیعه می کوشند صدها مطاعن خلفا را بامکر و حيله و پشت هم اندازی مستور بدارند ، و بادروغ سازیهای ناجوانمردانه ، ایشان را عناصری مفید و خدمتگزار بعالم اسلام معرفی نمایند ، و این دشمنان سرسخت ، و شماره يك مکتب ولایت را که بیست و چند سال باشمیشیرهای زهر آگین خویش قالب مقدس مولی الموحدین علی بن ابیطالب

امیر المؤمنین علیه السلام را قطعه قطعه نموده، و با جفاهائی که مرتکب شدند، اشک از دیدگان آن حضرت بریختند! مردمی اصولی و سودمند به مجتمع اسلامی معرفی نمایند!! و آنچه در مواضع عدیده در لسان آنحضرت از خرابکاریهای ایشان در دوران حکومتشان بخصوص در خطبه « شقشقیة » نقل گردیده نادیده گرفته و صرف نظر کرده اند! اصولاً می گوئیم: مدح و ثنای پسر خطاب، با عقیده شیعه ناسازگار است.

زیرا: از روایات متعدده، و آثار متکثره متواتره ای که از خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام وارد شده، و از شماره، راحصابین و نست چنین بر می آید که زیانکاریهای پیشتازان آن عصر در درجهای بوده که قلم یارای ثبت و ضبط آن را ندارد، و آنچه از شرور و آفات و بدعتها و مفاسد اخلاقی و اجتماعی که بعد از رسول اکرم صلی الله علیه و آله در این ملت پدید آمد ریشه و اساسش هم اینان و یاران و اعوانشان بوده است بلکه از بسیاری از آثار مقطوعه استفاده میشود که اسلام ایشان واقعی نبوده و موجبات دیگری چون سود شخصی و حب ریاست و غرور جاهلی و تشخص مصنوعی اجتماعی که سخت مورد علاقه ایشان بوده آنان را به تظاهر به اسلام واداشته بود و از خلافتکاریهای دوران اقتدارشان که در آثار مقطوعه عامه و خاصه وارد است بسی روشن است که به درسهای آسمانی قرآن کریم و آئین مبین اسلام، واقعی نمی گذاردند، و همه را بدانگونه که خود سودی برده و بر تعیین موه-وم خویش بیفزایند تفسیر می کرده اند.

چنانکه «علامه خوئی» درج ۱۴ شرح نهج ص ۳۷۴ ط ج - و ج ۹ ص ۱۴۵ همین کتاب روایات بسیاری بعنوان نمونه از جمله

کمیت بن زید اسدی» و علی بن ابراهیم قمی» نقل نموده که حضرت باقر علیه السلام و دیگر امامان علیهم السلام فرموده اند: قطره خون ناحقی در اسلام ریخته نشد، و مالی از راه حرام بدست نیامد، و هیچ عفتی دریده نگردید مگر آنکه گناه آن بگردن قائلین آن عصر بوده است، و علاوه بر کیفی که گنهکاران می بینند، چون با داشتن خرد بیاطل گرائیده، و پیر و پیشوای ستمگر بوده اند همه این گناهان بر گردن ایشان نیز بار میگردد، و مسئول همه این خیانتها بند، چون شالوده ناپاکیها را آنان ریخته و این جرأت را ایشان بمردم دادند.

و در بعضی از آثار منقوله، ایشان به کانون هر خطا، و معدن هر ناپاکی معرفی شده اند.

آری مقطوعاً چنین است.

زیرا: اگر «ابو بکر» مسیر خلافت را عوض نمی نمود، و حقی را که شایسته آن نبود به زور و ستم نمی ستاند، و ایجاد اختلاف و دودستگی نکرده بود، آنهمه جنایات، و دین کشیها در اسلام پدید نمی آمد، اگر شخصاً و بدون هر گونه مجوز عقلانی، عمر را به حکومت، معین نکرده بود، کجا اسلام تا این اندازه دستخوش حوادث ناگوار، و مورد چپاول دشمنان میگردید!

اگر عمر به شورای مشموم و بی اساس، سفارش نکرده بود کجا عثمان بن عفان براریکه زمامداری، آنهم مطلق العنان قرار می گرفت که آنهمه فتنه و آشوب در اسلام پدید آید.

همه خونها که در جنگ «بصره» و «صفین» و «نهروان» ریخته شد ثمره همین شجره خبیثه بوده است که سرانجام بشهادت حضرت

علی رضی الله عنه منتهی گردید !

اگر غصب خلافت نبود کجا «معاویة بن ابی سفیان» بر ائمه مردم سوار میگردید، و خون و مال ایشان را مباح مینمود و آنهمه پیریشانها، و نفاق پدید میآمد .

اگر غصب خلافت نبود کجا نوبت بفرزند ناپاک، و سفاک او میرسید که چنان واقعه هائله، و داهیه عظمائی را در «طف» برپا نموده، باکشتن عزیزترین عزیزان خدا، و یارهای تن رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم دل هر انسان شرافتمندی را تار و زار و اسپین جریحه دار نموده، و تاجهان، باقی و برجاست اشک از دیده انسانها جاری گردد .

اینها هزاران خطا و گناه، و قتل و خیانت، و پرده دری، و دین کشی، و تاراج همه شئون فردی و اجتماعی که تاقیامت نصیب این ملت گردیده، نتیجه همان تقییری است که ناگهان، پس از رسول گرامی در اسلام پدید آمد، و دامنه اش «بلغ ما بلغ»

اکنون ذره ای از خروار، و قسمت ناچیزی از مطاعن بسیاری که علماء فحول، و حفاظ، و ائمه عامه در کتب معتبره خویش ثبت و ضبط کرده اند، و همه دلالت صریح، قطعی دارد که «عمر بن خطاب» اصولاً شایسته حکومت، و امارت مسلمین نبوده، و نمیتوانسته حافظ حدود قرآن کریم، و مقررات و احکام دین مبین اسلام باشد، زیرا در درجه ای جاهل بقرآن کریم و سنت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم، و معالم دین بوده، و آثار عجیبهای از او بجای مانده، که با همه قدرتی که پیروان او در اخفاء نارسائیهای او بخرج داده اند ! معذک صدها طعن مسلم و مقطوع در کتب خود بیادگار گذاشته اند ما برای بهتر روشن شدن مطلب، و شناسائی

بیشتر این امیرنالا بق قسمتی از آنها را بطور فہرست از ج ۶ « الغدیور »
در اینجا میآوریم :

۱- چہل او بہ لزوم تیمم در مورد فقدان آب چہت غسل جنابت
ونماز نخواندن او در این حالت (۱)

۲- چہل او بہ مسائل شکیات نماز (۲)

۳- چہل او بکتاب خدا و دستور «سنگسار» کردن زن حاملی کہ
پس از شش ماہ وضع حمل نمود ۱ و باز داشتن حضرت علی رضی اللہ عنہ او را از
این حکم «خلاف ما انزل اللہ» و توجہ دادن او بہ حکم خدا و قرآن کریم
و گفتن او «لولا علی لہلک عمر» یا «اللہم لا تبقنی لمعضلة لیس لها
ابن ابی طالب (۳)

۱ - صحیح مسلم در باب تیمم - سنن ابی داود ص ۵۳ سنن ابن ماجہ
ج ۱ ص ۲۰۰ - مسند احمد بن حنبل ج ۴ ص ۲۶۵ سنن نسائی ج ۱ ص ۵۹
سنن بیہقی ج ۱ ص ۲۰۹ .

۲- مسند احمد بن حنبل ج ۱ ص ۱۹۲ و ج ۴ ص ۳۱۹ .

۳- ابن حاتم . بیہقی . نیشابوری . حافظ کنجی . سبط ابن جوزی . حافظ
عبدالرزاق . عبد بن حمید . ابن منذر . عقیلی . ابن سمان . سنن کبری ج ۷ ص ۴۴۲
مختصر جامع العلم ص ۱۵۰ . الرياض النضرة ج ۲ ص ۱۹۴ . ذخائر العقبی ص ۸۲ .
تفسیر رازی ج ۷ ص ۴۸۴ . اربعین رازی ص ۴۶۶ . تفسیر نیشابوری ج ۲ در سورہ
احقاف . کفایہ کنجی ص ۱۰۵ . مناقب خوارزمی ص ۵۷ . تذکرہ سبط ص ۸۷ .
الدر المنثور ج ۱ ص ۲۸۸ . و ج ۶ ص ۴۰ کہ از ہمہ حافظ روایت نمودہ . کنز العمال
ج ۳ ص ۹۶ کہ از پنج حافظ روایت کردہ است . و ج ۳ ص ۲۲۸ کہ از کثیری از
ائمہ حدیث نقل نمودہ . (حدیث فوق درہمہ این احادیث بصورتہای مختلفی وارد
گردیدہ ولی تماماً اشارہ بیک مضمونست) .

۴- جهل اوبعموم مسائل شرع انور اسلام چندان اورادر تنگنای قرارداد بود، و تا اندازه‌ای برخلاف گوئیهایش مورد اعتراض بود که مکرر می‌گفت: «کل الناس اقله من عمر» و این گفته به ۹ صورت در احادیث معتبره عامه وارد شده است (۱)

۵- جهل اوبمعنی «أب» در آیه شریفه «فانبتنا فیها حباً و قضباً و زیتوناً و نخلاً و حدائق غلباً و فاكهة و أباً» در سوره عبس، ولذا در منبر گفت: آنچه از قرآن می‌فهمید عمل کنید و آنچه را که نمی‌فهمید رها نمائید! و حتی بنا بر بعضی احادیث منقوله گفته: از تعمق در آیات قرآن کریم نهی شده ایم! و در برخی منقولاتشان این نهی، از

۱- ابویعلی در مسند کبیر. سعید بن منصور در سنن. محاملی در امالی. ابن جوزی در سیره عمر ص ۱۲۹. ابن کثیر در تفسیرش ج ۱ ص ۴۶۷. هیشمی در مجمع الزوائد ج ۴ ص ۲۸۴. سیوطی در در المنثور ج ۲ ص ۱۳۳. و در جمع الجوامع ج ۸ ص ۲۹۸. و در الدر المنثور ص ۲۴۳ که حدیث فوق را از ۷ حافظ نقل کرده است. فتح القدیر ج ۱ ص ۴۰۷. عجلونی در کشف الخفاء ص ۲۶۹. اسنی المطالب ص ۱۶۶. زبیر بن بکارد در «الموقیات». ابن عبدالبرقی در جامع ص ۶۶. ابن جوزی در سیره عمر ص ۱۲۹. و در کتاب «الاذکیاء» ص ۱۶۲. قرطبی در تفسیرش ج ۵ ص ۹۹. ابن کثیر در تفسیرش ج ۱ ص ۴۶۷. سندی در حاشیه سنن ابن ماجه ج ۱ ص ۵۸۴. عجلونی در کشف الخفاء ج ۱ ص ۲۷۰ و ج ۲ ص ۱۱۸.

ابی بکر هم نقل شده است ! (۱)

۶- حکم دادن او به سنگسار کردن زن دیوانه‌های که زنداده بود،
و جلوگیری حضرت علی علیه السلام از این حکم (۲)

۷- چهل او بتأویل کتاب خدا و جسارتی که هنگام حج در حال
طواف به «حجر الاسود» نموده و گفت توسنگی هستی که نه زبانی داری
و نه سودی و اگر رسول خدا صلی الله علیه و آله ترا نبوسیده بود نمی بوسیدمت و علی علیه السلام
اورا بر جهلش واقف نموده، و عظمت و اهمیت «حجر الاسود» را برایش

۱- سعید بن منصور در سنن. ابو نعیم در «المستخرج». ابن سعد. عبد بن
حمید. ابن انباری. ابن منذر. ابن مردویه. بیهقی در «شعب الایمان» ابن جریر
در تفسیرش. حاکم در مستدرک ج ۲ ص ۵۱۴. خطیب بغدادی در تاریخش ج ۱۱
ص ۴۶۸. زمخشری در کشف ج ۳ ص ۲۵۳. محب الدین طبری در «الریاض
النضرة» ج ۲ ص ۴۹ شاطبی در موافقات ج ۱ ص ۲۱-۲۵. ابن جوزی در سیره
عمر ص ۱۲۰. ابن اثیر در «النهاية» ج ۱ ص ۱۰. ابن تیمیة در مقدمه اصول تفسیر
ص ۳۰. ابن کثیر در تفسیرش ج ۴ ص ۴۷۳. خازن در تفسیرش ۳۷۴. سیوطی در
در المنثور ج ۶ ص ۳۱۷. کنز العمال ج ۱ ص ۲۲۷. ابن سعد در طبقات. انباری
در «المصاحف» ابوالسعود در تفسیرش که در حاشیه تفسیر رازی است ج ۸
ص ۳۸۹.

۲- سنن ابی داود ج ۲ ص ۲۲۷. سنن ابن ماجه ج ۲ ص ۲۲۷. حاکم در
مستدرک ج ۲ ص ۵۹ و ج ۴ ص ۳۸۹. بیهقی در سنن کبری ج ۷ ص ۲۶۴. ابن اثیر
در جامع الاصول. محب الدین طبری در «الریاض النضرة» ج ۲ ص ۱۹۶. و در
ذخائر العقبی ص ۸۱. قسطلانی در ارشاد الساری ج ۱ ص ۹ از بغوی و ابی داود
ونسائی و ابن حبان. مناوی در فیض القدير ج ۴ ص ۳۵۷. دمیاطی در مصباح
الظلام ج ۲ ص ۵۶. سبط ابن جوزی در تذکره ص ۵۷. ابن حجر در فتح الباری
ج ۱۲ ص ۱۰۱. عینی در عمدة القاری ج ۱۱ ص ۱۵۱.

بیان فرمود (۱)

۸- جهل او بمعاریض کلم: روزی عمر، از مردی پرسید چگونه است حال تو، گفت «ممن یحب الفتنة، و یکره الحق و یشهد علی ما لم یره» عمر چون این بشنید فرمان داد تا وی را بزندان برند. ولی علی رضی الله عنه از اجراء حکم جلوگیری نموده، و سخن آن مرد را تصدیق کرده و فرمود!

راست می گوید.

عرض کرد چگونه؟ فرمود:

مقصودش این بوده که کراهت از مرگ دارد در حالیکه حق است و فرزند و مال خود را دوست دارد، و خداوند هر دورا فتنه تعبیر فرموده، و رسالت رسول خدا صلی الله علیه و آله را گواهی میدهد در حالیکه آنحضرت را ندیده است.

عمر فرمان داد او را رها نمایند سپس بگفت «الله یعلم حیث یجعل رسالته» (۲)

۹- بی اعتنائی او بامر نماز! چنانکه گاهی در رکعت اول حمد را نمی خواند! و در رکعت دوم دوبار حمد میخواند، و پس از سلام سجده سهو

۱- حاکم در مستدرک ج ۱ ص ۴۵۷. ابن جوزی در سیره عمر ص ۱۰۶. ازرقی در تاریخ مکه. قسطلانی در ارشاد الساری ج ۳ ص ۱۹۵. عینی در عمدة القاری ج ۴ ص ۶۰۶. سیوطی در جامع کبیر ج ۳ ص ۳۵. در فضائل مکه. ابوالحسن قطان در الطوالت» ابن ابی الحدید در شرح نهج البلاغة ج ۳ ص ۱۲۲. احمد زینی دحلان در فتوحات اسلامیة ج ۲ ص ۴۸۶.

۲- الطرق الحکمیة ابن قیم ص ۴۶. و حافظ کنجی در کفایه ص ۹۶ و ابن صباغ مالکی در فصول المهمة ص ۱۸ شبیه باین داستان را نقل کرده اند

بجا میآورد. و گاهی بکلی قرائت حمدراترك مینمود. و معلوم بود که در نماز از سنت رسول گرامی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پیروی نمی کرده، و هر چه خود میخواست عمل مینمود، و در برابر نص، درعین نادانی به اجتهاد خویش عمل میکرده (۱)

۱۰- در باب میراث سئوالی از او شد، جوابی داد و در سال بعد همان مسئله را پرسیدند، جواب دیگری داد، چون او را بر جواب سال پیش متوجه نمودند باکمال جرأت گفت: آن روز حکم همان بوده و امروز هم همین است (و غرورش ممانع شد که اقرار بر اشتباه خود کند) (۲)

۱۱- جهل او بطلاق کنیز! (۳)

۱۲- فرمان دادن به سنگسار زن حاملی که زنا داده بود و جلوگیری حضرت علی رَضِيَ اللهُ عَنْهُ از او باستناد بی گناهی حملش، و چون توجه بخطای خود پیدا کرد دستورداد او را رها کنند و گفت: «عجزت النساء ان تلدن مثل علي بن ابي طالب، لو لاعلي لهلك عمر» زنان، از

-
- ۱- ابن حجر در فتح الباری ج ۳ ص ۶۹. بیهقی در سنن الکبری ج ۲ ص ۳۸۲. سیوطی در جمع الجوامع. بیهقی در سنن ج ۲ ص ۳۴۷. ۳۸۱. کنز العمال ج ۴ ص ۲۱۳.
- ۲- بیهقی در سنن الکبری ج ۶ ص ۲۵۵. دارمی در سنن ج ۱ ص ۱۵۴. ابو عمر در در العلم، ص ۱۳۹.

- ۳- دارقطنی. ابن ساکر. کنجی در کفایه ص ۱۲۹. خوارزمی در مناقب ص ۷۸. سید علی همدانی در مودة القربی. محب الدین طبری در الرياض النضرة ج ۱ ص ۲۴۴. صفوری در نزهة المجالس ج ۲ ص ۲۴۰.

آوردن فرزندی چون علی بن ابیطالب ناتوانند، اگر علی نبود عمر هلاک می شد (۱)

۱۳- جهل او به سنت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و فتوای خلافی که در مورد زنی که در حال عده تزویج نموده بود داد (۲)

۱۴- داستان زن آواز خوانی که نزد خود بخواند و خلافی که مرتکب گردید (۳)

۱۵- حکم او به سنگساز کردن زن «مضطرة» و جلوگیری حضرت علی صلی الله علیه و آله (۴)

۱۶- بدون اجازه وارد خانه‌های شد که مردوزنی را از شراب‌خوارگی باز دارد، و اعتراض شدیدی که بر او گردید و متوجه شد که موظف بر تجسس نبوده است (۵)

۱۷- حد شراب‌خوار را نمیدانست، و عبدالرحمن بن عوف او را

۱- الریاض النضرة ج ۲ ص ۱۹۶. ذخایر العقبی ص ۸۰. طالب السئول ص ۱۳. مناقب خوارزمی ص ۴۸. اربعین فخر رازی ص ۴۶۶.

۲- احکام القرآن ج ۱ ص ۵۰۴. خوارزمی. بیهقی در سنن. عبید بن فضلة (نضیلة).

۳- ابن جوزی در سیرة عمر ص ۱۱۷. ابو عمر در در العالم ص ۱۴۶. سیوطی در جمع الجوامع ج ۷ ص ۳۰۰. ابن ابی الحدید در شرح نهج ج ۱ ص ۵۸.

۴- سنن بیهقی ج ۸ ص ۲۳۶. الریاض النضرة ج ۲ ص ۱۹۶. ذخایر العقبی ص ۸۱. الطرق الحکمیة ص ۵۳.

۵- الریاض النضرة ج ۲ ص ۴۶. ابن ابی الحدید در شرح نهج ج ۱ ص ۵۶. ج ۲ ص ۹۶. الدر المنثور ج ۶ ص ۹۳. الفتوحات الاسلامیة ج ۲ ص ۴۷۷.

۱۸- عاجز ماندن از جواب مسئله زنی که بجوانی تعلق خاطر پیدا کرد، چون از جلب او ناامید گشت درصدد انتقام از او و تهمت زدن بوی بر آمد، و سفیدی تخم مرغ را در جامه و بدن خود بریخت، فریادکنان نزد عمر آمد و مدعی شد این جوان آبروی مرا برده، و بناموس من خیانت کرده و اینهم اثر خیانت اوست!

تو در باره او حکم کن، عمر در حکم مسئله متحیر شد بحضرت علی رضی الله عنه متوسل شد، حضرت فرمود آب جوشیده‌ای آورده و بر جامه ریختند سفیدی که در جامه بود در اثر حرارت منجمد گردید و از بو و طعم آن مسلم شد که توطئه‌ای جهت متهم کردن آن جوان در میان بوده. آن زن پس از تحقیق و زجر، اقرار بر مکر و حيلة خود نمود (۲)

۱۹- جهل اوبه حکم دومردی که یکصد دینار نزد زنی به امانت گذاردند، و بساط مکاری گسترده گفتند: این پول را اگر هر دو با هم نزد تو آمدیم مسترد نما، پس از مدتی یکی از آن دو مراجعه نموده، و با تزویر و حيلة پول را گرفت.

سپس دومی آمد و مطالبه امانت کرد. زن جریان حال بازگفت، اینمرد نپذیرفت و نزاع را نزد عمر بردند. ندانست چه باید کرد، چون بحضرت علی رضی الله عنه مراجعه نمود، و فصل خصومت کرد، و مکر ایشان

۱- صحیح مسلم باب حد خمر ج ۲ ص ۳۸. سنن دارمی ج ۲ ص ۱۷۵. سنن ابی

داود ج ۲ ص ۴۰. مسند ابی داود طیالسی ص ۲۶۵. سنن بیهقی ج ۸ ص ۳۱۹

و غیر هم.

۲- ابن قیم دره الطرق الحکمیة ص ۴۷

روشن شد، عمر گفت: «لا ابقانی الله بعد ابن ابیطالب علیه السلام» (۱)

۲۰- نظر خلافی که در حکم گوشت خر گوش داده است (۲)

۲۱- در مورد زنی که دو سال شوهرش غایب شده بود حکم خلافی

داد که معاذ او را متوجه کرد (۳)

۲۲- حکم خلافی که در مورد «ذمی» مقتولی داد (۴)

۲۳- در مورد قاتلی که صاحبان خون، وی را عفو کرده بودند حکم

خلافی داد که ابن مسعود او را متوجه ساخت (۵)

۲۴- حکم خلافی که در دیه «جنین» داد (۶)

۲۵- حکم خلافی که در مورد سرقتی داد و حضرت علی رضی الله عنه او

۱- الاذکیاء ابن جوزی ص ۱۸. اخبار الطراف ابن جوزی ص ۱۹. الرياض

النضرة ج ۲ ص ۱۹۷. ذخایر العقبی ص ۸۰. تذکره سبط ابن جوزی ص ۸۷.
مناقب خوارزمی ص ۶۰.

۲- ابن ابی شیبہ. ابن جریر طبری. کنز العمال ج ۸ ص ۱۵۰ ابو یعلیٰ در مسند.
طبرانی در الکبیر. عمدة القاری ج ۶ ص ۲۵۹. مجمع الزوائد ج ۳ ص ۱۹۵.

۳- بیهقی در سنن کبری ج ۷ ص ۴۴۳. ابو عمر در «الملم» ص ۱۵۰. باقلانی در
«المهید» ص ۱۹۹. کنز العمال ج ۷ ص ۸۲. ابن حجر در فتح الباری ج ۱۲
ص ۱۲۰. الاصابة ج ۳ ص ۴۲۷. ابن ابی الحدید در شرح نهج ج ۳ ص ۱۵۰.

۴- کنز العمال ج ۷ ص ۳۰۴. عبدالرزاق. ابن جریر طبری. بیهقی در سنن
کبری ج ۸ ص ۳۲. سیوطی در جمع الجوامع ج ۷ ص ۳۰۳.

۵- شافعی در کتاب الام ج ۸ ص ۲۹۵. سنن بیهقی ج ۸ ص ۶۰.

۶- صحیح بخاری، کتاب دیات باب «جنین المراه». سنن کبری ج ۸
ص ۱۱۴. ابن حجر در «الاصابة» ج ۲ ص ۲۵۹ و غیرهم.

رامتوجه فرمود (۱)

۲۶- در مورد شکایتی که پیرزنی از او داشت، و بروی اعتراض نمود که چگونه خود را امیر بر مسلمانان میدانی و از همه جا و همه چیز بی خبری. عمر از این سخن چندان تحت تأثیر قرار گرفت که گفت: «کل افقه من عمر حتی العجائز» (۲)

۲۷- در مورد دو مرد که یکدیگر را سب نموده بودند حکم خلافی داد (۳)

۲۸- درختی را که «بیعت رضوان» زیر سایه آن واقع شد، و معروف شد به «شجره رضوان» و مسلمانان، بیاد آن خاطره در زیر آن درخت نماز می خواندند، دستور داد قطع کنند و تهدید کرد که اگر کسی بدانجا برود، چون مرتد، او را خواهد کشت! (۴)

۲۹- اهانتی که به آثار انبیا علیهم السلام نمود. (۵)

۱- بیهقی در سنن کبری ج ۸ ص ۲۷۴. کنز العمال ج ۳ ص ۱۱۸

۲- الریاض النضره ج ۲ ص ۵۷. القنوحات الاسلامیه ج ۲ ص ۴۰۸.
نور الابصار ص ۶۵.

۳- بیهقی در سنن کبری ج ۸ ص ۲۵۲. نیشابوری در تفسیرش در
سوره نور.

۴- ابن سعد در «الطبقات الکبری» ص ۶۰۷. ابن جوزی در سیره عمر
ص ۱۰۷. ابن ابی الحدید در شرح نهج ج ۳ ص ۱۲۲، و ج ۱ ص ۶۰. سیره حلبیه
ج ۳ ص ۲۹. ابن حجر در فتح الباری ج ۷ ص ۳۶۱. ارشاد الساری ج ۶ ص ۳۳۷.
زرقانی در شرح مواهب ج ۲ ص ۲۰۷. الدر المنثور ج ۶ ص ۷۳. عمده القاری
ج ۸ ص ۲۸۴.

۵- ابن جوزی در سیره عمر ص ۱۰۷. ابن ابی الحدید در شرح نهج ج ۳
ص ۱۲۲. فتح الباری ج ۱ ص ۴۵۰.

۳۰- اضطراب و واماندن او در جواب مسائل سه نفر از احبار
یهود. که نزد او آمده و پرسشهای چندی از او نموده، گفتند: اگر
سؤالات ما را جواب دهی، اسلام را دین حق، و پیغمبر اسلام را پیغمبر
بحق میدانیم وگرنه معلوم میشود هم اسلام دین حق نبوده، و هم (حضرت)
محمد (صلی الله علیه و آله) پیغمبر نبوده است.

سؤالات شروع شد، و عمر از جواب عاجز ماند، احبار چون بر او
غلبه نموده، و به نادانیش پی بردند، زبان جسارت به اسلام گشودند.
سلمان فارسی حاضر در مجلس بود، روی به علماء یهود نموده گفت:
اگر کمی درنگ کنید جواب سؤالات شما داده خواهد شد سپس سرعت
روانه خانه حضرت علی (علیه السلام) گردید، و پس از شرفیافی عرض کرد:
«اغث الاسلام» حضرت فرمود: چه شده است؟ سلمان جریان
امر را بعرض رسانید.

حضرت علی (علیه السلام) بر خاست و بطرف مسجد روانه شد. چون داخل
مسجد شد، و چشم عمر، بآن حضرت افتاد بپاخواست، و علی (علیه السلام) را
بیغل گرفت و گفت: «یا ابا الحسن» تو هر مشکلی را رفع می کنی اکنون
مشکل ایشان نیز حل کن، حضرت به علماء یهود متوجه شد و فرمود:
هر چه میخواهید بپرسید.

پرسشها آغاز گردید، و جوابهای کافی و وافیه شنیدند، چون
سخن آن حضرت بیابان رسید دو نفر از ایشان اسلام آوردند، سومی
گفت: دو نفر از یاران ما مسلمان شدند اکنون: سؤالی دارم اگر پاسخ
گوئی منم مسلمان شوم.

آن حضرت فرمود: هر چه میخواهی بپرس. عالم یهودی سؤال

مفصلی نمود، و علی رضی الله عنه وی را جواب میفرمود. سرانجام فرمود:
 ای یهودی، ترا بخدا سوگند میدهم، آیا آنچه من گفتم موافق تورات
 بود؟ عرضه داشت آری کاملاً موافق بود، نه يك حرف کم بود و نه زیاد.
 و مرا یهودی ننام، اکنون مسلمان شدم، و گفت: اشهدان لا اله الا الله
 وان محمداً عبده ورسوله وانك اعلم هذه الامة (۱).

۳۱- جهل او بمسائل زکات (۲).

۳۲- اجتهاد بی جا و غلطی که در گریه بر میت نمود (۳).

۳۳- جهل او به ارث زوجه از دیه (۴).

۳۴- بی باکی او در کم و زیاد کردن حدود اسلام (۵).

۱- ابواسحاق ثعلبی در کتاب «العرائس» ص ۲۳۲-۲۳۹

۲- موطأ مالك ج ۱ ص ۲۰۶. مسند احمد ج ۱ ص ۱۴. سنن بیهقی ج ۴

ص ۱۸۸. مستدرک حاکم ج ۱ ص ۴۰۱. مجمع الزوائد ج ۳ ص ۶۹. وغیرهم.

۳- مسند احمد ج ۱ ص ۲۳۸ و ۳۳۵. مستدرک حاکم ج ۳ ص ۱۹۱. مسند

ابی داود طیالسی ص ۳۵۱. الاستیعاب در ترجمه عثمان بن مظعون ج ۲ ص ۴۸۲

مجمع الزوائد ج ۳ ص ۱۷. بیهقی در سنن کبری ج ۴ ص ۷۰.

۴- کتاب الام شافعی ج ۶ ص ۷۷. «الرساله» شافعی ص ۱۱۳. سنن ابی

داود ج ۲ ص ۲۲. مسند احمد ج ۳ ص ۴۵۲. صحیح ترمذی ج ۱ ص ۲۶۵. سنن

ابن ماجه ج ۲ ص ۱۴۲. سنن بیهقی ج ۸ ص ۱۳۴. تیسیر الوصول ج ۴ ص ۸ تاریخ

خطیب ج ۸ ص ۳۴۳.

۵- السنن الکبری ج ۸ ص ۳۱۷. شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید ج ۳

ص ۱۳۳.

۳۵- برخلاف فرمان رسول خدا ﷺ حکم کردن (۱) .

۳۶- اجتهاد بی جای او در زیور کعبه (۲) .

۳۷- اجتهاد غلط او در طلاق سوم (۳) .

۳۸- عنادی که بسببی از ایرانیان بخرج داده (۴) .

۳۹- خلاف او در مورد مردی که چون (عمر) بر او وارد شد

گفت : من بوی شراب از تو استشمام میکنم ، آن مرد گفت : مگر

اسلام مقرر نداشته که تجسس در اعمال مسلمانان روا نیست ، عمر چون

متوجه خطای خود شد او را واگذارد (۵) .

۴۰- نظر او در متعة حج ، و متعة النساء که از خطرناکترین

۱- کتاب الام شافعی ج ۱ ص ۱۳۵ . اختلاف الحدیث شافعی ج ۷ ص ۱۴۴

که در حاشیه کتاب الام است . سنن بیهقی ج ۸ ص ۲۳۸ . ابو عمر در « العلم » ص ۱۴۸

۲- صحیح بخاری ج ۳ ص ۸۱ در کتاب حج « باب کسوة الکعبة » . سنن

ابی داود ج ۱ ص ۳۱۷ . سنن ابن ماجه ج ۲ ص ۲۶۹ . سنن بیهقی ج ۵ ص ۱۵۹ .

فتوح البلدان بلاذری ص ۵۵ . نهج البلاغه ج ۲ ص ۲۰۱ . الرياض النضرة ج ۲

ص ۲۰ . ربیع الابرار زمخشری در باب ۷۵ . تیسیر الوصول . فتح الباری ج ۳

ص ۳۵۸ . کنز العمال ج ۷ ص ۱۴۵ .

۳- مسند احمد ج ۱ ص ۳۱۴ . صحیح مسلم ج ۱ ص ۵۷۴ . سنن بیهقی ج ۷

ص ۳۳۶ . مستدرک حاکم ج ۲ ص ۱۹۶ . تفسیر قرطبی ج ۳ ص ۱۳۰ . ارشاد الساری

ج ۸ ص ۱۲۷ . الدر المنثور ج ۱ ص ۲۷۹ .

۴- الموطأ ج ۲ ص ۱۲ .

۵- الدر المنثور ج ۶ ص ۹۳ .

بدعت‌های او بوده است (۱) .

۴۱- مهمل گوئی او در مورد مردی شامی که می‌گفت «انی مؤمن»
عمر می‌گوید: هر کس گفت من دانايم نادان است، و هر کس گفت من
مؤمنم کافر است (۲) .

۴۲- عاجز ماندن او از جواب « اسقف نجران » که سرانجام
علی عليه السلام بوی پاسخ داد (۳) .

۴۳- اجتهاد غلط و بی‌جای او در نماز میت (۴) .

۴۴- عاجز ماندن او از جواب مسائل ملك‌روم و توسل بحضرت

۱- صحیح مسلم ج ۱ ص ۴۷۴ . تفسیر قرطبی ج ۲ ص ۳۶۵ . صحیح بخاری
ج ۳ ص ۱۵۱ . تفسیر بخاری ج ۷ ص ۲۴ . ابن حجر در فتح الباری ج ۴ ص ۳۳۹ .
قسطلانی در ارشاد ج ۴ ص ۱۶۹ . مسلم در صحیح ج ۱ ص ۴۷۲ . ابن ماجه در سنن
ج ۲ ص ۲۲۹ . احمد در مسند ج ۱ ص ۵۰ . بیهقی در سنن ج ۵ ص ۲۰ . نسائی در
سنن ج ۵ ص ۱۵۳ . تیسیر الوصول ج ۱ ص ۲۸۸ . شرح الموطا زرقانی ج ۲
ص ۱۷۹ . سنن دارمی ج ۲ ص ۳۵ . الموطا مالک ج ۱ ص ۱۴۸ . کتاب الام شافعی
ج ۷ ص ۱۹۹ . صحیح ترمذی ج ۱ ص ۱۵۷ . جامع الاصول ابن اثیر . تیسیر الوصول
ابن الدبیع ج ۴ ص ۲۶۲ . زاد المعاد ابن قیم ج ۱ ص ۴۴۴ . فتح الباری ابن حجر
ج ۹ ص ۱۴۱ . کنز العمال ج ۸ ص ۲۹۴ و غیر هم .

۲- بیهقی در شعب الایمان . ابن ابی شیبۀ در «الایمان» کنز العمال ج ۱
ص ۱۰۳ .

۳- حافظ عاصمی در زین الفتی در شرح سوره هل آتی .

۴- سنن بیهقی ج ۴ ص ۳۷ . فتح الباری ج ۳ ص ۱۵۷ . ارشاد الساری

ج ۲ ص ۴۱۷

علی بن ابیطالب علیه السلام و پاسخهای آن حضرت (۱) .

۴۵- جهل و اجتهاد غلط و بی جای او در حکم شراب و آیات
واردۀ در این باب (۲) .

۴۶- جهل او به غسل جنابت (۳) .

۴۷- جهل او بحکم طلاق که در زمان جاهلیت داده شده بود (۴) .

۴۸- جهل او نسبت بمعاملۀ بامجوس (۵) .

۱- احمد بن حنبل در «الفضائل» . زین الفتی در شرح سورة هل اتی

«الحافظ الماصی» . تذکرۀ خواص الامة سبط ابن جوزی ص ۸۷ .

۲- ابو داود در سنن ج ۲ ص ۱۲۸ . احمد در مستد ج ۱ ص ۵۳ . نسائی در

سنن ج ۸ ص ۲۸۷ . طبری در تاریخ ج ۷ ص ۲۲ . بیهقی در سنن ج ۸ ص ۲۸۵ .

جصاص در احکام القرآن ج ۲ ص ۲۴۵ . حاکم در مستدرک ج ۲ ص ۲۷۸ . قرطبی

در تفسیرش ج ۵ ص ۲۰۰ . ابن کثیر در تفسیرش ج ۱ ص ۲۵۵ و ۵۰۰ و ج ۲ ص ۹۲ .

که از احمد و ابی داود و ترمذی و نسائی و ابن ابی حاتم و ابن مردویه و علی بن

مدینی نقل نموده . تیسیر الوصول ج ۱ ص ۱۲۴ . تفسیر خازن ج ۱ ص ۵۱۳ . تفسیر

رازی ج ۳ ص ۴۵۸ . فتح الباری ج ۸ ص ۲۲۵ . الدر المنثور ج ۱ ص ۲۵۲ .

و غیرهم .

۳- احمد بن حنبل در مستد ج ۵ ص ۱۵ . ابن ابی شیبۀ، عمده القاری ج ۲

ص ۷۲ . مجمع الزوائد ج ۱ ص ۲۶۶ . الاجایة زرکشی ص ۸۴ .

۴- قتاده و دیگران .

۵- ابو عبید در «الاموال» ص ۳۲ . موطا مالک ج ۱ ص ۲۰۷ . صحیح

بخاری کتاب خمس باب جزیه . مسند احمد بن حنبل ج ۱ ص ۱۹۰ . جامع ترمذی

ج ۱ ص ۱۹۲ . سنن دارمی ج ۲ ص ۲۳۴ . سنن ابی داود ج ۲ ص ۴۵ . کتاب «الرسالة»

شافعی ص ۱۱۴ . احکام القرآن جصاص ج ۳ ص ۱۱۴ . فتوح البلدان بلاذری

ص ۲۷۶ . سنن بیهقی ج ۸ ص ۲۴۸ و ج ۹ ص ۱۸۹ . مصابیح بغوی ج ۲ ص ۹۷ . سیرة

عمر ابن جوزی ص ۱۱۴ . مشکاة المصابیح ص ۳۴۴ .

- ۴۹- حکم غلط او در «صوم رجب» (۱) .
- ۵۰- اجتهاد غلط او در سؤال از مشکلات قرآن کریم (۲) .
- ۵۱- نهی او اصحاب را از نقل احادیث رسول اکرم صلی الله علیه و آله ، و تهدید ایشان به ضرب و حبس (۳) .

۵۲- برخلاف کتاب و سنت ، فرزند خود «عبدالرحمن بن عمر» را در برابر يك مرتبه شرب خمر دومی مرتبه حدزد (۴) .

اینها رشدهای از جهل پسر خطاب ، و خیانتهای او بود با اسلام و احکام قرآن کریم ، که صدها از فحول ، و بزرگان علماء عامه صریحاً در کتابهای خود نوشته ، و بصحت انتساب آنها اعتراف کرده اند . «علامه امینی» قدس سره ، یکصد (۱۰۰) مورد از این قبیل انحرافات و جهل او را نسبت به احکام و حدود اسلام با ذکر همه مدارک درج «العقدیر»

۱- صحیح بخاری ج ۳ ص ۲۱۵ . صحیح مسلم ج ۱ ص ۳۱۸ . مسند احمد بن حنبل ج ۱ ص ۳۲۶ . سنن ابی داؤد ج ۱ ص ۳۸۱ . سنن بیهقی ج ۴ ص ۲۹۱ . تیسیر الوصول ج ۲ ص ۳۲۸ .

۲- سنن دارمی . ابن عساکر . سیوطی و غیرهم .

۳- سنن دارمی ج ۱ ص ۸۵ . سنن ابن ماجه ج ۱ ص ۱۶ . مستدرک حاکم ج ۱ ص ۱۰۲ . جامع بیان العلم ج ۲ ص ۱۲۰ . تذکره الحفاظ ج ۱ ص ۷۹۳ . شرح ابن ابی الحدید ج ۳ ص ۱۲۰ . مجمع الزوائد ج ۱ ص ۱۴۹ .

۴- بیهقی در سنن کبری ج ۸ ص ۳۱۲ . ابن عبدربه در عقد الفرید ج ۳ ص ۴۷۰ . خطیب بغدادی در تاریخ ج ۵ ص ۴۵۵ . ابن جوزی در سیره عمر ص ۱۷۰ . محب طبری در الرياض النضرة ج ۲ ص ۳۲ . قسطلانی در ارشاد الساری ج ۹ ص ۴۳۹ و غیرهم .

از صفحه ۸۳ تا صفحه ۳۲۶ نقل کرده ، و این وجیزه را گنجایش آن نباشد که مانیز بطور تفصیل بهمۀ آنها اشاره کنیم ، و برای معرفی این والامقام اگر کسی تعصب جاهلانه را کنار گزارده ، و خود را نفریبد ، همین اندازه کفایت می کند و باید بدانند که : مشت نمونۀ خروار است .

باینهمه آثار ، چه در روایات مأثورہ ، و چه در همین « نهج البلاغہ » از حضرت علی رضی اللہ عنہ ، و چه از علماء عامہ کہ در مطاعن « عمر » درست است حتی در پس پرده های خیال ہم توهم نمیشود کہ امیر المؤمنین رضی اللہ عنہ عنصری را کہ تا این اندازه پشت پا بدین مقدس اسلام زده ، و آنهمه خطا و خلاف ، و خیانت را مرتکب گردیده ، مورد مدح و ثنا قرار دهد ؟ !

و این آتشی را کہ برخی نوظهوران در اسلام ، کہ آلودہ بهمۀ افکار پلید غرب شدہ ، و از مکتب های آسمانی کاملاً بی بهره اند ، در شکل ایجاد وحدت اسلامی (بمعنی غلط آن) بدامن زده اند ، نیست مگر نتیجۀ میوۀ تلخ نادانی ، و یا غرض ورزی و کینہ دیرینہ ای کہ بمکتب مقدس قرآن کریم یعنی تشیع دارند (ہداهم اللہ ان امکن والاختلاف اللہ انشاء اللہ) .

«نتیجه بحث»

آنچه تاکنون باثبات رسید این بود که چون مدح و ثنای «شیخین» آنهم در لسان امیرالمؤمنین علیه السلام علاوه بر اینکه حتی توهمش از محالات است، منافی با مذهب مقدس تشیع، و اسلام حقیقی قرآنست، و صدها اثر مسلم از اهل بیت رسول مکرم صلی الله علیه و آله در نکوهش از ایشان وارد گردیده که در وضوح و صراحت، قابل هیچگونه تأویل و تفسیری نمیباشد.

بنابراین، اگر خطبه مذکوره را از متشابهاست ندانیم و عبارات آن را بر همان ظواهرش حمل نمائیم، وجد کنیم که مقصود، مدح و ثنا بوده است بعلاوه بر اینکه تصریحی بنام «عمر بن خطاب» نشده، مسلماً باید بگوئیم:

مقصود آنحضرت کسی بوده که اهلیت آن را داشته است، چنانکه بعضی احتمال داده اند.

و اگر گفته شود: که «پسر خطاب» بوده. با توجه بسایر جهات ،
 و دیگر بیانات، باید گفت : این خطبه از باب ایهام و توریه بوده است .
 چنانکه روش امامان ما علیهم السلام در مقاماتی که نکوهش از «شیخین»
 را موجب فتنه می دانستند، و پیروان دست پرورده، و سود جوی ایشان
 بر دفاع از آنان اصرار می ورزیدند، و شدیداً حمایت می کردند. برای
 حفظ خون خود، و شیعیان نشان، در قوالب مدح، نام آنان می بردند، ولی
 با عباراتی که حقیقت مطلب را اهل خرد، و دانش، و مردم نیز هوش کنجکاو،
 رمز تعبیرات ایشان را درک می کردند .

چنانکه «علامه خوئی» از ابن شهر آشوب در کتاب «مثالب»
 روایت کرده که از حضرت صادق علیه السلام، از «ابی بکر» و «عمر» پرسش
 شد ؟

فرمود: «کانا امامین قاسطین عادلین، کاناعلی الحق ، و ماتا
 علیه، فرحمة الله علیهما یوم القیامة» .

که از ظاهر عبارت چنین برمی آید که ایشان دو امام قاسط عادل،
 و بر حق بودند و بر حق مردند، پس رحمت خدا در روز قیامت
 بر ایشان باد .

چون مجلس خلوت شد بعضی از یاران آنحضرت عرض کردند
 «یا بن رسول الله» این چگونه عباراتی بود که نسبت به «شیخین» فرمودی؟
 آنحضرت فرمود : اما اینکه گفتم: «کانا امامین» دو امام بودند،
 مقصودم، پیشوائی ایشان بر گمراهان بوده، و این معنی را از آیه شریفه
 «وجعلناهم ائمة یدعون الی النار» استفاده نمودم. یعنی: و قرار دادیم
 ایشان را (به بدی سریره، و سوء اختیار خودشان) پیشوایانی که مردم را

به شکنجه و عذاب خدا سوق دادند .

اما اینکه گفتیم: «قاسطین» .

مقصودم از کلمه «قسط» ستم بوده که از آیه شریفه «اما القاسطون

فكانوا الجهنم حطباً» استفاده نمودم .

یعنی: واما ستمکاران، هیزم دوزخ خواهند بود .

اما اینکه گفتیم: «عادلیین»

مقصودم از کلمه عدل، عدول ایشان از حق بوده، که از آیه شریفه

«ثم الذین کفرو ابر بهم یعدلون» استفاده کردم .

یعنی: پس کفار و نافرمانان از پروردگارشان عدول کرده، و اعراض

می کنند .

اما اینکه گفتیم: «کانا علی الحق» .

مقصودم، از حق، حضرت علی علیه السلام بوده و ایشان بر خلاف حق و

بزیان او بوده اند .

اما اینکه گفتیم: «ما تاعلیمه»

مقصودم این بوده که تازنده بودند علیه حضرت علی علیه السلام بودند و

از این گناه بزرگ توبه ننموده و تا آنجا که توانستند با آنحضرت ستم

نموده، و بر همین حال، بمردند .

اما اینکه گفتیم: «فرحمة الله علیهما یوم القیامة»

مقصودم این بود که رسول مکرم صلی الله علیه و آله در روز قیامت این ستمی که

بر پسر عمش علی علیه السلام شده است در پیشگاه عدل خداوندی مؤاخذه

مینماید، و این معنی را از آیه شریفه «وما ارسلناک الا رحمة للعالمین»

استفاده نمودم که خداوند متعال پیغمبر گرامی خود را «رحمت» بر بندگان

معرفی فرموده است .

و از اینگونه روایات، در آثار شیعه بسیار است که امان علیهم السلام در چنین مواردی برای رعایت مصالح مسلمین بدین صورت، تعبیراتی داشته‌اند .

بنابر این بر فرض، که مسلم داریم موضوع خطبه مورد بحث «عمر» بوده است مسلماً قابل تأویل است، و مقصود امیر المؤمنین علیه السلام آنچه از ظواهر الفاظ استفاده میشود نبوده است .

«تفسیر خطبه»

در قایل و تفسیر خطبه مذکوره احتمالاتی داده ، و معانی مختلفی کرده اند ، و بهترین آنها بنظر قاصر ، تفسیری است که «علامه خوئی» رضوان الله علیه در شرح نهج نموده که خلاصه ترجمه آن بشرح زیر است :

فرمود : «الله بلاد فلان» گرچه بظاهر ، مفید مدح است ولی در اینجا اراده مدح نشده بلکه «لام» کلمه «الله» چون لام در «الله» آیه شریفه «الله ملک السموات والارض» است .

و از لفظ «عمر بن خطاب» به «فلان» تعبیر گردیده اشاره است به آیه شریفه «و یوم یعض الظالم علی یدیه یقول بالیتنی اتخذت مع الرسول سبیلاً یا ویلتی لیتنی لم اتخذ «فلاناً» خلیلاً» که در روایات مأثوره از اهل بیت علیهم السلام ، لفظ «سبیل» به اهل بیت و «ظالم» به ابی بکر و «فلاناً» به عمر تفسیر گردیده است .

چنانکه «علی بن ابراهیم قمی» در تفسیر آیه شریفه گوید در روز قیامت ابوبکر میگوید: «یالیتنی اتخذت مع الرسول سبیلاً» و حضرت باقر علیه السلام در تفسیر «سبیلاً» فرموده میگوید: یالیتنی اتخذت مع الرسول علیاً، ای وای بر من کاش «فلان» را بدوستی ندی گرفتم او مرا از «ذکر» یعنی «ولایت» آن حضرت منحرف نمود و از اطاعت آن حضرت بازداشت، و «کان الشیطان» یعنی «فلان» للأنسان خذولاً موجب خواری و سیه‌روزی انسان است.

واز حماد، از حریز، از مردی از حضرت باقر علیه السلام روایت نموده که آن حضرت در تفسیر «ویوم بعض الظالم» فرمود: این مطلب را (در قیامت) ابوبکر به عمر می‌گوید.

و از حضرت رضا علیه السلام نیز روایت شده که این دو آیه را آن حضرت نیز به ابوبکر و عمر تفسیر فرموده است.

فرمود: «فقد قوم الاود» گرچه از ظاهر عبارت استفاده میشود که «فلان» کجی را راست نمود. ولی مقصود به عکس است زیرا: «قوم» بمعنی جریان دادن و رایج نمودن است مثل «اقامت السوق» یعنی بازار رواج پیدا کرد. (۱) و در اینجاست بهمین معنی است یعنی: عمر کجی را درامت، ترویج کرد.

زیرا عمر، از راه حضرت علی علیه السلام عدول نموده و خلافت را که حق آسمانی آن امام بحق بوده غصب کرد و در تثبیت آن بکوشید!

و چون صراط امیر المؤمنین علیه السلام، راه مستقیم است، قهرآ خلافت کجی و گمراهی است، و عمر برخلاف این راه قیام نموده بود،

در حقیقت ، مردم را بکجی واداشت ، و کوشش کرد این بدعت ظالمانه را ترویج نماید ، چنانکه کرد آنچه کرد .

و آنچه در نظر پسر خطاب ، اهمیت داشت ، و سیاستش بر آن جاری بود موضوع نظم امر حکومت ، و محکم کردن ریشه ، و اساس ریاست و شخصیت خود بوده گرچه برخلاف قانون شرع انور اسلام باشد . چنانکه از روایات عامه و خاصه استفاده میشود که از دیوار خانه مسلمانی که متهم بشرب خمر بود بالا رفت تا او را بر عملش تفتیح نماید ، و در باطن بنمایاند که قدرت مادر درجه ایست که حتی هیچکس در نهان نیز نمیتواند تخطی از قانون آسمانی نماید ، که مورد اعتراض شدید صاحب خانه قرار گرفت و بدو خطاب نموده گفت : ای امیر ، اگر من يك خطا آنهم پنهانی میکنم توسته خطای علنی کرده ای ، اولاً اسلام دستور میدهد که در اعمال مردم تجسس نکنید ، و تو برخلاف آن کرده ای ، و ثانیاً اسلام مقرر داشته که خانه را از در آن وارد شوید تو از دیوار آمده ای و ثالثاً فرمان داده ، چون بخانه ای وارد شدید به اهل آن سلام کنید ، و تو سلام نکردی !! من يك خلاف پنهانی نموده ام ، و توسته خلاف آشکار !!

عمر چون این بشنید عرق شرمندگی از پیشانی اش بر ریخت و از خانه او بیرون رفت .

و مؤید بر این مطلب که صراط علی عليه السلام صراط مستقیم ، و راهی که او رفته کج و نادرست و صراط غیر مستقیم بوده است روایتی است که در کتاب « طرایف » از قتاده از حسن بصری نقل شده که چون بگفت : « صراط علی مستقیم » راه علی مستقیم است میگوید : بدو

گفتم : معنی این جمله چیست ؟

گفت : این طریق علی بن ابیطالب است ، و دین و طریق علی است که مستقیم است ، پس پیروی از او کنید که راهی است بس واضح و روشن و هیچگونه کجی و اعوجاجی ندارد .

فرمود : « داوی العمد » ظاهراً دلالت دارد که مفسد را بر طرف نموده ، و در مقام اصلاح اجتماع بر آمد ، ولی مقصود اینست : که بیماری قلبی خویش را درمان کرد .

زیرا « عمده » که بر حسب لغت بمعنی شکسته شدن درون کوهان شتر است (۱) بطور مستعار در بیماریهای قلبی ، و یا بیماری عشق نیز استعمال شده است چنانکه گفته میشود : « فلان عمید القلب » یعنی : دلش از عشق بیمار گردیده و « معمود » آن را گویند که دلش از عشق شکسته شده باشد (۲) و « معمد » نیز بهمین معنی است .

چنانکه « قبیس عامری » در قصیده معروفه عشقیه اش گوید :

یلوموننی فی حب لیلی عواذل ولکننی من حبها لعمد

سرزنش می کنند مرا در دوستی « لیلی » نکوهش کنندگان ، ولی من از عشق او بیمارم .

ووجه « استعاری » آوردن « عمد » در بیماری قلب ، و عشق ، همان تألم ، و درد است .

بنابر این معنی عبارت چنین میشود که « پسر خطاب » دلش بدرد شك و نفاق ، و دشمنی با رسول محترم اسلام ، و امیر مؤمنان علیه السلام بیمار بود ، و این آتش درونی ، و بیماری کشنده ، و دشمنی شدید که بخصوص

با امیر المؤمنین علیه السلام داشت سخت رنجش میداد ، و وی را به تعب انداخته بود تا آنکه رسول خدا صلی الله علیه و آله روح پاکش بسرای جاودان شتافت ، و این بیماری مزمن ، و درد کشنده را با داروی غصب خلافت از اهل بیت آن حضرت ، و لگد مال نمودن وصیت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله ، و سوزاندن در خانه دختر عزیزش زهرا ی اطهر سلام الله علیها ، و دگر گونه کردن قوانین اسلام ، و شریعت مطهره ، درمان بخشید ، و به نهایت آرزوی هوسی خویش رسید !

و بهمین بیماری ، در قرآن کریم اشاره شده و فرموده :

«فی قلوبهم مرض فزادهم الله مرضاً و لهم عذاب الیم بما كانوا یکنذبون»

«اهمین الاسلام طبرسی» گوید : مقصود بـ «مرض» در آیه شریفه ، شك و نفاق است . و علت آنکه شك در دین بمرض تعبیر شده اینست که تمازج آدمی از حد اعتدال بیرون نرود ، و آفتی بدان نرسد ، صحیح و سلامت است .

و بیماری در اثر حوادثی است که اعتدال را بر هم زده ، و مزاج را در حد افراط و یا تفریط می کشد ، قلب (۱) نیز چنین است که تا آفتی متوجه آن نشود ، از سلامت و صحت برخوردار است . و بزرگترین آفت قلب ، همان شك و تردید و نفاق است .

چنانکه «مولی محسن فیض» قدس سره ، در تفسیر «صافی» در تفسیر آیه شریفه «و من الناس من یقول آمنا بالله و الیوم الآخر و ما هم بمؤمنین» که در توصیف اهل نفاق است فرموده : مثل «ابن ابی

۱- مقصود قوه ، و نیروی انسانی ، و غریزه عاقله است .

و یاران او. و چون اولی و دومی، و نظائر ایشان از منافقین، که با شهود آیات، و دلائل روشن بر طریق حق، بجای آنکه براه خدا روند و از شرك و نفاق بپرهیزند، بر این بیماری قلبی افزودند خصوصاً روزی که علی علیه السلام در غدیر خم، به خلافت برگزیده شد.

فرمود: «خلف الفتنه»

شارح بحرانی گوید: مقصود اینست که پسر خطاب پیش از فتنه‌هایی که در اسلام پدید آمد بمرد، و در زمان زمامداری او، و بسبب اوفتنه‌ای واقع نشد، چون سیاستمداری باتدبیر و قوی بوده است و این بالاترین مدح و ثنائی است که از او شده است ۱.

شارح مذکور بسی از حقیقت دور بوده و اشتباه بزرگی را مرتکب شده است زیرا: در این عبارت، او به شدت نکوهش شده است. بدین سبب که مقصود اینست که عمر، برای پس از خود فتنه‌های بزرگی بجاگذارد که از آن جمله است دستور شورای شش نفریش که منتهی به خلافت عثمان گردید.

که همه خیانتها، که در زمان اولی و دومی بر شریعت مطهره اسلام و مسلمانان واقع شده بود، سومی تکمیل نموده، و از هر گونه خلاف، و خطا برای محو آثار اسلام فروگذار نکرد.

چنانکه «ابن ابی الحدید معتزلی» در شرح نهج، در خطبه ۲۰۴ گوید: فرمائی که عمر برای تعیین خلافت از طریق شورای شش نفری داده است سبب همه آشوبها و فتنه‌هایی است که واقع گردید. و تاجهان

پایدار است از میوه تلخ آن شورا برخوردار است . (۱)

فرمود : « وَأَقَامَ السَّيِّئَةَ » که چنین توهم میشود ، عمر سنت رسول خدا ﷺ را برپا داشته است .

ولی مقصود ، نه چنین است .

بلکه آنحضرت باین مطلب اشاره فرموده که عمر ، سنت و روشی راکه خود پایه‌گزار آن بوده ، و شدیداً دفاع از آن مینمود استوار ساخت .

مثل حرام کردن دوّمعه! و نماز تراویح ، واسقاط حی علی خیر- العمل از اذان . و بدعتهای دیگری که باکمال جرأت به استناد قدرنی که در دست گرفته بود از خود بجای گذارد .

گرچه گفته اند : عمر این بدعت را بدین جهت گزارده که باگفتن این جمله ، و افضل قرار دادن نماز ، از جهاد در راه خدا باز نمانند . درحالیکه اینطور نبوده ، و اساسی نداشته مگر دشمنی شدید او با امیر المؤمنین ﷺ .

چنانکه از حضرت صادق عَلَيْهِ السَّلَامُ روایت شده که فرمود : عمر ، چون از پیغمبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شنیده بود مقصود ، از «حی علی خیر العمل» دعوت

۱- قال العلامة الحلبي في كتاب «نهج الحق»: روی البلاذری قال: لما قتل الحسين كتب عبد الله بن عمر الى يزيد بن معاوية «لعنهما الله» اما بعد : فقد عظمت الرزية وجلت المصيبة وحدث في الاسلام حدث عظيم ولا يوم كيوم الحسين . فكتب اليه يزيد : اما بعد يا احمق فاننا جئنا الى بيوت مجددة وفروش ممهدة، و وساید منضدة فقاتلنا عنها فان يكن الحق لنا فمن حقاقتنا وان كان الحق لغيرنا فأبوك اول من سن وابتزوا ستائر بالحق على امله .

به ولایت علی بن ابیطالب علیه السلام است کوشش داشت در قیافه و قالبی مردم را مشتبه ساخت ، و این جمله را از فقرات اذان جدا سازد (لذا بنام سوق مردم به جهاد) خواسته خویش را عملی نمود !

فرمود : « ذهب نقی الثوب » ظاهرش اینست که از دنیا برفت در حالیکه جامه اش از هر گونه آلودگی پاک و پاکیزه بود ! ولی این جمله نیز در مقام نکوهش اوست زیرا :

اگر کسی ظاهرش آراسته باشد و آلودگی نداشته باشد به « نقی » تعبیر می نمایند ، و اگر باطن کسی آلوده نباشد به « نقی » تعبیر می کنند ، و در اینجا با اضافه کردن « نقی » به « ثوب » توریه لطیفی بخرج رفته است ، که این تفاوت و پاکیزگی ، واقعیتی نداشته و ظاهری بوده است ، و کشف از نفاق او میکند .

چوق : در باطن ، بتمام پلیدیهای جاهلیت ، و شك ، و نفاق ، و حقد ، و حسد آلوده بوده است . بلکه او در رأس منافقین قرار داشته که آنچه می گفتند باور نداشتند « یقولون بافواهم مالیس فی قلوبهم »

چنانکه حضرت علی علیه السلام در خطبه ۱۹۳ - ایشان را همین گونه توصیف نموده میفرماید : « قلوبهم ردیة و صفا حهم نقیة »

فرمود : « قلیل العیب »

مقصود اینست که عیوب ظاهری او کمتر از دیگری بوده است زیرا برای تحکیم قدرت ، و تثبیت حکومتش از طریق تزویر ، نااندامی ، رعایت بعضی از مسائل اسلام ، و ظواهر شرع و قرآن کریم را مینموده ، ولی در باطن ، بشهادت آثار موجوده غرق در دریای عیوب بوده است .

فرمود: « اصحاب خیرها و سبقتی‌ها » که از ظاهر آن چنین توهم میشود که آنچه خیر خلافت بود بدو رسید ، و از شر آن پیشی جست ، و پیش از هر گونه فتنه و آشوبی بمرد .

ولی مقصود اینست : که خیر ، ولادت ریاست ، و حکومتی را که ابوبکر برای او پایه‌گذاری کرده بود ببرد ، و بساط رنگینی که برایش بگسترده ، و مقامی را که بدون معارض ، مخصوص او گردانید حداکثر بهره‌برداری را نمود . و شرور و آفاتی که در زمان عثمان پدید آمد . و بنی‌امیه را بر مسلمانان فرمائرو گردانید ، و خطراتی که اسلام عزیز را این شجرهٔ خبیثه تهدید کرد ، گرچه پایه و ریشه‌اش عمر بوده ولی پیش از وقوع این حوادث و فتنه‌ها بمرد .

فرمود : « ادی الی الله طاعته و اتقاه بحقه » .

یعنی : عمر ، متظاهر بر مراسم طاعت خدا بود ، و چون زاهدان جلوه‌گری داشت ، و برای تحکیم ریاست ، و تحصیل و جاهت در بین مسلمانان ، خود را اهل تقوی ، و پرهیزکار نشان میداد !

چنانکه در « بشار » از کتاب « سلیم بن قیس هلالی » روایت شده که در جنگ خندق ، عمر و بن عبدود ، عمر را بنام بخواند .

عمر ، چون ندای او شنید ، از وی رو بگردانید ، و از ترس ، بیاران خویش پناهنده گشت ! چون رسول خدا ﷺ خوف و هراس او مشاهده کرد تبسمی نموده فرمود :

حبیب من کجاست ؟

حمیب من ، باعلی ، پیش بیا .

از طرف دیگر عمر به یاران خود میگوید : اگر در این جنگ فتح و پیروزی نصیب دشمنان شود ، و بر ما چیره شوند ، چنین عقیده دارم که « محمد » (ﷺ) را تسلیم ایشان نموده ، و خود را از وی برهانیم ! یار باوفایش ! این سخن نپسندید ، و گفت نیکو آن باشد که بت بزرگی آماده نموده ، و چون دوران جاهلیت پرستش آن کنیم ! زیرا : مطمئن نیستیم که « ابن ابی کبشه » (۱) بردشمن چیره شود .

مصلحت اینست که این بت را بسازیم و مخفی نگاه داریم اگر در این جنگ ، قریش ، و خویشاوندان جاهلی ما غلبه کردند ، بت را از مخفی گاه بیرون آورده و بر قریش اعلام میداریم ، و از ثبات عقیده خود ایشان را باخبر می نمائیم که از دین پیشین خویش صرف نظر نکرده ایم ! و اگر پیغمبر برایشان غالب گردید ، بر پرستش بت باقی مانده ، و به خویشاوندان خویش از قریش ، مخفیانه اعلام می نمائیم که ما بر عقائد پدران خود باقی هستیم !

جبرئیل رَضِيَ اللهُ عَنْهُ بر رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نازل گردید و آن حضرت را از واقعه باخبر گردانید . رسول خدا نیز پس از کشته شدن « عمر و بن عبدود » مرا از آن آگاه گردانید .

پس رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آندو (ابوبکر و عمر) را بخواند و بدیشان فرمود : در زمان جاهلیت ، پرستش چند بت می کردید ؟

عرضه داشتند « یا محمد » (ﷺ) از آنچه در جاهلیت گذشته ، ما را سرزنش مفرما .

۱- مقصود پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم است .

آنحضرت فرمود :

اکنون چند بت می پرستید ؟

گفتند : بخدائی که ترا بدرستی و راستی برانگیخته از روزی که

بتو ایمان آورده ایم ، نمی پرستیم مگر خدای یکتا را !!

پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود : «یا علی» این شمشیر را بستان ، و بقلان محل

برو ، و بتی را که این دو نفر برای پرستش خویش ساخته ، و آماده نموده

و مخفی داشته اند بیرون بیاور ، و آن را بشکن ، و اگر کسی مانع شد ،

گردن او را بزن .

ایشان چون سخن آنحضرت شنیدند ، و دانستند رسول گرامی

اسلام صلی الله علیه و آله از رازنهانی ایشان آگاه است ، رو سوی آنحضرت نموده ،

و درخواست کردند رازشان پوشیده بماند ، و خطای ایشان را چشم

پوشد .

علی علیه السلام میفرماید : من از آنحضرت خواش نمودم که این را

نادیده انگارد ، و ضمانت کردم که ایشان خدای یکتا را به پرستند ، و

شریکی برای او قرار ندهند . ابو بکر و عمر نیز بر آنچه را که ضمانت

نموده بودم ، با رسول خدا صلی الله علیه و آله عهد و میثاقی بستند .

سپس بمکانی که آنحضرت اشاره نموده بودند رفتم ، و آن بت را

از مکانی که پنهان کرده بودند در آوردم ، و دست و سر آن را بشکسته ، و

پاهای آن را بریدم ، سپس بخدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله باز گشتم .

بخدا سو گند این ناپاکی را تا هنگام مرگ ، در صورت ایشان

مشاهده می کردم (یعنی : نمرند مگر در حال بت پرستی) .

و مشعر است بر همین مطلب آنچه را که «عیاشی از حضرت

صادق عليه السلام در تفسیر آیه شریفه «والذین کفروا اولیائهم الطاغوت یخر جونهم من النور الی الظلمات اولئک اصحاب النارهم فیها خالدون» (۱) روایت نموده که آنحضرت فرمود: دشمنان امیر المؤمنین علی عليه السلام، همیشه در دوزخ باشند، گرچه ظاهراً خود را در نهایت ورع و زهد و عبادت جلوه دهند.

و آثار بسیار دیگری در دست است که عموماً دلالت دارد بر اینکه عبادت آنان و زهد و ریاضاتشان واقعیتی نداشته و برای جلوه بیشتر کارشان بدینگونه خود را میآراستند و لذا در تغییرات عمیق و وارونه نشان دادن این آئین پاک از هیچ چیز باکی نداشتند زیرا: پر واضح است که اگر خود را در سلك عباد و زهاد در نمی آوردند و در طلب لذات و شهوات دنیا خویشتن را بشکل تارکین دنیا نمی آراستند و در این راه بر خود سخت نمی گرفتند نمی توانستند در آن درجه با قدرت حکومت کنند و بر اعناق این ملت بلاکش سوار گردند و دیری نمی پائید که بساط آن قدرت نقش بر آب می گردید، و تار و پودش از هم گسسته میشد. چنانکه سومین حکومت، این خاطره را روشن ساخت و تعدیات و تجاوزات بی حد، منتهی بشورش و نابودی او گردید.

مثل او، و پیر وانش همانست که خداوند متعال در قرآن کریم فرمود:

«ومن الناس من یقول آمنا بالله وبالیوم الآخر وما هم بمؤمنین»

۱- و کسانی که کافرند (و بخدا و رسول او ایمان ندارند) دوستانشان طاغوتست (که) ایشان را از نور (ایمان) بتاریکیهای (گمراهی و گناهان) بیرون میبرند آنان اهل آتش (دوزخ) باشند که در آن جاوید بمانند.

يخادعون الله والذين آمنوا وما يخدعون الا انفسهم وما يشعرون» (۱)
تا آنجا که فرمود :

«واذلقوا الذين آمنوا قالوا آمنا واذا خلوا الي شياطينهم
قالوا انامعكم انما نحن مستهزون ، الله يستهزي بهم ويمدهم في
طغيانهم يعمهون» (۲)

فرمود : «رحل وتركهم في طرق متشعبة لا يهتدي فيها الضال
ولا يستيقن المهتدي»

مقصود اینست که عمر، از دنیا رفت در حالیکه مردم را در حیرت،
شک و تردید گزاردا و چنان سنت پیغمبر را تغییر داد، و چندان دردین،
بدعت نهاد، و شالوده فتنه و آشوبی بر ریخت، که مسلمانان را برای
همیشه در نفاق و اختلاف فروبرد، بخصوص، فرمان شورائی که صادر
نمود!

برخی از مردم که با همین دستاویز، و مکر و حیلۀ پسر خطاب،

۱- بعضی از مردم کسانی هستند که میگویند: بخدا و روزستاخیز ایمان
آورده ایم. در حالیکه ایمان نیاورده اند (یعنی: دروغ میگویند، و برای فریب
مؤمنین، تظاهر با ایمان می کنند)- خدا و آنان را که ایمان آورده اند فریب
میدهند در حالیکه نمی فریبند مگر خودشان را و نمی فهمند (که این فریب
جز شکنجه دوزخ چیزی در بر ندارد)

۲- و چون با اهل ایمان روبرو شوند گویند : ایمان آوردیم و چون با
شیاطین (یاران) خود خلوت کنند گویند ما باشما (همراه) هستیم .
همانما (با تظاهر خود به اسلام، اهل ایمان را) ریشخند می کنیم! خدا
(هم) ایشان را ریشخند میکند، و آنان را در سر کشیشان می کشاند، و بخویشتن
وا می گذارد .

شیطان بر آنان چیره گردیده بود بکلی خدا را از یاد برده، و بکلی راه هدایت بر آنان بسته شد.

و جماعتی که طالب هدایت بودند بطوری پسر خطاب ایجاد شک و تردید نموده بود که قادر بر رفع شک از خود نبودند.

چنانکه حضرت علی علیه السلام در خطبه پنجاهم بهمین معنی اشاره نموده و میفرماید:

«انما بدء وقوع الفتن اهواء تتبع واحكام تبتدع، يخالف فيها كتاب الله، ويتولى عليها رجال رجالا على غير دين الله، فلوان الباطل خالص من مزاج الحق لم يخف على المر تادين، ولو ان الحق خالص من لبس الباطل انقطعت عنه السن المعاندين، ولكن يؤخذ من هذا ضعت ومن هذا ضعت فيمزجان، فهنا لك يستولي الشيطان على اوليائه، وينجو الذين سبقت لهم من الله الحسنی»

ترجمه: همانا ریشه فتنه‌ها، پیروی از هواهای نفسانی و احکامی است که برخلاف شرع صادر می‌گردد (و) کتاب خدا با آن هواها و احکام مخالف است، و گروهی از مردم گروه دیگر را بر آن هواها و حکم‌ها پیروی می‌کنند در حالیکه ایشان بر غیر دین خدا بندند.

پس اگر باطل از امتزاج با حق، خالص می‌بود (راه حق) بر طلب کنندگان مخفی نمی‌ماند.

و اگر حق با باطل آمیخته نمی‌گردید، دشمنان، زبانشان بریده می‌گردید (و نمی‌توانستند از آن بدگویی کنند) ولیکن چون قسمتی از حق و قسمتی از باطل اخذ شود، و بهم آمیخته گردد، اینجاست که شیطان بر اولیاء خود چیره می‌گردد، و نجات پیدا می‌نمایند آنان که لطف خدا شامل ایشان گردیده است.

خلاصه آنکه «عمر بن خطاب چندان حق و باطل را بهم درآمیخت، که مردم ناآگاه را در حیرت و شک فروبرد، خصوصاً اینکه حضرت علی علیه السلام را یکی از افراد شورای شش نفری معرفی نمود. و قرین پنج نفر دیگر کرد، و شوق عصای مسلمانان نمود، و سبب تفرقه بین مسلمانان شد که هنوز دامنه این خیانت گسترده، و آثار مشؤمه آن باقی است.

و دلیل بر این، مطلبی است که «علامه حلی» عطر الله مرقدہ الشریف، در کتاب «نهج الحق» از کتاب «عقد الفرید» ابن عبد ربّه اندلسی که از متعصمین عامه است نقل نموده که «معاویة بن ابی سفیان» به «ابن حصین» گوید: خبر ده مرا که چه چیز موجب پراکندگی و اختلاف مسلمانان شد.

گفت: کشتن عثمان.

«معاویة» گفت:

کاری نکردی (و حقیقت امر را بیان نمودی).

«ابن حصین» گفت:

پس حرکت نمودن علی علیه السلام بسوی تو (و لشکر کشی او در جنگ

صفین، موجب تشمت، و تفرق مسلمانان شد).

«معاویة» گفت:

کاری نکردی (و این بار نیز حقیقت را بیان نداشتی).

«ابن حصین» گفت:

جز این (ها) که گفتم چیزی بخاطر ندارم ای امیر المؤمنین!! (و

این پاسخ «ابن حصین» یا از جهت جلب نظر معاویة بوده. چون بغض او را

نسبت به حضرت علی علیه السلام می دانسته و یا تجاهل او بسبب خوف، و هراس

از وی بوده که از گفتن حقیقت استنکاف ورزیده است).

«معاویه» گفت :

(اکنون) من ترا خیر دهم (و حقیقت امر را برایت بگویم که) بیقین، مسلمانان را پراکنده نکرد، و افکار ایشان را پایشان ننموده مگر شورای شش نفری که «عهر» فرمان تشکیل آن را صادر نمود. (۱)
آری :

اگر مجلس «سقیفه» و شورای مشئومی که به فرمان عمر تشکیل گردید؛ و حکمی که برخلاف منطق، و اصل مسلم عقلائی صادر شد؛ نبود، هرگز اسلام عزیز دستخوش اینهمه حوادث ناگوار نمی گردید.

اگر بنصوص مسلمانیه که برخلافت بلا فصل حضرت علی علیه السلام وارد گردیده، و کتب عامه و خاصه مشحون از آنهاست، از قبیل : حدیث غدیر، حدیث سیفنة، حدیث منزلة، طیر مشوی، و صدها احادیث دیگر اهمیت می دادند، و عناداً! بانها پشت پا نمی زده و توجهی می کردند، کی، و بچه سبب دیگری مسلمانان صدر در چنگال اختلاف، و نفاق، و دودلی، و خانمانسوزی اسیر میگردیدند.

اگر شیخین، فرمان «یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول؛ و اولی الامر منکم» را اطاعت مینموده، و سر در قید پیروی

۱- قال معاوية لابن الحصين اخبرني ما الذي شئت امر المسلمين و جماعتهم و فرق ملامهم و خالف بينهم فقال: قتل عثمان قال ما صنعت شيئا قال: فسير علي (عليه السلام) اليك قال: ما صنعت شيئا قال: ما عندي غير هذا يا امير المؤمنين!! فقال: فاننا اخبرك انه لم يشمت بين المسلمين و لا فرق اهلهم الا الشورى التي جعلها عمر في سنة.

حضرت علی علیه السلام درمی آوردند، کجا مسلمانان در اینهمه گمراهی و ضلالت فرو می رفتند .

اگر عمر بن خطاب ، وحی خداوند متعال را در روز غدیر که فرمود: «یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیک من ربک وان لم تفعل فما بلغت رسالته والله یعصمک من الناس» عملاً نکار نمی نمود کجا ، و کی اینهمه ناسامانیها برای مسلمانان پدید می آمد .

اگر عمر ، فرمان رسول خدا صلی الله علیه و آله را که فرمود : «یا علی من اطاعک فقد اطاعنی ، ومن عصاک فقد عصانی » بجان و دل می پذیرفت هرگز ، اسلام پاک مورد حمله دشمنان ناپاک قرار نمی گرفت .

اگر عمر ، بدون هیچگونه صلاحیت ، و مجوزی احکام اسلام را تغییر نمی داد ، این «سنت سینه» رواج نمی یافت و مقررات عمیقۀ اسلام ، تا این اندازه مورد دستبرد یاغیان و طاغیان قرار نمی گرفت .

اگر ابوبکر و عمر ، برابر حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام پرچم مخالفت ، و سرکشی نمی افراشتند ، منصب شامخ خلافت را بدون شایستگی و لیاقت ، غصب نمی نمودند ، هرگز آنهمه خون پاک علویین ریخته نمیشد ، و به نهضت مقدس کربلای حسین علیه السلام منتهی نمی گردید ، و مردم جهان ، از این واقعه هائله ، ناروز واپسین درخزن و اندوه فرو نمی رفتند .

و بحقیقت میتوان گفت : که حضرت حسین علیه السلام و فرزندانش عزیزش ، و یاران باوفایش ، در «سقیفه» کشته شده اند .

اگر غصب خلافت نبود کی ، زهرای عزیز ، حق مسلمش بغارت می رفت ، و پهلویش شکسته ، و سینه پر نورش فشرده ، و فرزند بی گنااهش ،

مظلومانه کشته می گردید! (۱)

اگر عمر بن خطاب ، بدون هر گونه مجوزی ، آنهم در قیافه ای که مطلوبش حاصل گردد ، خلافت را به « شورا » وانمی گذارد ، و عثمان بن عفان ، غاصب سوم نمی گردید ، هرگز احکام اسلام ، تا آن اندازه که قلم شرم از بیان دارد به یغما نمی رفت ، و منافقان ، جرأت نمی نمودند آنهمه به اسلام و احکام قرآن کریم تجاوز کنند ، و علناً بهمه شئون مسلمانان بینوا بتازند ، و این ملت بلاکش رادرسر اشیب بدبختی ها ، و تیره روزیها سوق دهند .

چنانکه عموم مورخین عامه نوشته اند « ولید بن عقبه » حاکم مطلق العنان عثمان ، شراب می خورد ، و در محراب عبادت در حال مستی برای نماز حاضر می شد ! شراب را قی می کرد ، و بر نماز صبح می افزود و این فساد مسلم ، و علنی او را که بعثمان گزارش داده و شهود ، گواهی

۱- ابن حجر العسقلانی فی « لسان المیزان » ج ۱ ص ۲۶۸ ط بیروت: قال محمد بن احمد بن حماد الكوفي الحافظ بعد ان ارخ موته كان مستقيماً الامر عامه دهره ثم في آخر ايامه كان اكثر ما يقرأ عليه المثالب حضرته ورجل يقرأ عليه ان عمر ورفس؛ فاطمة حتى اسقطت بمحسن . وفي خبر آخر في قوله تعالى وجاء فرعون ، عمرو من قبله ابو بكر والمؤتفكات عائشة وحفصة فوافقته على ذلك ثم انه حين اذن الناس بهذا الاذان المحدث وضع حديثاً مثله تخرج نار من قعر عدن تلتقط مبنضى آل محمد ووافقته عليه .

« الرفس » الصدمة بالرجل في الصدر . قاموس .

میدادند ابدأً ترتیب اثر نمیداد ، و حد اسلام را بر او جاری نمی ساخت (۱)
آیا چنین عنصر خیانتکاری را بر مجتمع اسلامی حکومت دادن ،
و بر اموال ، و اعراض ، و دماء مسلمانان مسلط نمودن از بزرگترین جرائم
عثمان نبوده است ؟!

اگر عمر ، باشورای فرمایشی ، عثمان را مصدر حکومت اسلامی
نمی ساخت ، این قبیل پرده درپها آنهم در ناموزون ترین قیافه ها بدست
حکومتها که باید حافظ حدود ، و شئون اسلام و مسلمانان باشند بوقوع
نمی پیوست .

اگر عثمان رشته خلافت را بدست نمی گرفت ، و از این قدرت
مصنوعی که بستم بدست آورده بود سوء استفاده نمی کرد ، کی جرأت داشت
بر خلاف کتاب خدا ، و سنت پیغمبر گرامی اسلام ﷺ سر بجا به پیروی
از بر نامه خلیفه پیشین ، متعه حج را نهی کند (۲) .

اگر عثمان « مولود شورای مشموم سفارشی عمر » از سنت رسول
خدا ﷺ آگاه بود ، و بدان احترام می گذارد ، بچه سبب ، نظر میدهد
که در مجامعت اگر انزال نشود غسل ، واجب نمی گردد (۳) در حالیکه

-
- ۱- مسند احمد بن حنبل ۱: ۱۴۴- سنن بیهقی ۸: ۳۱۸- تاریخ یعقوبی ۲:
۱۴۲ کامل ابن اثیر ۳: ۴۲- اسد الغابة ۵: ۹۲، ۹۱- تاریخ ابی الفدا ج ۱۷۶-
الاصابة ۳: ۶۳۸- تاریخ الخلفاء سیوطی ۱۰۴- سیره حلبیة ۲: ۳۱۴- ابوالفرج
دراغانی ۴: ۱۷۸- ابن عبدربه در عقد الفرید ۲: ۲۷۳ (الغدیر ج ۸ ص ۱۲۰)
 - ۲- صحیح بخاری ۳: ۶۹، ۷۱- صحیح مسلم ۱- ۳۴۹- مسند احمد ۱:
۶۱، ۹۵- سنن نسائی ۵: ۱۴۸، ۱۵۲- سنن بیهقی ۴: ۳۵۲، ج ۵: ۲۲- مستدرک
حاکم ۱: ۴۷۲- تیسیر الوصول ۱: ۲۸۲ (الغدیر: ج ۸ ص ۱۳۰)
 - ۳- صحیح مسلم. صحیح بخاری. مسند احمد.

از طرق معتبره عامه احاديث بسيارى نقل شده كه مطلق التقاء ختائين،
موجب غسل است . انزال بشود يا نشود (۱)

خلاصه سخن آنكه برحسب بسيارى از روايات عامه ، مقصود از
«شجره ملعونه» كه درقرآن كريم آمده است همان «بنى اميه» بودند كه
عثمان بن عفان ، دررأس ايشان قرار گرفته بود ومضمون «ان الشجرة
الملعونة هو بنو امية» را فحول علماء عامه دركتب معتبره خود نقل
كرده اند (۲) .

۱- شافعى دركتاب «الام» ۳۱:۱- قرطبي درتفسيرش ۵: ۲۰۴- دارمي
درسنن ۱: ۱۹۴- بيهقى درسنن ۱: ۱۶۳- بخارى درصحيح ۱: ۱۰۸- مسلم
درصحيح ۱: ۱۴۲- احمددرمسند ۲: ۲۳۴، ۳۴۷، ۳۹۳- ابن حزم در«المحلى»
۲: ۳- مصابيح السنة ۱: ۳۰- ابن حزم در «الاعتبار» ص ۳۰- تفسير خازن ۱:
۳۷۵- موطا مالك ۱: ۵۱- مصابيح بفوى ۱: ۳۲- المدونة الكبرى ۱: ۳۴
(الغدیر: ج ۸ ص ۱۴۳)

۲- تاريخ طبرى ۱۱: ۳۵۶- مستدرک حاكم ۴: ۴۸- تاريخ خطيب
بغدادى ۸: ۲۸، وج ۹: ۴۴- تفسير نيشابورى كه درحاشيه طبرانى است ۱۵:
۵۵- تفسير قرطبي ۱۰: ۳۸۳، ۲۸۶- «النزاع والتخاصم» مقرئى ص ۵۲-
اسدالغاية ۳: ۱۴- تطهير الجنان ابن حجر ص ۱۴۸- خصايس الكبرى ۲: ۱۱۸-
الدرالمنثور ۴: ۱۹۱- كنز العمال ۶: ۹۰- تفسير خازن ۳: ۱۷۷- تفسير شوكانى
۳: ۲۳۰، ۲۳۱- تفسير آلوسى ۱۵: ۱۰۷ . (الغدیر: ج ۸: ۲۴۹)

للملأمة الاميية؛ فى الغدير ج ۸: ۲۴۸- واخرج ابن مردويه عن عائشة انها
قالت لمروان: سمعت رسول الله صلى الله عليه واله وسلم يقول لا يبيك وجدك «ابى
العاص بن امية» انكم الشجرة الملعونة فى القرآن- ذكره السيوطى فى الدر المنثور
۴: ۱۹۱، والحلبى فى السيرة ۱: ۳۳۷، والشوكانى فى تفسيره ۳: ۲۳۱،
والالوسى فى تفسيره ۱۵: ۱۰۷ وفى لفظ القرطبي فى تفسيره ۱۰: ۲۸۶- قالت
عائشة لمروان: لعن الله اباك وانت فى صلبه، فانت بعض من لعنة الله ثم قالت: والشجرة
الملعونة فى القرآن .

اینها نمونه‌ای از شورای فرمایشی عمر بودند که تار و پود جامعهٔ مسلمانان را از هم گسست ، و چنان قدرتی به بنی امیه سپرد که تاریخ ، از نقل جنایات ایشان ننگ دارد .

چنانکه «آلوسی بغدادی» درج ۱۵ ص ۱۰۰ تفسیر «روح المعانی» ضمن آیهٔ شریفهٔ « وما جعلنا الرؤیا التي أريناك الا فتنة للناس و الشجرة الملعونة فی القرآن و نخوفهم فما یزیدهم الا طغیاناً کبیراً » پس از گفتهٔ عایشه به مروان بن حکم می نویسد :

ومعنى جعل ذلك فتنة للناس جعله بلاء ألهم و مختبراً وبذلك فسره ابن المسيب وكان هذا بالنسبة الى خلفائهم الذين فعلوا وعدلوا عن سنن الحق وما عدلوا وما بعده بالنسبة الى ماعدا خلفائهم منهم ممن كان عندهم عاملاً وللخبائث او ممن كان من اعوانهم كيفما كان ويحتمل ان يكون المراد ما جعلنا خلافتهم و ما جعلنا هم انفسهم الا فتنة و فيه من المبالغة فى ذمهم ما فيه و جعل ضمير نخوفهم على هذا لما كان له اولاً او للشجرة باعتبار ان المراد بها بنو امية و لعنهم لما صدر منهم من استباحة الدماء المعصومة و الفروج المحصنة و اخذ الأموال من غير حلها و منع الحقوق عن اهلها و تبديل الأحكام و الحكم بغير ما انزل الله تعالى على نبيه عليه الصلاة والسلام الى غير ذلك من القبائح العظام و المتخاذى الجسام التى لا تكاد تنسى مادامت الليالى و الايام و جاء لعنهم فى القرآن اما على الخصوص كما زعمته الشيعة او على العموم كما نقول فقد قال سبحانه و تعالى ان الذين يؤذون الله و رسوله لعنهم الله فى الدنيا و الآخرة ، و قال عز وجل فهل عسيتم ان توليتم ان تفسدوا فى الأرض و تقطعوا ارحامكم اولئك

الذین لعنهم الله فاصمهم واعمى ابصارهم الى آيات اخروء خولهم فى عموم ذلك يكاد يكون دخولا اوليا .

برادران مسلمان

وجوانان بايمان

آيا شورائى كه پايه ، و اساس همه رويداهاى خطرناك و ريشه خيانتهاى بزرگ در جامعه مسلمانان بوده است از جوانمردى و انصاف دور نيست كه آن را بهترين نوع دمكراسى انگاشته و بقرآن كريم مستند نموده ، و باكمال بى ادبى ، و جرأت ، شالوده آن را آسمانى معرفى نموده ، و در قالب تشيع اين خيانت ، و بدعت بزرگ ، و گناه غير قابل اغماض و بخشش را كه دومى مرتكب گرديده بود ، به كتاب خدا نسبت داده ، و عملى مصلحانه ، و عاقلانه قلمداد نماييم ؟

اكنون : براى اينكه جفاهاى قلمى برانگيختگان دشمنان مكتب «تشييع» را بيش از پيش آگاه گرديده ، و اين جرئومه هاى فساد را بهتر از گذشته بشناسيد ، و بدانيد كه اينگونه عناصر دست نشانده مكتبهاى ضد تشيع ، اسلام غرب را كه به صدها خرافات اعتقادى آميخته اند تنها با گردش قلم ، و عدم بضاعت علمى ، و جعل اكاذيب ميخواهند جاىگزين تشيع حقيقى قرآن كريم نموده ، و باشيوه اى كه مخصوص اينگونه مخربين عقائداست ، گروه ساده لوح و درس نخوانده را باقياقه اى آسمانى ، و شكلى در اصطلاح «علمى !» چنان دچار طوفان انحرافات بنمايند كه فوق آن تصور نرود !

ولى بايد بدانند كه اگر صدها قدرت بيش از اين براى تخریب بنيان مكتب قويم تشيع صرف كنند بقدر خردلى در دل مسلمانان روشن

ضمیر ، ودانا ، و معتقد اثری نخواهند گذارد ، و هدف مشؤمشان دیر با
زود بر ملا خواهد شد ، و آنوقت است که دین باختگان مغرور اشک
حسرت از دیدگان خویش بیارند ، و بر گذشته خویش خود افسوس یاد
کنند .

در اینجا شما را بعبارت «اسلام شناسی» صفحه ۳۸ سطر ۲۱ توجه
میدهم .
می نویسد :

« ۳- شورا در حکومت : »

«دو آیه در قرآن بصراحت اصل «شور» را در امور اعلام میکنند: «
و شاورهم فی الامر» و «امرهم شوری بینهم» هنگامیکه پیغمبر وفات
یافت، کارگردانان سیاست اسلامی (غیر از علی بن ابیطالب و یارانش) بر
اساس این حکم در «سقیفه» گرد آمدند تا جانشین پیغمبر را برای
رهبری مردم انتخاب کنند .

«اجماع» (یعنی توافق اکثریت در امری) که امروز تنها شکل
مورد قبول همگی برای تحقق دمکراسی است یکی از اصول اجتماعی
«وسیاسی اسلام است .

«پیغمبر خود به شورا معتقد بود و بدان عمل میکرد . در جنگ
احد این دو فکر پیش آمد که مسلمانان، مدینه را برای استقبال از
«دشمن ترك گویند یا آن را سنگر خویش سازند و در انتظار حمله دشمن
بمانند .

«پیغمبر این دو نظر را به رأی گذاشت و خود معتقد بود که مصلحت
«آنست که در مدینه منتظر حمله دشمن بمانند زیرا در این صورت»

«مسلمانان هم برای عقیده خواهند جنگید و هم بخاطر حفظ ناموس و»
 «خانواده و شهر و ثروت خویش، چه انسان در کنار خانه اش بهتر می جنگد»
 «تادر میدان کارزار گذشته ازین، سست ایمانان که طبعاً در میدان سست»
 «می جنگند در مدینه ناچار همچون مجاهدان فداکار خواهند جنگید.»
 «بنظر من، علت دیگر شاید این بوده است که منافقان و توطئه گران که»
 «ممکن بوده در غیبت محمد (ﷺ) و ارتش وی دست به کودتا بزنند و با»
 «ائتلاف و همدستی جناحهای گوناگون مدینه را بشورانند، از پشت»
 «خنجر بزنند و با صفت متحد و متشکلی در برابر اسلام بوجود آورند، با»
 «حضور خود و سپاه در داخل و مراقبت و کنترل دشمنان داخلی که در»
 «آن هنگام نیرومند بودند میخواست مرکز را از خطرات احتمالی»
 «نگاه دارد جوانان، مخالفت کردند که در خانه نشستن و در انتظار»
 «ماندن تادشمن بر سر ما فرود آید ننگ است باید او را پیشواز کرد.»
 «رأی گرفتند و پیغمبر در اقلیت قرار گرفت و بحکم اکثریت تن داد.»
 «سر نوشت جنگ نظر پیغمبر را تأیید کرد و مسلمانان شکست خورده»
 «بازگشتند ولی، وی هرگز مخالفان نظر خویش را در این شکست»
 «سرزنش نکرد.

«عمر» نیز برای رعایت اصل شوری انتخاب جانشین خود،
 «رأیه شوری» وا گذاشت و عثمان بدین صورت انتخاب شد. علی بن
 «ابیطالب (رضی الله عنه) نیز با اخذ آراء عمومی یا با اصطلاح آن زمان با «بیعت»
 «عام» روی کار آمد و اقلیتی را که بوی رأی ندادند آزاد گذاشت.

نویسنده سطور بالا: با تطبیق دادن آیات قرآن کریم بر هدی که
 ابدأ ربطی به مسئله «شور» در باب خلافت ندارد، و تفسیر برأی، و جعل

در تاریخ، و تصرفهای غیر مجاز در منقولات خویش و عدم توجه به آیات مبارکاتی که دال بر آسمانی بودن منصب شامخ خلافت است، بسا نقاشی عبارات، جز این خواسته‌ای نداشته است که از کلمه «شور» در قرآن کریم، مزورانه، زیر بنای خلافت حتی «عثمان بن عفان» را محکم ساخته!

و این شورای فرمایشی را که از خیانت‌های بزرگ عمر بن خطاب شمرده‌اند، مستند بقرآن کریم نماید! و در برابر افکار مردم عامی که بدون مایه علمی بدین لجنزار اعتقادی کشانده شده‌اند، ابداً احساس مسئولیت وجدانی هم نمی‌کند!!

در حالیکه حضرت امیر المؤمنین، علی علیه السلام در مواضع متعدده، از اینگونه شوراها که اساس دین، و اجتماع بشری را برهم میزند سخت بنالیده است.

وزیان این کجروی‌ها، و کج‌فکریها را علماء عامه، در کتب معتبره خویش نیز متذکر شده‌اند، و ما پاسخ کافی باین عبارات زنده، و خلاف منطق، و مباین با ادله قطعیه، و قرآن کریم، و احادیث مرویه داده‌ایم، و سخنرانی مفصل آن حضرت را بر ابطال «شوری» و غیر قانونی بودن آن در آنجا نقل کرده‌ایم.

لازم است به جلد اول کتاب «تشیع یا مکتب نهائی انسانها» صفحه ۱۵۱-۲۱۷ مراجعه فرمائید. تا حقیقت امر را دریافته، و هدف این بزرگوار! شیعه علوی! را دریابید.

تعجب اینجاست:

که پدر بزرگوار! همین نویسنده، در نوشته خود بنام «خلافت

و ولایت، ص ۱۲۱ سطر ۲۱ «عمر بن خطاب» را که سمبل آنهمه جفاها باسلام عزیز بوده، و بااینکه برای حفظ شخصیت متصورش که تنهاهدف او بوده، سیاست چنین اقتضا داشته که مظاهر اسلام را آنگونه جلوه دهد که در زمان حیات پیغمبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بوده است، معذک نادانی، و غرور بیجا چنان درخطرش انداخت که در برابر احکام خلافی که از وی صادر شد، و بدعت‌هایی که گزارد مورد اعتراض شدید مسلمانان قرار گرفت تا جائی که در بیان احکام اسلام آنقدر بخطرافت که چاره‌ای جز این ید که صریحاً بگوید: «كُلُّ النَّاسِ آفَقُه مَن عَمَر» .
 این نابغه که هشتاد سال !! در آن صفحه می نویسد:

«تقوای سیاسی شیخین»

در تاریخ سیاستمداران جهان که نگاه کنیم اجدی را سراغ نداریم در هیچ جای دنیا و در هیچ زمان که تقوای سیاسیش به اندازه این دو نفر (ابوبکر و عمر) باشد !!
 با اینگونه تعبیرات، این پدر محترم! و پسر نابغه اش! چه هدفی داشته‌اند؟
 داوری بعهده مسلمانان زنده، و بیدار بی‌غرض.

«برادران مسلمان»

«جو انان رشید یا ایمان»

از آنچه برای روشن شدن مطلب، و شرح خطبه مورد بحث لازم بود، که هر خوابی را بیدار، و هر ناهمواری را استوار میسازد بطور خلاصه و اجمال مفید در این تألیف مختصر مضایقه نشد.

باز هم تذکر میدهیم، که اکنون در مجتمع شیعه در لباسهای مختلف، عناصری هستند که مستقیماً وسیله نوشتن، و یا گفتن، درصدد تخریب عقائد مسلمانان، و تزلزل افکار ایشان، و ایجاد نفاق و اختلاف و دو دستگی بین مردمنند! تا ماهی خود را از این آب گل آلود بگیرند! و با اینکه در این مدت کوتاه شالوده تبلیغاتشان وسیله خامه توانای علماء بیدار تشیع درهم ریخته شده، و هدفشان مشخص و روشن گردیده، و مردم بیدار، و خردمند، و مطلع، از تزویر و مکرشان آگاه

شده‌اند ، متأسفانه بازهم از ایجاد تشكیك در عقائد مردم بازنشسته‌اند ،
و از همراهی که بتوانند ، زهر خود را می‌ریزند ! و از هر دریچه‌ای
سردرمی‌آورند !

شما مردم روشن ضمیر باید هشیار باشید ، و نظائر این اغفال
کنندگان را بیش از پیش شناخته ، خود را برای هرگونه دفاع تبلیغی
آماده کنید .

«سخنی چند بابرادران»

«روحانیم»

اکنون کتاب ، قریب بیایانست . بحکم وظیفه ، وبعنوان تذکر ، خواستم ازاین رهگذر ، خدمتی نیز به برادران عزیز روحانی بیدار ، وهشیار خود نموده باشم ، ویادآوری کنم که :

ماهماطورکه در احکام حلال و حرام اسلام ، و مسائل شرعیه فرعیه آئین پاک محمدی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خوشه چین خرمن دانش شخصیت های علمی پیشینیم ، واگر آثار فقهیه ارزنده فحول علماء متقدمین ماامثال : محمدبن یعقوب کلینی ها : شیخ طوسی ها ، شیخ مفیدها ، خواجه نصیرها ، سیدمرتضی ها ، سیدرضی ها ، علامه ها ، محقق کرکی ها ، علامه مجلسی ها ، شیخ مرتضی ها ، که خداوند ، به برکات بی منتهای خود ارواح زکیه ایشان رابا اولیاء دین محشور فرموده ، وازسفره ولایت

بر خوردارشان نماید، و بسیاری از بزرگان دیگر مکتب مقدس تشیع که چشم بشریت در آن اندازه نبوغ و عظمت همانندشان ندیده است، و چنین ابطالی برای میدان دانش مادرزائیده است، نبود.

از اقایانوس مواج احکام اسلام، و مکتب تعلیمی نبوت و ولایت، نمیتوانستیم بهره‌ای به‌بریم. زیرا همه آثار، در این چهارده قرن، بهمت عالی همین استوانه‌های علم، «خلفا عن سلف» باقی مانده، و کلید درک و فهم حقایق اسلام و برنامه‌های وسیع احکام حلال و حرام همین‌ها بوده‌اند، و ایشانند که بجامعه روحانیت واقعی تشیع رونق داده و میدهند.

هم‌چنین، مکتب اعتقادی اسلام که وسیله خامه توانای همین اسانید بزرگ برشته تحریر، و در قالب کتابهای تألیفی درآمده، اگر نبود، و آنهمه کتابهای کلامی، و فلسفی، تألیف، و تصنیف نمی‌گردید، و مسائل مهمه اعتقادی، کلاً و جزئاً تحقیق، و تشریح نشده بود، از دریای بی‌کران علوم نبوت و ولایت در این باب هم بهره‌ای نصیب ما نمی‌گردید.

لذا همه پاسداران مکتب عمیق تشیع، بیش از پیش برای حفظ این آثار ارزنده باید بکوشند، و از رخنه دشمنان، و ماجرا جویانی که با تزویر، و حيله، در قالب انقلاب فکری مسخره! شب و روز برای نابود کردن اسلام قرآن کریم (یعنی: تشیع) می‌کوشند، که به یکباره بساط اسلام را «اصولاً و فروعاً» برچیده، و بنام «تشیع ساختگی خیالی خود» بخصوص، ریشه‌های اعتقادی را بدست باد سپارند!

وظیفه اولی هر فرد روحانی معتقد و بی‌غرض است که با تمام قدرت به برکت بهره‌ای که از مکتب مقدس ایشان برده، در هر درجه و پست و

مقامی که هستند، دین اجتماعی خویش را در نگهداشت این آثار ادا نموده، و از هر طریق ممکن، عقائد تودهٔ مردم مسلمان را از خطر انحراف نگهداشته، و مشت علمی خویش را با منطق مکتب عقلانی قرآن کریم و مخزن دانش اهل بیت علیهم السلام بر دهان هر زده درایان، و عناصر ناپاک، و مز دور بیگانگان، و دشمنان اسلام بکوبند، و اجازه ندهند غرب زدگان، مکتب تعلیمی اسلام را از دریچهٔ افکار آلودهٔ به هزاران مفاسد اعتقادی، و اخلاقی، و اجتماعی غربیها، بمردم مسلمانانی که با مکتب مقدس ولایت از همه بی نیازند، پیاده نموده، و همهٔ مقدسات مذهبی را دستخوش هوسات خویش سازند .

برادران ارجمند روحانی :

البته میدانید که اگر برابر جنبش مصنوعی و تو خالی غرب که برای کندن ریشهٔ تشیع، بهمه جا دست زده، و از همهٔ وسائل ممکن، بهره برداری می کند! سریعاً، و با قدرت بیشتر مقابله نشود، دیری نمی یابد که بر هدف مشموم خویش فائق آمده، و آئین پاک اسلام، و احکام حلال و حرام را دگر گونه خواهند ساخت !

این شماستید: که باید در همهٔ شؤون مختلف علمی، اسلام عزیز. و این مکتب عقلانی، و اجتماعی را در هر دور و زمان از چپاول غارتگران محفوظ بدارید : «وما علی الرسول الا البلاغ»

این بنده نیز که فرد کوچک، و ناچیزی از این طبقهٔ فاضله ام بهمین جهت بر آن شدم که تا سر حد امکان، بکوشم و برادران مسلمان را از این پرتگاه عمیق نجات بخشم و اعتماد و پشت گرمیم فقط بخدای یکتا و

مکتب مقدس ولایت است «ولا اطلب اجرا ، ان اجری الاعلی الله رب العالمین» .

برادران عزیز روحانی:

عناصر پروردهٔ مکتب غرب ، چون دریافته‌اند که صریحاً و در شکل دشمن نمیتوانند با اسلام عزیز بمبارزه درآیند کوشش دارند که :

علم را بنام علم

و تشیع را بنام تشیع

و قرآن کریم را بنام قرآن کریم

و شیعه را بنام شیعه علوی و صفوی

و ، و ، و ...

بگویند !!

وساده لوحان مکتب ندیده را که از پاید و اساس اسلام بی‌خبرند ، با این تزویر مغرضانه ، از مکتب مقدس ولایت باز داشته، و هم‌مسرمایه‌های انسانی را از ایشان بستانند !!

بنابراین ، همان‌طور که همیشه وظیفه داشته‌ایم ، و امروز بیشتر باید فکر عمیق‌تری نموده، و همان‌طور که در تثبیت مباحث فقهیه، و تعلیم و تعلم آن می‌کوشیم، باید در راه تثبیت عقائد حقه و تعلیم و تعلم مکتب اعتقادی، و اخلاقی اسلام نیز بیشتر کوشا باشیم و در برابر حمله‌های صورتاً دوستانهٔ غرب‌زدگان بهتر و سریع‌تر، و هشیارانه‌تر، مجهز شویم ، و خدا را نیز در هر حال ، حاضر و ناظر بر اعمال خویش بدانیم ، «اللهم اشهدانی بلغت»

«پایان سخن»

برادران مسلمان .

شیعیان غیور خردمند -

علاقه‌مندان به اهل بیت علیهم السلام و مکتب ولایت .

با توجه به مطالبی که در این کتاب از نظر شما گذشت ، و درک موقعیتی

که «شیخین» در اسلام داشته‌اند ، و سیره امامان ما ، بخصوص حضرت

امیرالمؤمنین علیه السلام در مورد ایشان ، و آنهمه خون دل که از جفاهایشان

می‌خوردند ، و تغییراتی که ایشان خودسرانه در احکام خدا میدادند که

بطور صراحت ، و گاهی به کنایت و اشارت در لسان روایات و احادیث

مقطوعه بیان گردیده است .

شدنی است بگوئیم : بیان آن اوصاف و معرفی ایشان به مسلمانان

بر خلاف وظیفه بوده ، و نباید بمطاعن و خرابکاریهای آنان اشاره

میفرمودند !

یا آنکه برای جلوگیری از تثبیت تحریفات و بیدار ماندن

مسلمانان ، بزرگترین وظیفه همین بوده است که بعنوان نهی از منکر ، برای اینکه علاقمندان به مکتب دین ، حق را از باطل بشناسند ، و گول فریبکاران را نخورند ، لازم بوده عناصر خطاکار و دین کش ، و خیانتهاشان را باسلام و مکتب مقدس قرآن کریم ، و اهل بیت علیهم السلام خاطر نشان سازند ، تا حقیقت ، آمیخته به باطل نگردد و عذری برای مفرض باقی نماند « لیهلك من هلك عن بینة و یحیی من حی عن بینة »

آیا عزیز بی جهتاتی که با دستاویز قرار دادن « وحدت اسلامی » در قیافه غلط و ناهموارش ، مکرائنه مکتب بی ارزش مخالفان اسلام را تصویب میکنند غرضی جز کوبیدن تشیع قرآن کریم دارند ؟
آیا التزام حقیقی باین کیش مقدس اجازه میدهد که از همه حق کشیهائی که مخالفان امیر المؤمنین علیه السلام بنام اسلام واقعی نشان دادند بگذریم ؟

آیا درست است که ضربه های سنگین منافقین را بر اسلام عزیز و مجتمع اسلامی نادیده گرفته ، و از تزلزل ، و تشتت ، و صدها میوه تلخ تر از حنظل که در جامعه بیار آوردند صرف نظر نموده و برای هشیاری دینداران و اهل ایمان ، و طرفداران واقعی حق و پیران راستین قرآن کریم این دفتر سیاه را بنخوانیم ، و بکلی نادیده انگاریم ؟

آیا عاقلانه است که بجای شناساندن ایشان در قالبهائی که بوده اند ، و عامه و خاصه سبجشان را در کتب معتبره ثبت و ضبط کرده اند ، جاهلانیه و یا مفرضانه ، ایشان را هنرمندان تاریخ و دلاوران مجتمع اسلامی ، و سیاستمدارانی شیردل و ورزیده معرفی نموده و از نظر « تقوای سیاسی »

سر آمد رجال جهان قلمداد نموده ! و بنام مصلحت جعلی ، و بی اساس ،
از همه خیانت‌هایشان چشم‌پوشی نموده ، و عجیب‌تر آنکه آنان را پیشوایانی
عادل ، و پرهیزکار ، و مصلحت‌اندیش ، و حافظ حدود و شئون اسلامی
قالب زنیم !!

آیا با آن صراحتی که در خطبه « شقشقیه » و یا خطبه‌های دیگر ،
حضرت امیر المؤمنین علیه السلام جفا‌های ایشان را متذکر گردیده ، تا آنجا
که مجموعه انحرافات جوامع بشریت را از نظر بکتاپرستی ، و بستگی
بقانون آسمانی حق ، مستند به غضب خلافت و جلوگیری از خاندان
عصمت و طهارت علیهم السلام از حق آسمانیشان فرموده ، ناجوانمردانه
نیست که زیر عنوان « شوراه حکومت » خلافت ایشان را قانونی
انگاشته ، و جاهلانه مستند بقرآن کریم بنمایند ؟ !

آیا جانبداری از اینگونه عناصر که وسیله سخنرانیهای مسموم ،
و قلم زهر آگین در این چند سال اخیر صدها خیانت بمکتب مقدس
« تشیع » کرده‌اند ! جنگ عینی با خاندان رسالت ، و مبارزه گستاخانه با
روش امامان علیهم السلام ، و ایجاد دو دستگی بین مسلمانان ، و تضعیف
عقائد ساده لوحان نمیباشد ؟ !

آیا این طرح غلطی که در قالب « مدروز » آنهم وسیله چند عنصر
تازه بدوران رسیده ، و شناخته شده ، بنام « تشیع » از طریق دشمنان
دیرین مکتب ولایت پی‌ریزی شده ، و کوشش دارند با تطهیر میته
حکومت‌های جبار ، وستمگر صدر ، با خاندان طاهرین نبی بزرگوار اسلام
درافتند ، گذشته از اینکه قلوب شیعیان غیور و علاقمندان بمکتب
ولایت را جریحه‌دار میکند ، توهین ضمنی به مشی مستقیم و مستدل

ائمہ دین علیہم السلام نمیباشد ؟

راستی هرچه فکر میکنم نمیدانم براین گستاخی ها ، و جفاها
و ناجوانمردی ها ، و دین کشیها چه نامی بگذارم ، و درشگفتم که چرا
نمیخواهند بیدار شوند !

امید است خدای منان ، یگانه دادرس حقیقی اسلام را از پشت
پرده غیب بدر آورده ، و چشم منتظران ، و عاشقان را بنور جمال مبارکش
روشن نموده ، و کيفراين بیدادگران را در کفشان تپید ، آمین رب العالمین .

«برادران عامی از ما»

«گله نکنند»

برای اینکه برادران عامی مانیز اذهانشان روشن گردیده ، و از ماگله نکنند از ذکر نکته‌ای ناگزیریم ، و آن اینست که :

اگر در این کتاب ، و یا کتابهای دیگری که نوشته‌ایم هر کجا با مسئله خلافت اسلامی روبرو شده‌ایم ، نسبت به « شیعین » از بیان حقایق ناگزیر گردیده‌ایم ، نباید از ما برنجد زیرا : آنچه در مقام معرفی ایشان ، و فعالیت‌هایی که در دوران اسلام صدر ، علیه مکتب وحی و ولایت نموده‌اند ، و ذره‌ای از خروار در این کتاب به گفتگو گزارده شده ، عموماً در کتابهای معتبر فحول ، وائمه ، و حفاظ ایشان ، نظیر احمد بن حنبل . بخاری . مسلم . ابوداود . ابن ماجه . بیهقی . ابن حازم . ترمذی . طبری . ابن هشام و دیگر دانشمندان مضبوط است . و در

مؤلفات ایشان صدها روایت ، در قدح « شیخین » بصراحت ، و یا به « کنایت و اشارت » نقل گردیده است .

و جرائم میجر همین صدر در درجه‌ای بوده که نمی توانسته اند مخفی بدارند . و تعجب ما در اینست که چرا برادران عامی ما از تعصبات نایجا دوری نمی گزینند ، و اگر از نظر حقدی که نسبت به علماء شیعه و کتابهای تألیفی ما دارند حداقل نظری به کتابهای خود می نمودند ، مسلماً اگر عادلانه قضاوت می نمودند از انحرافات اعتقادی نجات پیدا نموده ، و برآه حق استوار میشدند .

در هر حال : آنچه مادر مطاعن « شیخین » بدآوری گزارده ایم مستفاد از کتب خود ایشان است ، امیدواریم بی مهری نشان نداده ، و با دیده خشم آلود بر ما ننگرند .

زیرا : بررسی عقائد و تشخیص حق از باطل لازمه اش همین است و برای اثبات حق ، و جدا کردن آن از باطل ناگزیر بوده ایم موارد اختلاف را بایبانی مستدل ، و روشن ، و مستند بازگو نموده ، و خیانتکاران به مکتب مقدس اسلام ، و پیشروان اختلاف ، و بائیان تمهیر و تحریف ، و تضعیف این دین مبین را همانطور که بوده اند به جامعه اسلامی معرفی نمائیم .

والبته از اینهم نمی گذریم که علاوه بر موضوع بررسی عقائد که روشی جز این نمیتواند داشته باشد . از نظر حفظ « وحدت اسلامی » و رعایت جنبه تشکل مسلمانان ، و تجهیز قوا برابر دشمنان اسلام ، از یهود و نصاری و سایر ملل که همواره برای انهدام مسلمانان می کوشند ، مسلماً ما با همه برادران مسلمان خود هم ناله و هم گامیم ، و اصلاح جوامع

بشری را در پرتو تحکیم قرآن کریم همه از خداوند آرزومندیم . این خواسته ما و همه شیعیان جهانست .

ولی برادران عامی مانیز عطف توجهی نموده ، و از سرسختی دست بدارند ، و بحکم خود و وجدان، نظری هم به مکتب مقدس تشیع بیندازند ، و استدلالات علماء فحول شیعه را هم ببینند تا دریابند آنچه این فرقه حقه محقه گفته و یا نوشته است کاملاً از اعمال تعصب دور بوده ، و حقاً عادلانه قضاوت شده است ، سپس با کمال مردانگی و شهامت ، اشتباهات گذشته را بدور افکنده ، و دست از دامان خیانتکاران صدر بدارند ، و این وحدت دینی را عمیق تر نموده ، و با نیروی تشکلی قوی تر دشمنان اسلام را بخاک افکنند .

اکنون که سخن بدینجا رسید به چند حدیث که «حافظ سلیمان بن ابراهیم قندوزی حنفی» در کتاب «ینابیع الموده» در فضیلت ، و شخصیت ، و شایستگی انحصاری اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام برای منصب خلافت و جانشینی رسول بزرگوار یاد کرده اشاره مینمائیم :

۱- ص ۵۸۲ رسول خدا ﷺ فرمود : نیافرید خداوند ، آفریده ای را که نزد او برتر و گرامی تر از من باشد ، (حضرت) علی (رضی الله عنه) عرض کرد :

ای رسول خدا شما (از نظر مقام و شخصیت) برترید یا جبرائیل ؟
(آن) حضرت فرمود :

یا علی همانا پروردگار تبارک و تعالی پیمبران مرسل خود را بر فرشتگان مفرش فضیلت بخشوده و مرا بر انبیاء و فرستادگان (خود) برتری

غنايت فرموده است (۱) .

و پس از من اين فضيلت براي تو و امامان بعد از تست كه فرزندان
تواند ، يا على . همانا فرشتگان خدمتگزاران ما و دوستان مايند .

يا على : فرشتگان حامل عرش ، و آنچه در پيرامون عرش است
به پاكي ، ثنا و شكر پروردگار خود ميگويند ، و براي آنان كه بولايت
ما ايمان آورده اند درخواست آمرزش مي نمايند .

يا على : (چون غرض نهائي و علت غائي آفرينش ، ما بوده ايم ، و خداوند
منان هر چه آفريد بطفيل نور ما آفريد) اگر ما نبوديم خداوند ، آدم ، و حوا
و بهشت ، و دوزخ ، و آسمان ، و زمين را نمي آفريد . پس چگونه ما
برتر از فرشتگان نباشيم و حال آنكه در شناسائي ، و تسبيح ، و تهليل ، و
تقديس پروردگاران بر آنها سبقت داشته ايم .

زيرا : نخستين آفريده خداوند «عزوجل» ارواح ما بوده كه به

۱- اخرج صاحب المناقب حدثنا الحسن بن محمد بن سعد عن
علي بن ابي طالب (ع) قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ما خلق الله خلقاً
افضل مني ولا اكرم عليه مني قال علي فقلت يا رسول الله فانت افضل ام جبرائيل؟
فقال : يا علي ان الله تبارك وتعالى فضل انبيائه المرسلين علي ملائكته المقربين
و فضلني علي جميع النبيين والمرسلين ، والفضل بعدي لك يا علي واللائمة
من ولدك من بعدك فان الملائكة من خدامنا و خدام محبينا ، يا علي الذين يحملون
العرش ومن حوله يسبحون بحمدهم و يستغفرون للذين آمنوا بولايتنا يا علي :
لولا نحن ما خلق الله آدم ولا حواء ولا الجنة ولا النار ولا السماء ولا الارض فكيف لانكون
افضل من الملائكة وقد سبقناهم الي معرفة ربنا و تسبيحه و تهليله و تقديسه لان اول
ما خلق الله عزوجل ارواحنا .

←

یکتائی و شکر و ثنای او گویا شده ایم، سپس (خداوند متعال) فرشتگان را آفرید، و چون ارواح ما را نور واحدی یافتند، (و) بزرگ شمردند امر ما را پس (خداوند را به پاکی یاد کرده و او را) تسبیح نمودیم تا فرشتگان بدانند ما (نیز چون ایشان) آفریده‌ای هستیم، و پروردگار متعال از صفات ما (آفریدگان) منزّه و مبراست پس فرشتگان، به تسبیح ما (خدا را) تسبیح نمودند، و او را از صفات ما (آفریدگان) مبرادانستند، و چون بزرگواری (و مقام رفیع) ما را بدیدند به «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» او را تسبیح نمودیم تا فرشتگان بدانند خدائی نیست جز پروردگار (یکتا) و ما (همه) یندگانیم نه خداوندگاری تا لازم باشد با او یا در مرتبهٔ دون او پرستش شویم، ولذا فرشتگان (هم) گفتند: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ .

پس چون جایگاه بزرگ ما را بدیدند (خداوند را) تکبیر بگفتیم تا فرشتگان بدانند که خداوند بزرگتر است (از آنکه بوصف درآید) و هیچ آفریده‌ای بزرگی نیافت مگر به (عنایت و توفیق و لطف) او، و چون عزت و توانائی که خداوند نصیب ما فرموده بود بدیدند گفتیم: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ» تا فرشتگان بدانند: جنبش و حرکت، و نیروئی نیست مگر از خداوند (جل جلاله) .

پس چون (فرشتگان) بدیدند آنچه را که خداوند بر ما انعام

← فانطقنا بتوحیده و تحمیده ثم خلق الملائكة فلما شاهدوا ارواحنا نوراً واحداً استعظموا امرنا فسبحنا لتعلم الملائكة اننا خلق مخلوقون وانه تعالى منزّه عن صفاتنا فسبحت الملائكة بتسبيحنا و نزهته عن صفاتنا فلما شاهدوا عظم شأننا هللنا لتعلم الملائكة ان لا اله الا الله وانا عميد ولسنا بالهة يجب ان تعبد معه او دونه فقالوا : لا اله الا الله فلما شاهدوا اكبر محلنا . ←

فرموده و فرمائبری مردم را از ما لازم گردانیده گفتیم « الحمد لله » تا فرشتگان بدانند کسه ثنا و شکر بر نعمت خدا مخصوص اوست پس فرشتگان گفتند: « الحمد لله » .

پس فرشتگان بسبب ما به توحید، و تسبیح، و تهلیل، و تکبیر، و تحمید خداوند (عزوجل) راهنمایی شدند . .

و همانا خداوند « تبارک و تعالی » آدم را آفرید پس ما را در صلب (پشت) او قرارداد، و فرشتگان را به سجده بر او فرمان داد، برای بزرگداشت، و گرامی داشتن او، و سجده ایشان برای خدا پرستش است، و بر آدم اکرام و اعزاز است و (نیز) فرمائبری خداست، چون ما در صلب او قرار داشته ایم پس چگونه (با این مقام منیع که بما کرامت گردیده) برتر از فرشتگان نباشیم و حال آنکه تمامی ایشان بر حضرت آدم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سجده نمودند .

و همانا (در شب معراج) چون با آسمان، بالا برده شدم جبرائیل عَلَيْهِ السَّلَام دو تا دو تا اذان و اقامه را بگفت پس گفت: ای محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

← كبرنا لتعلم الملائكة ان الله اكبر فلا ينال مخلوقة عظم المحل الا به فلما شاهدوا ما جعله الله لنا من العز والقوة قلنا لاحول ولا قوة الا بالله لتعلم الملائكة ان لاحول ولا قوة الا بالله فلما شاهدوا ما انعم الله به علينا و اوجبه لنا من فرض طاعة الخلق ايانا قلنا الحمد لله لتعلم الملائكة ان الحمد لله على نعمته فقالت الملائكة الحمد لله فبنا اهدا و الى معرفة توحيد الله و تسبيحه و تهليله و تكبيره و تحميده و ان الله تبارك و تعالی خلق آدم عليه السلام ف اودعنا في صلبه و امر الملائكة بالسجود له تعظيما و اكراما له و كان سجودهم لله عبودية و لادم اكراما و طاعة لا مر الله لكوننا في صلبه فكيف لا نكون افضل من الملائكة و قد سجدوا لادم كلهم اجمعون و انه لما عرج بي الى السماء اذن جبرائيل مني مني و اقام مني مني ثم قال: تقدم يا محمد فقلت يا جبرائيل اتقدم عليك . ←

مقدم شو (پیشی گیر) پس گفتم : ای جبرائیل آیا بر تو پیشی
گیرم ؟

عرض کرد: آری، همانا خداوند تبارک و تعالی پیمبران را بر همه
(اصناف) فرشتگان برتری بخشیده (و فضیلت داده) و تنها ترا بر تمامی
ایشان برتری بخشیده است .

پس پیش رفته و با ایشان نماز گزاردم ، و برای من افتخاری
نیست .

و چون به «حجاب های نور» رسیدم جبرائیل بمن گفت:

مقدم شو ای محمد ﷺ اینجایا یان حدیست که خداوند برای
من قرارداد است پس اگر از آن بگذرم «اجنحه» من برای تجاوز از
حد(ی که) پروردگارم «جل جلاله» (مقرر داشته) خواهد سوخت

پس آن نور سر بسر کشید ، تا رسیدم بدان جایگاه رفیع و
مرتبه عالی پادشاهی حق که خواست او بود، پس بدین ندماقتخر شدم که ای
محمد ﷺ تو بنده منی و من پروردگار توام پس تنها پرستش من کن،
و بر من اعتماد نما، تو را از نور ممتاز آفریده ام و تو رسول من بر مخلوق
منی و حجت (و گواه من) بر آفریدگان منی، بهشت خود را برای تو و
پیروان تو آفریده ام، و آتش (دوزخ) را برای مخالفین تو خلق کرده ام،

← فقال : نعم ان الله تبارک و تعالی فضل انبیائه علی ملائکته اجمعین
و فضلک خاصة علی جمیعهم فتقدمت فصلیت بهم ولا فخر فلما انتهیت الی حجب
النور قال لی جبرائیل : تقدم یا محمد ان هذا انتهاء حد الذی وضعنی الله فیه
فان تجاوزته احترقت اجنحتی بتعدی حد و دربی جل جلاله فرج بی النور زجة
حتی . ←

و برای اوصیاء تو کرامت خود را واجب گردانیده‌ام .

پس گفتم :

پروردگار من، اوصیاء من کیانند؟ پس بدین ندا افتخار یافتم که

ای محمد ﷺ :

(نام‌نامی) اوصیاء تو بر سرا پردهٔ عرش من نوشته شده است پس (چون) دیده‌بر دو ختم دوازده نور بدیدم و در هر نوری خط سبزی (مشاهده کردم) که بر آن، نام یکی از اوصیاء من نوشته شده بود (که) اول ایشان (حضرت) علی عليه السلام و آخر ایشان (نام حضرت) مهدی قائم (علیه الصلوٰة والسلام) بود .

پس گفتم :

پروردگار من ایشانند اوصیاء بعد از من؟ بدین ندا مفتخر شدم که

ای محمد ﷺ ایشانند دوستان و برگزیدگان مخصوص من ، و بعد از تو حجت‌های منند بر آفریدگان من

و ایشانند اوصیاء تو، بعزت و جلالم سوگند که البته زمین را به

← انتهیت الی حیث ماشاء الله من علوم ملکة فنودیت یا محمد اذانت عبدی

وانا ربك فاي ساي فاعبد و على فتوكل و خلقتك من نوري و انت رسولى الی خلقى

و حجتى على بریتى لك و لمن اتبعك خلقت جنتى و لمن خالفك خلقت نارى

ولا وصیاءك اوجبت كرامتى فقلت : یارب و من اوصیائی؟ فنودیت یا محمد

اوصیاءك المکتوبون على سراق عرشى فنظرت . فرأیت اثنى عشر نوراً و فى كل

نور سطرّاً اخضر علیه اسم وصى من اوصیائی اولهم «على» و آخرهم «القائم المهدى»

فقلت : یارب هؤلاء اوصیائی من بعدى؟ فنودیت یا محمد هؤلاء اولیائی احبائى

و اصفیائی و حججى بعدك على بریتى .

←

(حضرت مهدی عَلَيْهِ السَّلَامُ که آخر ایشانست از بیداد، پاک‌گردانم و بر مشارق و مغارب زمین وی را توانائی بخشم، و بادها را بفرمان او در آورم، و ابرهای سخت را برای او نرم گردانم، و وی را بهر گونه وسیله بالا برم، و به سپاه خود یاریش دهم، و بفرشتگانم او را مددکنم تا دعوت مرا بلند گرداند و مردم را بر توحید (ویکتائی) من گرد آورد پس پادشاهی او را جاوید گردانم و در گردش ایام (این پادشاهی) در اولیاء منست تا روز قیامت

۲- ص ۵۸۳ : ابوالمؤید ، موفق بن احمد خوارزمی بسندش از ابی سلیمان روایت نموده که گفت : شنیدم از رسول خدا (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) که میفرمود : شبی که به آسمان (ها) بالا برده شدم خداوند بزرگ «جل جلاله» بمن فرمود : «آمن الرسول بما أنزل إليه من ربه» پیغمبر (گرامی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) به آنچه را که از جانب پروردگارش بسوی او فرود آمده ایمان آورده است ، سپس (رسول مکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرماید : به پروردگار خود) گفتم : و ایمان آورندگان (وگروندگان بمن نیز ایمان آورده‌اند ، خداوند متعال) فرمود :

راست گفتمی ای محمد (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) همانا من چون توجهی بسوی اهل زمین نمودم ترا از میان ایشان برگزیدم ، و ناهی از نامهای خود برای

← وهم اوصيائك وعزتي وجلالي لاطهرن الارض باخرهم المهدي من الظلم ولامكنه مشارق الارض ومغاربها ولاسخرن له الرياح ولاذلن له السحاب الصعاب ولارقينه في الاسباب ولا نصرنه بجندی ولامدنه بملائكتي حتى تملودعوتي ويجمع الخلق على توحيدى ثم لادى من ملكه ولاداولن الايام بين اوليائى الى يوم القيامة .

تو گرفتیم (و انتخاب نمودم) (۱) .

جائی نیست جز اینکه تو با من یاد کرده شوی ، پس منم محمود ،
و توئی محمد (صلی الله علیه و آله) پس دفعه دوم توجیهی نمودم و علی (علیه السلام) را از
میان ایشان برگزیدم ، پس او را بنام خود نامیدم ای محمد (صلی الله علیه و آله) تو ،
و علی ، و فاطمه ، و حسن ، و حسین ، و امامانی که از فرزندان حسینند
(ه. ه. را) از نور (ممتاز) آفریده ام ، و «ولایت» شما را بر اهل آسمانها
و زمین عرضه داشتم پس هر که قبول ولایت شما نمود نزد من از مؤمنین
است و کسی که انکار ولایت شما نمود نزد من از کافران است .

ای محمد (صلی الله علیه و آله) اگر بنده ای از بندگان من پرستش من کند
تا بمیرد یا اندامش به استخوانها خشک شده ، و (بدنش) کهنه (و پوسیده)
گردد ، سپس سوی من آید در حالیکه ولایت شما را منکر باشد او را
نیامرزم ، ای محمد دوست داری ایشان را به بینی ؟

۱- اخرج ابوالمؤید موفق بن احمد بن الخوارزمی بسنده عن ابی
سليمان راعي رسول الله قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه واله وسلم يقول: ليلة
اسرى بي الى السماء قال لي الجليل جل جلاله: آمن الرسول بما انزل اليه من ربه
فقلت: والمؤمنون قال: صدقت قال: يا محمد اني اطلعت الى اهل الارض اطلاعة
فاخترتك منهم فشقت لك اسماً من اسمائي فلاذكر في موضع الاذكرت معي فانا
المحمود وانت محمد

ثم اطلعت الثانية فاخترت منهم علياً فسميته باسمي ، يا محمد خلقتك و
خلقت علياً و فاطمة و الحسن و الحسين و الائمة من ولد الحسين من نوري و عرضت
ولايتمكم على اهل السموات و الارض فمن قبلها كان عندي من المؤمنين و من جحدتها
كان عندي من الكافرين ، يا محمد لو ان عبداً من عبدي عبدني حتى ينقطع
او يصير كالشن البالي ثم جاءني جاحداً لولايتمكم ماغفرت له ، يا محمد تحبان
تراهم؟ قلت نعم

→

گفتم : آری ای پروردگار من (خداوند) بمن فرمود : بجانب راست عرش نظری نما ، پس چون نظر کردم . علی ، وفاطمة ، و حسن ، و حسین ، و علی بن الحسین ، و محمد بن علی ، و جعفر بن محمد ، و موسی بن جعفر ، و علی بن موسی ، و محمد بن علی ، و علی بن محمد ، و حسن بن علی را دیدم و (حضرت) . . . مهدی بن الحسن را در میان ایشان چون ستاره (درخشان و) روشنی دیدم . (خداوند) فرمود :

ای محمد (ﷺ) اینها حجتهای منند بر بندگان من ، و اوصیاء تو می باشند ، و (حضرت) مهدی از ایشان ، کشندگان عترت تر اقصا کند ، بعزت و جلالم سوگند که او از دشمنان من انتقام گیرد ، و دوستان مرا مدد فرماید . این حدیث را « حموینی » نیز روایت کرده است .

۳- ص ۵۹۲ : در مناقب از . . . ابن عباس رضی الله عنه روایت

شده که گفت :

رسول خدا ﷺ فرمود : همانا علی « امام » (و پیشوای) امت منست بعد از من ، و (حضرت) قائم منتظر از فرزندان اوست ، (و) کسی است که چون ظهور فرماید زمین را پر از عدل و داد کند همچنانکه پر از جور و بیاداد شده است ، سوگند به آنکه مرا برای بشارت و انذار ، بحق برانگیخته ، ثابت قدمان بر اعتقاد به امامت او در زمان غیبتش کمیاب

— یارب قال لی : انظر الی یمین العرش فنظرت فاذا علی و فاطمة و الحسن و الحسین و علی بن الحسین و محمد بن علی و جعفر بن محمد و موسی بن جعفر و علی بن موسی و محمد بن علی و علی بن محمد و الحسن بن علی و محمد المهدی بن الحسن کانه کوکب دری بینهم وقال : یا محمد هولاء حججی علی عبادی وهم اوصیائک و المهدی منهم الثائر من قاتل عترتک و عزتی و جلالی انه المنتقم من اعدائی و الممدلا و لیا ئی . ایضاً أخرجه الحموینی

تراز کبریت احمرند (۱)

۴- ص ۸۹ : در مسند احمد بن حنبل بسندش از انس بن مالک روایت شده که گفت :

به سلمان (فارسی) گفتیم : از پیغمبر (اکرم) صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وصیش را پرسش کن ، سلمان عرض کرد :

ای رسول خدا (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) وصی (و جانشین) شما کیست ؟
آنحضرت فرمود :

ای سلمان ، وصی موسی (عَلَيْهِ السَّلَامُ) که بود ؟
سلمان عرض کرد :

یوشع بن نون ، (پیغمبر اکرم) صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود :

وصی ، و وارث من که ادا میکنند دین مرا ، و وفا میکنند بوعده من علی بن ابیطالب (عَلَيْهِ السَّلَامُ) است (۲) .

۱- وفي المناقب حدثنا محمد بن موسى بن المتوكل قال حدثنا محمد بن ابي عبدالله الكوفي قال: حدثنا محمد بن اسمعيل البرمكي عن علي بن عثمان عن محمد بن الفرات عن ثابت بن دينار عن سعيد بن جبیر عن ابن عباس رضي الله عنهما قال قال رسول الله صلى الله عليه واله وسلم: ان علياً امام امتي من بعدى ومن ولده القائم المنتظر الذي اداظهر يمالا الارض عدلاً وقسطاً كما ملئت جوراً وظلماً والذي بعثني بالحق بشيراً ونذيراً ان الثابتين علي القول بأمامته في زمان غيبته لا عز من الكبريت الاحمر

۲- في مسند احمد بن حنبل بسنده عن انس بن مالك قال قلنا لسلمان : سل النبي صلى الله عليه واله وسلم عن وصيه فقال سلمان: يا رسول الله من وصيك ؟ فقال: يا سلمان من وصي موسى ؟ فقال: يوشع بن نون قال صلى الله عليه واله وسلم: وصي ووارثي يقضى ديني وينجز وعدي علي بن ابیطالب .

۵- ص ۹۰ : موفق بن احمد بسندش از ام سلمة (رضی الله عنها)

روایت نموده که گفت :

رسول خدا ﷺ فرمود : همانا خداوند ، از برای هر پیغمبری ، وصیی برگزید ، و علی ، بعد از من وصی منست در عترت ، و اهل بیت ، و امت من (۱) .

۶- ص ۲۷۵ : بریده گوید : رسول خدا ﷺ فرمود :

برای هر پیغمبری وصی ، و وارثی است ، و علی (علیه السلام) وصی و وارث منست (۲) .

۷- ص ۲۷۵ : سعد بن ابی وقاص گوید : رسول خدا ﷺ فرمود :

کسی که علی (علیه السلام) را بیازارد مرا آزرده است (و این جمله را سه بار تکرار فرمود (۳) .

۸- ص ۳۰۸ : از عبایة بن ربیع مرفوعاً روایت شده : (که پیغمبر

اکرم ﷺ فرمود :) من سید (ومهر) پیمبرانم ، و علی (علیه السلام) سید (ومهر) اوصیاء ، همانا اوصیاء من پس از من دوازده تن باشند که اول ایشان علی ، و آخر ایشان (حضرت) قائم مهدی است (۴) .

۱- موفق بن احمد بسنده عن ام سلمة (رضی الله عنها) قالت: قال رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم: ان الله اختار من کل نبی وصیاً و علی وصی فی عترتی و اهل بیته و امتی بعدی .

۲- عن بریده قال: قال رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم: لکل نبی وصی و وارث و ان علیاً وصی و وارثی

۳- عن سعد بن ابی وقاص قال: قال رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم: من اذی علیاً فقد اذانی قالها ثلاثاً .

۴- عن عبایة بن ربیع مرفوعاً : ان سید النبیین و علی سید الوصیین ، ان اوصیائی بعدی اثنی عشر ا و اهلهم علی و آخرهم القائم المهدی .

۹- ص ۳۰۷ : از شعبی از مسروق نقل شده که گفت : در بین سؤالاتی که از ابن مسعود می نمودیم جوانی بدو گفت : آیا نبی شما پیمانی بسته است که پس از وی «خلیفه» و (جانشین) او چند است ؟ (ابن مسعود در پاسخ وی) گفت :

تو مرد جوانی هستی و این سؤالی است که پیش از تو کسی از من نکرده است .

آری پیغمبر (گرامی) ما صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پیمانی با ما بسته است که پس از او دوازده نفر خلیفه اویند بعدد نقباء بنی اسرائیل (که ۱۲ تن بوده اند) (۱) .

۱۰- ص ۲۹۳ : عطاء گوید : از عایشه (مقام) علی (عَلَيْهِ السَّلَامُ) را جويا شدم (در پاسخ) گفت : علی بهترین مردم است و شك در او ندارد مگر کافر (۲) .

۱۱- ص ۲۹۳ : حدیقه گوید : علی (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بهترین مردم است و کسی که باور نکند کافر است (۳) .

۱۲- ص ۲۹۴ : از عایشه نقل گردیده که گفت : همانا خداوند

۱- عن الشعبي عن مسروق قال: بينما نحن عند ابن مسعود نعرض مصافحنا عليه اذ قال له قتي: هل عهد اليكم نبيكم كم يكون من بعده خليفة؟ قال انك لحدیث السن وان هذا شئني ما سألني احد قبلك، نعم: عهدنا لبينا صلى الله عليه واله وسلم انه يكون بعده اثني عشر خليفة بعدد نقباء بنی اسرائیل.

۲- عطاء قال : سئلت عائشة عن علي قالت : ذلك خير البشر ماشك فيه الاكافر .

۳- حدیقة قال: علی خير البشر ومن ابی فقد كفر.

پیمان گرفته است که هر که بر علی خروج نماید کافر و در آتش (دوزخ) است ، (بوی) گفته شد : (پس) چرا (در جنگ) جمل برابر او مردم را علیه وی تحریک نموده و آماده جنگ ساختی گفت :

در روز جمل این حدیث را فراموش کرده بودم و در بصره بیام

آمد و (از این نافرمانی و عصیان) طلب آمرزش می کنم !! (۱) .

۱۳- ص ۲۹۴ : سالم بن ابی الجعد گوید : به جابر گفتم : از

علی (علیه السلام) برایم حدیثی بگو . جابر گفت : (علی علیه السلام) از مردان

بهشت است ، (سالم) گفت : باو گفتم : ای جابر ، در مورد کسی که علی

را دشمن دارد چه میگوئی ؟

جابر گفت : دشمن نمیدارد او را مگر کافر (۲) .

۱۴- ص ۲۹۴ : ابن عمر گوید : بهترین مردان شما علی بن -

ابیطالب (علیه السلام) است ، و بهترین جوانان شما حسن و حسین (علیهم السلام)

است و بهترین زنان شما (حضرت) فاطمه دختر (حضرت) محمد علیه الصلوة

والسلام است (۳) .

۱- عائشة رفته . ان الله قد عهد الی من خرج علی علی فهو کافر فی النار

قيل: لم خرجت علیه ؟ قالت : انا سميت هذا الحديث يوم الجمل حتى ذكرتہ

بالبصرة وانا استغفرا لله .

۲- عن سالم بن ابی الجعد قال: قلت لجابر: حدثنی عن علی ، قال: كان

من رجال الجنة قال: قلت يا جابر: كيف تقول فيمن يبغض علياً ؟ قال: ما يبغضه
الاكافر .

۳- ابن عمر رفته: خير رجالكم علی بن ابیطالب وخير شما بكم الحسن و

والحسين وخير نساءكم فاطمة بنت محمد علیه الصلوة والسلام .

۱۵- ص ۲۹۵ : جابر گوید : شك ندارد در علی (عَلَيْهِ السَّلَامُ) مگر

کافر ، و (نیز) فرمود :

بخدا سوگند در زمان رسول خدا ﷺ منافقین را نمی شناختیم
مگر بسبب دشمنی ایشان با (حضرت) علی (عَلَيْهِ السَّلَامُ) .

علامه ، سید محمد مهدی خراسان در مقدمه « ینابیع الموده »

می نویسد :

فخر رازی در ج ۷ تفسیرش ص ۳۹۱ می نویسد : اهل بیت علیهم السلام

در پنج چیز با پیغمبر اکرم ﷺ مساویند :

۱- در صلوات تشهد ۲- در سلام ۳- در طهارت « آیه تطهیر »

۴- در تحریم صدقه ۵- در محبت - و بیبغی . و بغوی . و شافعی و دیگران

بصراحت گفته اند :

محبت ایشان واجبست و دشمنی با ایشان حرام می باشد و این عقیده

را به احادیث بسیاری که از رسول اکرم ﷺ روایت شده مستند نموده اند .

و حفاظ عامه احادیث کثیره ای در این باب روایت کرده اند و ما از باب تیهن

یکی از آنها را در اینجا می آوریم تا روشن شود که دوستی ایشان میزان

اعمال ، و فرموده پیغمبر اکرم ﷺ « فصل المقال » است .

و آن روایت اینست :

۱۶- ص ۴ : الا ومن مات علی حب ال محمد مات شهیداً .

الا ومن مات علی حب ال محمد مات مغفوراً له .

الا ومن مات علی حب ال محمد مات تائباً .

الا ومن مات علی حب ال محمد مات مؤمناً مستکمل الایمان .

الا ومن مات علی حب ال محمد بشره ملک الموت بالجنة ثم

منکر و نکیر .

الا ومن مات على حب ال محمد يزف الى الجنة كما تزف العروس .

الا ومن مات على حب ال محمد فتح له في قبره بابان الى الجنة .

الا ومن مات على حب ال محمد جعل الله قبره مزار ملائكة

الرحمة .

الا ومن مات على حب ال محمد مات على السنة و الجماعة .

الا ومن مات على بغض ال محمد جاء يوم القيامة مكتوب بين

عينيه آيس من رحمة الله .

الا ومن مات على بغض ال محمد مات كافراً .

الا ومن مات على بغض ال محمد لم يشم رائحة الجنة .

سپس مصادر حدیث مرقوم را از طرق عامه بدین شرح نقل

می کند :

ابواسحاق ثعلبی در تفسیرش . زمخشری در کشف ج ۲ ص ۸۲ .

فخر رازی در تفسیرش ج ۷ ص ۱۶۵ . حموی در فرائد السمطين .

خواجہ پارسا در فصل الخطاب . شبلی نجفی در نور الابصار ص ۱۰۴ و قندوزی

حنفی در آخر باب هشتم کتاب «ینابیع» ص ۲۹ .

اگر بخواهیم احادیثی که از طرق «اهل سنت» در فضائل، و مناقب،

و شخصیت اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام، و خلافت بلا فصل ایشان در

کتب معتبره آنان مضبوط است نقل نمائیم علاوه بر اینکه از موضوع این

تألیف، خارج است، به تصنیف صدها کتاب مفصل جداگانه نیازمند

است .

زیرا : تعداد احادیث وارده در این باب، بحدی است که باین

سادگی نمیتوان از عهدۀ نقل آن برآمد. چنانکه علاوه بر علماء عامه ،
فحول علماء ارزنده خدمتگزار خاصه نیز صدها کتاب ، در فضائل ایشان
نوشته ، و باضافۀ فضائل ، مسامحت خلافت بلا فصل ، و امامت ایشان را
از طرق فریقین بسرحد بداهت رسانیده اند . و ما در این کتاب بقصد
قیمن و تبرک بذکر این چند حدیث اکتفا نمودیم .

از خداوند متعال آرزو مندیم که راه یافتگان را از شرور ، و سموم
قبلیقات دشمنان اسلام حفظ نموده ، و گمراهان را توفیق راه یابی عنایت
فرماید . و مبعضان متعصب ، و متحجر را بدیبار خاموشان فرستد
آمین رب العالمن ،

« شایعه‌ای »

که روی دروغ پردازان و افسانه سازان دیروز تاریخ را

سفید کرده است .

گذشت زمان ، و حرکت مذبحخانه ماجراجویان ، و مبارزین با مکتب مقدس تشیع، که در این یکی دو سال اخیر بچشم میخورد ، هم بسیاری از مطالب را روشن نموده، و هم سخت جانی آنان در راه نابود کردن مظاهر اسلام موجب بسی شگفت شده است !

با اینکه در این مدت، عناصر دست نشانده «ضلع تشیع» از هر گونه وسیله ممکن برای پیشبرد هدف مشموم خویش استفاده نموده، و چون « نسیم عیار » برای کندن ریشه « تشیع » از روری درآمده اند ! !

معدلك هر چه قدرت بیشتر بخرج داده اند کمتر بنه نتیجه رسیده اند، و نوشته هایشان بامنطق کوبنده علماء ارزنده، و بیدار شیعه درهم ریخته شده، و هویتشان بیش از پیش شناخته شده، و مسلم گردیده

که این قبیل بوالهوسان، افرادی غربزده، و دشمنان خطرناکی هستند که در شکل دوست ناصح، در صدد برآمده اند که بسود اربابان خود همه سرمایه های اسلامی را بیغما ببرند!

و در عین حالی که نشریه ها، و نوشته های ناچیزشان که جز نقاشی عبارات هیچگونه ارزش علمی ندارد، برخی از گول خوردگان سرگردان بدین صورتهای فریبنده سریعاً تحت تأثیر قرار گرفته و از سیرت و حقیقت بازمانده اند بدون اینکه از پایان این خیانت های قلمی آگاه باشند، آتش فساد را چنان بدامن زده اند که مایه ی حیرت است، و آن نویسنده ی مزدور مغرور در قالب عوام فریبانه چنان سم پاشی عجیبی نموده، و گاهی جسارت و حمله بدین، و حماه دین را بجائی رسانده است که با اینکه اینگونه همآکی را مشکل است از غیر مسلمانی بشنویم تسامح رسد از شیعه در اصطلاح جعلی خودشان «علوی»! و قدم را در وارونه نشان دادن اسلام، و قرآن کریم بجائی گذارده که روی «گسرویها» و «مردوخها» را سفید کرده اند!

و متأسفانه برخی از عوام الناس که حتی خواندن و نوشتن را نمیدانند وعده ی قلیلی جوان مکتب دین ندیده که عقده های دیرینه ی ایشان نسبت به مکتب مقدس دین بدینوسیله گشوده شده، و به آرزوهای خویش، و بی بند و باری و هتک بنوامیس اسلام نائل آمده اند! در مقام حمایت از این «محصل سوربنی!» برآمده، و کوشش دارند حملات نا جوانمردانه، و جاهلانه او را ناچیز شمرده! تا بر خرم را بدبتر سوار گردیده، و امیال و هوسات خویش را جدی تر تأمین نموده، و به تنفر و انزجار قاطبه ی مسلمانان علاقمند، و دیندار بی شرمانه پوزخند زنند! و این بنیادنگزار فساد

را از این اختلاف شدیدتی که برآمده انداخته، و موجب اختلال عقائد ساده لوحان گردیده، و اسلام عزیز را دستخوش فکر پلید غرب نموده، بکلی تبرئه کنند !!

و غالباً آنان که از او جانبداری می کنند، حتی يك كتاب ساده فارسی دینی رانه تنها نمی فهمند، بلکه نمیتوانند درست بخوانند، و از نظر اجتماعی، تاکنون قدمی برای اسلام بر نداشته، و یقه‌ای برای حفظ مبانی قرآن کریم، و تثبیت احکام مبین چاک نزده اند!

تعجب آوراست:

که چگونه اینان از همه کتابهای علمی و پر ارج علماء فحول شیعه «قدیماً و حدیثاً» که در فنون مختلفه نگاشته شده، و جهان عقل و علم رازنده کرده اند و تمامی مفصلات مسائل فردی و اجتماعی، مادی و معنوی را با قلمی شیوا و منطقی استوار و محکم، حل نموده اند، صرف نظر نموده، و بجای اینکه بحکم خرد، و وظیفه انسانی از رهبران عالیقدر دین خود حمایت نموده، و در برابر دشمنان این مکتب عمیق عقلانی صف متشکلی تشکیل دهند، بدبختانه برای نشر خرافات دینسازان، و دشمنان شیعه، باقیافه‌های موهنی جانبداری می کنند!

و در حملات کودخانه خود از هر گونه سوءادب و جسارتی فروگذار نمی کنند!

نه از خدا می هراسند!

و نه از پیمبر گرامی و اولیاء دین شرمی دارند!

در چند مورد که خود من با این سیه روزان، پریشان روزگار بر خورد داشته‌ام، و از ایشان سئوالاتی نموده‌ام که این «بت عیار» صدها

خرافات، و مطالب نامعقول، و متناقض، و ضد تشیع، و باور نکر دنی را در قالب «تشیع علوی!» بخورد شما داده، چه جوابی از آنها می‌دهید؟ چه جوابی می‌توانید بدهید؟

فقط آنچه در پاسخ می‌گویند اینست که درست است اینمرد! اشتباهات بسیاری دارد، ولی حمایت ما از او به خاطر «ملی بودن» اوست نه مطالب اعتقادیش!

راستی به‌دیکر این حرف باید بخنندید.

بیکى از همین قماش، گم‌رهان‌گفتم: این حرف تو مرا بیاد داستان معروفی می‌آورد که مردی عامی به شخصی بدون جهت، تعلق خاطری پیدا نمود، و هنرمندی که بر قبائح اخلاقی محبوب آنمرد عامی متوجه بود یکان‌یکان، نابکارهای او را شمرد و گفت:

برادر عزیز: اینمرد شراب می‌خورد!

گفت: مهم نیست، او مرد خوبی است.

قمار می‌بازد!

گفت: مهم نیست، او مرد خوبی است.

پرده دراست!

گفت: مهم نیست، او مرد خوبی است!

از نظر ناموسی، مرد بی‌باکی است.

گفت: مهم نیست، او مرد خوبی است!

بنماز و سایر عبادات خود پایبند نمی‌باشد!

گفت: مهم نیست، او مرد خوبی است.

باحلال و حرام شرع انور اسلام سروکاری ندارد!

گفت: مهم نیست، او مرد خوبی است! ...
معلوم شد این ابله، و کودن، از قافله عقب مانده، و هیچ چیز نمیداند،
و ملاک خوبی و بدی را نمی فهمد؟

موضوع ما هم چنین شده است .
می گوئیم: اختلاف ما با این غریب زده، و مبتکر نفاق و
اختلاف، اصولی و مربوط به جنبه های تحقیقی اسلامی است که از فن و
فهم و درک او بیرونست .

و این دست پرورده گوریچ یهودی، !! شفاعت رامزورانه در قالب
شفاعت انکار کرده است!

می گویند: مهم نیست، او مرد «مبارز ملی» است!
خاتمیت رسول گرامسی اسلام را در قالب خاتمیت، منکر شده
است!

می گویند: مهم نیست، او مرد «مبارز ملی» است!
ولایت اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام را در قیافه تعظیم ایشان،
انکار کرده است!

می گویند: مهم نیست، او مرد «مبارز ملی» است!
توسلات را به تمسخر گرفته است!

می گویند: مهم نیست، او مرد «مبارز ملی» است!
علوم اختصاصی اولیاء علیهم السلام را انکار کرده است!

می گویند: مهم نیست، او مرد «مبارز ملی» است!
مدعی نزول فرشته بر خود شده!

می گویند: مهم نیست، او مرد «مبارز ملی» است!

با کمال بی حیائی همانند پیغمبر بزرگ اسلام توهم معراج برای خود

نموده !

می گویند: مهم نیست، او مرد «مبارز ملی» است !

به روحانیون ، و علماء بی بدیل شیعه ، که در طول تاریخ اسلام ، حافظ شئون قرآن کریم بوده اند ، جسارتها ، و بی ادبیهای فراوان نموده ، و مشمول حدیث شریف «الراد علیهم کالراد علینا ، والراد علینا کالراد علی الله والراد علی الله فی حد الشریک بالله العظیم» است .

می گویند : مهم نیست ، او مرد «مبارز ملی» است !

وصدها خیانت قلمی او را که می شمیریم ، و از نوشته های او بدست میدهیم ، تنها حربه ای که بکار میبرند همین است که می گویند :

مهم نیست : او مرد «مبارز ملی» است !

راستی مایه شگفت است ، و هر چه فکر میکنم ، این بینوایان را در چه قالبی تعبیر نموده ، و چه نامی بر ایشان نهیم ، نمیدانم .
آقایان : اولاً باید بگویم : پر واضح است که شما معنی « ملی بودن » را نمی فهمید ، و بهمین جهت چنین خیانتکاری را به تزویر «وجیه الملة» قلمداد نموده اید !

و ثانیاً : بر فرض محال که چنین هم باشد ، این چه ربطی دارد بموضوعات تحقیقی اسلامی . مگر شدنی است که در قیافه « ملی بودن » انسان مجاز باشد بهمه مقدسات دینی جسارت کند ، و کسی را حقیقی نباشد جلو خرافات او را بگیرد !

کسروی دینساز ، و مردوخ مطرود دیروز هم در قیافه ای ملی ، بنام شستشوی مغز ، و پاک کردن اسلام از خرافات ! تا آن اندازه بمکتب

مقدس قرآن کریم ، و اولیاء دین علیهم السلام و علماء عالیقدر شیعه جسارت کردند ، که همه مسلمانان علاقمند بمکتب مقدس اسلام را عصبانی ، و متأثر نمودند ، و درست بیاد دارم ، آن روز هم عده ی قلیلی که اغفال شده بودند ، بهمین طرانه مسخره مترنم بوده ، و ایشان را نابغه ای! « ملی ! » معرفی میکردند .

گذشت زمان ، مطلب راحل نموده ، و دست خونین خیانتکار را از آستین بدر آورد .

قدری جلوتر برویم .

مگر عناصر دیگری که در طول تاریخ اسلام عزیز ، علیه مکتب حقیقی قرآن کریم قیام نمودند ، جز بهمین سلاح فریبنده متوسل بودند ؟

ایشان هم با همین دستاویزها ، ساده لوحان را دستخوش امیال ، و هوسات پلید خود می ساختند !

امروز نیز همان مکتب هکدر تاریخ است که در شکل دیگر ، و بدست عناصری دیگر ، جلوه گراست ، و بنام شستشوی مغز از خرافات ، و ایجاد وحدت اسلامی « البته به معنی نادرست آن » آتش اختلاف را دامن زده ، و « جهلاً یا عناداً » از قهرمان این داستان جانبداری میکنند ! و غلط انداز ، باماسک « ملیت ! » هر سم کشنده ای را در قلوب عوام الناس تزریق می نمایند !

معلوم نیست ، کی میخواهند بیدار شوند !

و چرا از رسوائی فردای خود نمی هراسند ! .

چرا دامن منزّه علماء حقیقی اسلام را با اتهامات بی شرمانه

خویش لکه دار می کنند !

چرا ، و چرا ، و چرا ؟

این بوالهوسان متحجر ، چون مشت خود را باز دیده ، و نقشه های ناموزون خویش را نقش بر آب یافته اند ، برای نجات خود می کوشند که با جعل اکاذیب ، و رواج دادن بازار دروغ ، و تهمت ، و حتی تهدید به قتل ، و ضرب ، و شتم شاید بتوانند از این بی آبرویی که پیدانموده اند خویشان را برهانند ! و همانست که گفته اند : « الغریق یتشبث بکل حشیش » .

چه خوب بود که بجای این حرکات مذبحخانه ، و افتراهای کودکانه و نسبت های مغرضانه ، و ناروا ، اگر ریگی به کفش ندارند ، اشکالات بیشماری که بر نوشته های « آن پیشتاز غرب زده » وارد است جواب صریح کتبی بدهند ، تا مکشوف گردد که نه بضاعت علمی دارند ، و نه قدرت بر مدافعه اصولی صریح از لطائلات نویسنده ی نامبرده .

و اینهمه هیاهو ، و فحش و ناسزا به این و آن که راه انداخته اند دلیل قطعی بر اینست که از عهده پاسخ مدافعین مکتب مقدس « تشیع » بر نمی آیند .

مماورد انحراف نویسنده ی دفترچه های ضد تشیع را در کتابهای سخنی چند... و « غوغای نافر جام » و « پدر ، مادر ، پوزش می طلبیم » و « تشیع یا مکتب نهائی انسانها » صریحاً نشان داده ، و ضعف منطق ، و نادانی ، و تناقض گوئی ، و جعل او را در نقل موضوعات تاریخی بطور وضوح ، مشخص نموده ایم ، چه خوبست این گرانجائی را کنار گزارده ، و بدون هرگونه اعمال غرضی ، برای قضاوت عامه

اشکالات ما را پاسخ دهند .

اینان ، انتظار دارند که در قیافه‌ی مصنوعی « ملی بودن » آنهم تو خالی و خیالی، و دروغ، که دستاویز نیست برای قبولاندن ترهات او هر گونه جسارتی به اسلام عزیز بشود و کسی حق هیچگونه مدافعه و جانبداری از « مکتب تشیع » را نداشته باشد !

و اگر خدمتگزاری ، لب بدفاع بگشاید ، و یا قلمی بر صفحه‌ی کاغذ بگذارد ، بصدگونه اتهامات ناروا که خود شایسته‌ترینند متهم گردد .

آیا اختلافی را که آن اسیر افکار یوج غرب ، بر امانداخت هیچگونه مسئولیت اجتماعی نداشته ، ولی جلوگیری از این لطمه‌ خائمانسوز اعتقادی که بحکم وظیفه‌ی اجتماعی ، و انسانی انجام شده است موجب مسئولیت است ؟ ؟

آیا در قاموس فکری شما گول خوردگان سرگردان اگر کسی فرضاً : سر تکب قتل‌ی شود ، و یا مالی را به یغما ببرد ، و یا ناموسی را بدرد ، و یا پایه و اساسی را از دین ، منهدم سازد ، و یا زنجیر وحدت واقعی دین آسمانی کهنسالی را بگسلد ، و بهمه‌ مقدسات دینی اهانت کند هیچگونه مسئولیتی ندارد اما در طرف مقابل :

اگر بحکم وظیفه‌ی اجتماعی ، افراد صلاحیتداری ، جرائم خیانتکار را بازگو نموده ، و وی را به جامعه معرفی کنند ، تا در اثر بیداری ساده لوحان جلو نشر فساد گرفته شود ، و بیکیاره عقائد حقه درهم کوبیده نشده ، و دیگران به هوس مبارزه نیفتند باید به هزاران تهمت ، و افترا آلوده گردند ؟

زهی نادانی، و ناجوانمردی، و بی ایمانی .

بخدا سوگند : اگر غرضی در میان نباشد، و نوشته های ما دقیقاً مورد بررسی قرار گیرد، حامیان اینگونه مکتب های فساد، و سردمداران غرب زده، باید به حال زار خود بگریند .

ولی افسوس .

الهی عظم البلاء و برح الخفاء و انكشف الغطاء و انقطع الرجاء
وضاقت الارض و منعت السماء وانت المستعان واليك المشتكى و عليك
المعول في الشدة والرشاء اللهم صلى على محمد وال محمد اولى الامر
الذين فرضت عليهم طاعتهم وعرفتنا بذلك منزلتهم ففرج عنا بحقهم فرجاً
عاجلاً قريباً كلمح البصر او هوا قرب يا محمد يا علي، يا علي يا محمد
اكفياني فانكما كافيان وانصراني فانكما ناصران يا مولانا يا صاحب الزمان
الغوث الغوث الغوث ادركني ادركني ادركني الساعة الساعة الساعة
العجل العجل العجل يا ارحم الراحمين بحق محمد واله الطاهرين .

«وزاد فی الطنبور نغمة اخری»

«منطق را با منطقی قوی تر می گویند»

«و ناسزا را به ناسزا دهندده باز میگردانند»

طبع این کتاب بپایان رسیده بود، که چند ورق، نامه‌ی پللی کپی شده بدون امضاء بدستم رسید، و زیر عنوان: «پندرعزیزم» حدود ۲۲ برگ، شرح عقده‌های درونی غربزده، افسارگسیخته‌ی، غرق‌شده در اوهام، و شکست‌خورده‌ای که از سراپای نامه سیاهش پیدا بود که وحشت نوشته‌های زهر آگین، و ضد تشییش کاملاً او را به پیچ و خم انداخته، و ضمناً طلیعه رسوائی، و خودباختگی او بروشنی بچشم می‌خورد، و چون خود را در برابر اعتراضات بسیاری که بر نوشته‌هایش وارد است، عاجز و ناتوان، و رسوا یافته، بدون اینکه در مقام حداقل صورت پاسخی بر آید ۲۲ ورق، فحش و ناسزا، و دشنام و افترا به

پاسداران تشیع ، و علماء عالی مقام را از قبیل : خواجۀ طوسی ها ، و علامۀ مجلسی ها ، و شیخ بهائی ها ، و سایر اساطین بزرگی که جهان علم ، و مکتب فضیلت ، در برابر مقامات عالیہ دانش و بینششان سر تعظیم فرود آورده و دیگر بزرگان و علماء عالیقدر حقیقی ، و مراجع بزرگوار زندهی موجود شیعه که نگهبان بر نامه های فردی و اجتماعی ، مادی و معنوی اسلام و قرآن عزیزند ، بجائی رسانیده که جداً قلم ، شرم از بیان نوشته های ناجوانمردانه او دارد .

و این نیست مگر اثر عقده های درونی ، و انجام مأموریتی که او را بر این زبان درازینها ، و اهانت های ناآگاهانه ، و جاهلانہ ، و مغرضانه واداشته است ! و گرنه «ماللترا ب ورب الارباب» .

گرچه این نامه چند برگی امضائی ندارد ، ولی بقرائن روشنی که در آن یاد شده ، و اشاراتی که به نوشته های خود نموده ، مسلم میدارد که نوشته مزبور ، تراوش مغز ناسالم ، و افکار پریشان هم بوده است . نامه را امضاء نکرده ، تا شاید اگر مصلحت اقتضا کند راه گریزی داشته باشد ! و این روش ، سیرۀ فعالیت های ضد تشیع این غرب زده است ! که حتی نوشته های راهم که بچاپ رسانیده ، و امضاء نموده است ، هر جا که حملات او به دین ، و ساحت مقدس ائمه معصومین علیهم السلام ، و حماة قرآن کریم ، مورد بازخواست قرار میگرفت ، باطراری عجیبی انکار مینمود ! و نوشته های خود را در قالب و شکل دیگری وانمود میکرد ! مثل نماز خواندن پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله با ابوبکر !! و یا انکار خانمیت ! و شفاعت ! و ولایت ! و توسل ! و صدها نظائر اینها که چون مورد اعتراض شدید قاطبہی مسلمانان روشن فکر مطلع قرار گرفت ،

درفر م مخصوص بخود عوام الناس کو تہ نظر، و بی مطالعہ را اغفال نموده است! و مضحک تر آنکہ با این ضعف نیروی عقلانی، و عدم بضاعت علمی، و خیانتہای اجتماعی کہ در این درجہ تا امروز دیدہ نشدہ است، خود را تالی «اسدآبادی» معرفی کردہ!! و حتی در برخی از نوشتہ ہایش بہ «گسروی» - (کہ صریحاً بنیانگزار دینی، بنام «پاکدینی» کہ پاک بی دینی بود، گردیدہ، و بسزای خیانتہای اعتقادی، و جسارتہائی کہ بمکتب مقدس تشیع، و اہل بیت عصمت و طہارت علیہم السلام نمودہ بود رسید) و نوشتہ ہای او اشارہ نمودہ و می نویسد: او بیست سال ہدف خود را زود پیادہ کرد، و بہمین جہت با مبارزات شدیدی روبرو گردید و مقصودش اینست کہ آن روز، حملہی بہ اسلام قرآن کریم، و تشیع، و ولایت و حامیان مذہب مقدس جعفری و پرچمداران علم و فضیلت، مصلحت نبودہ، و افکار آمادگی نداشتہ است، ولی امروز، کاملاً محیط استعداد پیادہ کردن آن عقائد خرافی را پیدا نمودہ، و بہمین جہت با تمام وسائلی کہ در اختیار گرفتہ در قالب دین، بہمہی شئون دینی تاخت و تاز نمودہ، و علیہ مکتب تشیع بمبارزہ برخاستہ است!!

براستی گاہی از کج فکری سادہ لوحان بہ شکفت می آیم کہ چگونہ پیش از بررسی کامل در اطراف اینگونہ مخربین نشان دار عقائد، مبادرت بہ داوری می نمایند، و از لطمہی جانبداری ماجراجویانی این چنین نمی ہراسند! آخر کسی کہ در ہمین برگہای پلی کیپی شدہ اش می نویسد: «گورویج یهودی ماتریالیست کمونیست را از مرجع عالیقدر شیعہ حضرت آیۃ اللہ العظمی . . . (۱) بہر اتب بہ تشیع نزدیکتر میدانم» !!

۱- از این عالم بزرگوار در نامہی زہر آگینش صریحاً نام بردہ است، ولی وظیفہ شرعی و ادب اخلاقی، و اجتماعی اجازہ نمیدہد باز گوکنم.

و در جای دیگر می نویسد :

«این الازهر است که در قیاس با مدرسه فیضیه، پیر پالان دوز،
مدرسه آقای واقعا يك دانشگاه بزرگ در سطح جهانی
است» !!

و در جای دیگر می نویسد :

«من گمانی آتش پرست را بیشتر لایق شیعہ بودن میدانم
تا آیت الله . . . و بدتر از او علامه مجلسی را» !!

نمیدانم شما مسلمانان با وجدان، در این عبارات، که جسارت راز
حد گذرانده، چه قضاوت می کنید ؟

این بدبخت بینوا با این بی ادیبهای فراوان که بهیچوجه جبران
پذیر نمیباشد، هدفی جز خالی کردن زیربنای مکتب تعلیمی عمیق، و
انسانی تشیع، و سوق ساده لوحان به افسار گسیختگی و لاابالی گری و هتک
به حرمت اسلام داشته است؟!

آیا چنین جسور غرب زده مأموری رامیتوان «وجیه الملة» لقب داد؟!
آیا مفهوم شستشوی مغز، و اصلاح جامعه، و ایجاد وحدت، و
عدالت، و انسانیت در تجمیع بشری، و تشریح حقایق، و مبارزه با کمونیزم،
و، و، و، همین است؟!

تقویر این گستاخی، و بی ادبی، و پرده دری .

من نمیدانم به اینان چه بگویم، که با نشر این نوشته ها، و برگهای
سیاه کسه پیاپی چون شمشیری بر قلب مقدس امسان زمان سَلَامٌ فرود
میاورند، چه نامی بگذارم .

گاهی از خود می پرسم ، با این همه حملات عالمانه، که باینگونه
نوشته های زهر آگین از طریق علماء عالیقدر تشیع گردیده ، و موارد

انحراف نویسنده آنها بطور صراحت مشخص شده، و از نظر سیر فکری،
و هدف اصلی. مسلم شده که این غرب زده، خواسته‌ای جز ایجاد آشوب،
و دودستگی، و تضعیف عقائد مسلمانان نداشته، و ندارد. چگونه بازهم
جرات بر نشر افکار نادرست. دبی بنیان خود دارد، و این ورق پاره‌ها کی، و
کجا، و وسیله چه یادی ناپاکی منتشر میشود؟

آیا اینها رادر خانه خود مینویسد؟ یادرزایه کوچه‌ها. و خیابانها،
و پارکها قلمفرسائی میکنند؟ و یادر کوشکهای در بسته به تحریر اشتغال
دارد. و پریان از روزن دریچه‌ها نوشته‌ها را بیرون کشیده و به این و آن
میرسانند؟ آیا مغز محدود گرفتار تا این حد جرأت جسارت بمقدسات
مذهبی رادارد؟ و یا در کمال آزادی، و اطمینان خاطر، و آرامش دل، در
محیطی مناسب و خالی از اغیار، زهر قلمی خود را «کماکان» بر قلب مقدس
قرآن کریم، و حماة دین تزریق مینماید؟

در داوری عجله نمی‌کنم، و نظری نمیدهم.

و قضاوت عاقلانه را بهمدهی خواننده‌ی روشنفکر زنده، و دیدن دار
بی‌غرض و امیدوارم.

اکنون قلم را از صفحه کاغذ برمیدارم، و در جمله‌ای بطور خلاصه
میگویم:

این غرب زده‌ی تعلیم گرفته که برای وارونه نشان دادن تشیع، و
مکتب تعلیمی قرآن کریم خود را موظف نموده زمینه را از دین‌سازان
دیروز تاریخ الگو بگیرد، و طرح ریزی کند، و حمله‌ی بمقدسات مذهبی
را چون «کسر و یها» و «مردوخها» و دیگر مخربین، آغاز کرده است! باید
بداند، که آنها با همه قدرتی که بخرج داده، توفیقی بر پیشبرد هدف مشموم

خویش پیدا نموده، و خیلی زود باشکست همیشگی مواجه شدند، درحالیکه از نظر اطلاعات، و هنر نمائی، و پشت هم اندازی، بهیچوجه با این غریزه قابل مقایسه نبوده اند. و باکمال اطمینان می توانم بگویم: که این ره گم کرده ی تازه بدوران رسیده نیز که عسری از اعشار توانائی ایشان را در تخریب و هدم مبانی اسلام و تشیع نسدارد، مقطوعاً در این مبارزه ناجوانمردانه، گذشته از اینکه رسوا خواهد شد. توده ی مردم مسلمان بیدار بر افکار نااستوارش نفرین می فرستند، و بدون تردید میگویم:

هر کس، در هر شکل، و صورت، و قیافه، و لباس، از اینگونه مخربین عقائد؛ جانبداری کند؛ مستقیماً با مکتب مقدس تشیع و اسلام عزیز مبارزه نموده؛ و فرداست که پرده از چهره تاریک اسرار امروز برداشته شده، و خیانتها مکشوف گردیده، و اشک حسرت از دیدگان شان می ریزد.

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد وآله الطاهرين و آله

من آلان المعلوم لدين و مبعود مضمی مبارک فرعون منین

الله جناب عیبه اعلام ملاذ الانام ثقه امین و الامام

نام آن رهبر سیدی طهرانی در بیگانه از حد و تقاضای

تخصیص علم شریعت از حقیر و غیره و غیره و غیره و غیره و غیره

نام گردیده و تفریح و تفریح و تفریح و تفریح و تفریح و تفریح

فردا بعد از این و بعد از این و بعد از این و بعد از این و بعد از این

اجازه اجتهاد حضرت آیت الله شهید شیخ قاسم اسلامی (ره) از مرجع مجاهد حضرت آیت الله آقای حاج سید محمد تقی خوانساری (ره)

